

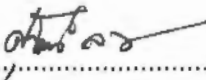
การบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
ตามทศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู
สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ชฎานิน สง่าเพ็ชร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ปีการศึกษา 2560

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

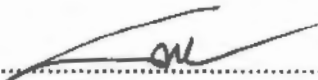
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี อนุมัติวิทยานิพนธ์ เรื่อง การบริหารงานอาชีวศึกษา
ระบบทวิภาคี ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เสนอโดย นายชญานิน สง่าเพชร เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

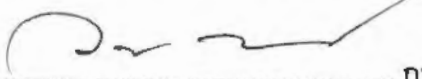

.....รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ วิจัยและนวัตกรรม
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศุภวัฒน์ ลาวัณย์วิสุทธิ)
วันที่ 29 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2561

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร.อภิสรร์ ภาชนะวรรณ)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร.ภัสกร เลาสวัสดิ์กุล)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เจลิมชัย หาญกล้า)

.....กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
(ดร.วสัน ปุ่นผล)

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา	อาจารย์ ดร.ภัสกร เลาสวัสดิกุล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมชัย หาญกล้า
ชื่อนักศึกษา	ชญานิน สง่าเพชร
สาขาวิชา	การบริหารการศึกษา
ปีการศึกษา	2560

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และ 2) เปรียบเทียบการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำแนกตาม เพศ อายุ วุฒิทางการศึกษา สถานภาพในการทำงาน และประสบการณ์ในการทำงาน กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารและครู ของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ปีการศึกษา 2559 จำนวน 258 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่น 0.945 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ

ผลการวิจัยพบว่า

1.การบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาภาพรวมและทุกด้านอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษา และครูสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เมื่อจำแนกตาม เพศ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนเมื่อจำแนกตาม อายุ วุฒิการศึกษา สถานภาพ และประสบการณ์ในการทำงาน ไม่แตกต่างกัน

Thesis Title	A Dual Vocational Education Management as Perceived by School Administrators and Teachers of the Institute of Vocational Education: Central Region 2, under the Office of the Vocational Education Commission
Thesis Advisors	Dr. Phatsayakorn Laosawasdikul Asst. Prof. Dr. Chalermchai Hankla
Name	Chayanin Sangapech
Program	Educational Administration
Academic Year	2017

ABSTRACT

The purposes of this research were to 1) study a dual vocational education management as perceived administrators and teachers of the Institute of Vocational Education: Central Region 2, under the Office of the Vocational Education Commission; and 2) compare the dual vocational education management when classified by the respondents' gender, age, education, work status, and work experience. The sample, selected by stratified random sampling, consisted of 258 administrators and teachers of the Institute of Vocational Education: Central Region 2, during the academic year of 2016. The instrument was a questionnaire with a reliability value of 0.945. Data were analyzed in terms of mean, standard deviation, t-test, one-way ANOVA, and Scheffe's test.

Findings revealed that:

1. Overall and individually, the dual vocational education management was rated at a high level.
2. The comparison of the dual vocational education management when classified by the respondents' gender revealed significant differences ($p < .05$), but when classified by age, education, work status, and work experience, it was not different.

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี โดยได้รับความอนุเคราะห์จากบุคคลหลายท่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง อาจารย์ ดร.ภัสสกร เลาสวัสดิกุล ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมชัย หาญกล้า กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้ให้คำปรึกษา แนะนำในการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ เพื่อให้ถูกต้องตามระเบียบของมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.ภัสสกร เลาสวัสดิกุล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมชัย หาญกล้า อาจารย์ ดร.อภิสิทธิ์ ภาชนะวรรณ อาจารย์ ดร.ภูวดล จุลสุคนธ์ และอาจารย์ ดร.สรชัย ชูชีพ ในฐานะผู้เชี่ยวชาญที่กรุณาตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

ขอขอบพระคุณ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ และกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่าน ที่ให้คำแนะนำในการปรับปรุงวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

ขอขอบพระคุณผู้บริหารและครู ของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยเป็นอย่างดี

ขอบขอบคุณครอบครัว สง่าเพชร ที่ได้ให้การสนับสนุน และให้กำลังใจ ตลอดการทำการวิจัยในครั้งนี้ จนสามารถทำการวิจัยฉบับนี้ได้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแด่ทุกท่าน ที่ได้ให้ความกรุณาตั้งกล่าวข้างต้นนี้ ด้วยสำนึกในบุญคุณตลอดไป

ชฎานิน สง่าเพชร

สารบัญ

	หน้า
หน้าอำนวยการ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
ประกาศนุญการ	ง
สารบัญ	จ
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	8
สมมติฐานการวิจัย.....	9
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
การบริหารสถานศึกษา.....	11
ความหมายของการบริหารสถานศึกษา.....	11
ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา.....	13
แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา.....	15
แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี.....	18
ความหมายของการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี.....	18
ความสำคัญของการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี.....	20
แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี.....	21
การบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี.....	28
ด้านคุณภาพผู้เรียน.....	28
ด้านการจัดการเรียนการสอน.....	37

	หน้า
บทที่ 2 (ต่อ)	
ด้านการบริหารจัดการ.....	46
ด้านความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับภาคีเครือข่าย.....	55
ด้านความดีเด่นของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี.....	60
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	63
งานวิจัยในประเทศ.....	63
งานวิจัยต่างประเทศ.....	66
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	70
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	70
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล.....	71
ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ.....	72
การหาคุณภาพเครื่องมือ.....	72
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	73
การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายข้อมูล.....	73
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	74
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	78
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	78
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	78
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	79
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	93
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	93
สมมุติฐานการวิจัย.....	93
วิธีดำเนินการวิจัย.....	93
สรุปผลการวิจัย.....	94
อภิปรายผล.....	96
ข้อเสนอแนะ.....	100
บรรณานุกรม.....	102

	หน้า
ภาคผนวก.....	114
ภาคผนวก ก แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	115
ภาคผนวก ข ผลการวิเคราะห์คุณภาพของแบบสอบถามในการวิจัย.....	122
ภาคผนวก ค รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	128
ภาคผนวก ง หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ คุณภาพเครื่องมือ.....	130
ภาคผนวก จ หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้ (try out) เครื่องมือ ในการวิจัย.....	136
ภาคผนวก ฉ หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลในการวิจัย.....	138
ประวัติผู้ทำวิทยานิพนธ์.....	140

สารบัญตาราง

		หน้า
ตาราง 1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าแผนกและครู ของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.....	71
ตาราง 2	จำนวนและร้อยละจำแนกตามสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง.....	79
ตาราง 3	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษา และครูสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้านคุณภาพผู้เรียน.....	81
ตาราง 4	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอน.....	82
ตาราง 5	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้านการบริหารจัดการ.....	84
ตาราง 6	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้านความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับเครือข่าย.....	85
ตาราง 7	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้านความดีเด่นของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี.....	86
ตาราง 8	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาพรวม.....	87

ตาราง 9	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย การบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตาม ทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำแนกตามเพศ.....	88
ตาราง 10	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว การบริหารงานอาชีวศึกษา ระบบ ทวิภาคี ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสถาบันการอาชีวศึกษา ภาคกลาง 2 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำแนกตามอายุ..	89
ตาราง 11	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย การบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตาม ทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำแนกตามวุฒิการศึกษา.....	90
ตาราง 12	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย การบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตาม ทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำแนกตามสถานภาพ.....	91
ตาราง 13	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว การบริหารงานอาชีวศึกษาระบบ ทวิภาคี ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสถาบันการอาชีวศึกษา ภาคกลาง 2 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำแนกตาม ประสบการณ์ในการทำงาน.....	92

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	8

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การจัดการศึกษาในประเทศไทยตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พุทธศักราช 2545 และแก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 3 พุทธศักราช 2553 ได้ระบุไว้ว่าการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษา และส่งเสริมสิทธิหน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปวัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และ ความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง (ราชกิจจานุเบกษา, 2545, หน้า 3) ในส่วนของการจัดการอาชีวศึกษา และการฝึกอบรมวิชาชีพนั้นถือเป็นกระบวนการผลิต และพัฒนากำลังคนเพื่อเพิ่มผลผลิต และส่งเสริม การพัฒนาเศรษฐกิจ และเทคโนโลยีของประเทศให้ได้ระดับมาตรฐานสากล ทำให้ประชาชน สามารถประกอบอาชีพโดยอิสระและพึ่งตนเองได้ นอกจากนี้ การจัดการอาชีวศึกษา การ ฝึกอบรมวิชาชีพ ให้จัดในสถานศึกษาของรัฐ สถานศึกษา ของ เอกชน สถานประกอบการ หรือ โดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตาม กฎหมายว่า ด้วยการอาชีวศึกษาและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง (ราชกิจจานุเบกษา, 2545, หน้า 7)

การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเศรษฐกิจโลกและเทคโนโลยีมีผลให้ประเทศไทย ต้องเร่งรัดการพัฒนาประเทศให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง โครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพและ เทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพเป็นเรื่องสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง การผลิตกำลังพลให้มีฐานความรู้ ในวิชาชีพจึงเป็นกลไกในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาประเทศให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ (ผ่องพรรณ ดรินเดร, 2550, หน้า 7) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 มาตรา 20 ได้กล่าว ไว้ว่าการจัดการอาชีวศึกษา การฝึกอบรมวิชาชีพ ให้จัดในสถานศึกษาของรัฐ สถานศึกษาของเอกชน สถานประกอบการ หรือโดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถาน ประกอบการ ทั้งนี้ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการอาชีวศึกษาและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ในการ จัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพต้องเป็นการจัดการศึกษาในด้านวิชาชีพที่สอดคล้อง กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและแผนการศึกษาแห่งชาติ เพื่อผลิต และพัฒนา

กำลังคนในด้านวิชาชีพในระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี รวมทั้งเป็นนการยกระดับ การศึกษาวิชาชีพให้สูงขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน โดยนำความรู้ ในทางทฤษฎีอันเป็นสากล และภูมิปัญญาไทยมาพัฒนาผู้รับการศึกษาให้มีความรู้ความสามารถ ในทางปฏิบัติ และมีสมรรถนะจนสามารถนำไปประกอบอาชีพในลักษณะผู้ปฏิบัติหรือประกอบ อาชีพโดยอิสระได้ (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2551, หน้า 3)

ในการจัดการศึกษาด้านอาชีวศึกษาเป็นการเตรียมกำลังคนระดับต้นและระดับกลาง ด้านช่างเทคนิคในสาขางานต่าง ๆ ให้ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงานหรือสถาน ประกอบการ แต่ในปัจจุบันการจัดการศึกษาด้านอาชีวศึกษาผลผลิตที่ออกมายังไม่ตรงตาม ความต้องการของตลาดแรงงานหรือสถานประกอบการเท่าที่ควร ดังนั้นสถานศึกษาจึงต้อง ปรับเปลี่ยนทิศทางการผลิตกำลังคนด้านอาชีวศึกษาให้สามารถผลิตกำลังคนที่มีคุณภาพ เพื่อ ตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานหรือสถานประกอบการโดยใช้หลักการจัดการศึกษา ด้านอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ในพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 มาตรา 8 ข้อที่ 3 ได้บัญญัติไว้ว่า การศึกษาระบบทวิภาคี เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่เกิดจากข้อตกลงระหว่าง สถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันกับสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ ใน เรื่องการจัดหลักสูตร การเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล โดยผู้เรียนใช้เวลาส่วนหนึ่ง ในสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบัน และเรียนภาคปฏิบัติในสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ เพื่อประโยชน์ในการผลิตและพัฒนากำลังคน สถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือ สถาบันสามารถจัดการศึกษาตามวรรคหนึ่งในหลายรูปแบบรวมกันก็ได้ ทั้งนี้ สถานศึกษา อาชีวศึกษาหรือสถาบันนั้น ต้องมุ่งเน้นการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีเป็นสำคัญ (สำนักงาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2551, หน้า 3)

กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศนโยบาย “ปีแห่งการรวมพลังยกระดับคุณภาพ การศึกษา” โดยส่วนหนึ่งมีนโยบายการพัฒนาอาชีวศึกษาให้มีมาตรฐานเทียบเท่ากับสากล การ ส่งเสริมให้เอกชนและทุกภาคส่วนเข้ามาร่วมจัดและสนับสนุนการศึกษา กระจายโอกาส ทางการศึกษาอย่างมีคุณภาพ โดยเน้นการพัฒนากรอบคุณวุฒิวิชาชีพและการพัฒนาการศึกษา ในลักษณะทวิภาคี เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะตรง กับความต้องการของภาคตลาดแรงงาน และเพิ่มสัดส่วนผู้เรียนสายอาชีพให้มากขึ้น ระหว่างผู้ศึกษาสายอาชีวะต่อสายสามัญจาก 34 : 66 ในปัจจุบัน ให้สูงขึ้นเป็น 50 : 50 การเพิ่ม จำนวนผู้เรียนสายอาชีวศึกษาในบริบทปัจจุบันยังมีปัญหาเรื่อง “ค่านิยม” ที่ต้องใช้ระยะเวลาใน การปรับเปลี่ยน อย่างไรก็ตามปัญหา “คุณภาพของผลผลิต” ที่ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ ความสามารถและทักษะในการทำงานต่ำถือเป็นปัญหาสำคัญของการว่างงานชั่วคราวจำนวนมาก (กระทรวงศึกษาธิการ, 2556)

การบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เป็นการจัดการศึกษาหลักสูตรหนึ่งของ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ที่สามารถ

ตอบสนองนโยบายและแนวทางการจัดการศึกษาดังกล่าวข้างต้นได้ ซึ่งการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีเป็นการบริหารงานหลักสูตรความร่วมมือ โดยการจัดการศึกษาร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ เพื่อให้การเรียนการสอนการฝึกอาชีพการสอนภาคทฤษฎีในสาขาวิชาชีพและวิชาพื้นฐานในสถานศึกษาและภาคการจัดการทักษะภาคปฏิบัติในสถานประกอบการ ดังที่สนอง อินทพันธ์ ได้กล่าวว่า (สนอง อินทพันธ์, 2542, อ้างถึงใน ศิริ จันบำรุง, 2551, หน้า 3) การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษาถือว่าการจัดการศึกษาตามระเบียบกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ กำหนดให้บุคลากรทุกฝ่ายในองค์กรมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษา ผู้ที่ปฏิบัติงานจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในหลักการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี โดยเฉพาะผู้บริหารจะมีส่วนเกี่ยวข้องในด้านการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการบริหารงานซึ่งถือว่าเป็นงานการบริหารการศึกษาอย่างหนึ่งที่ผู้บริหารจะต้องบริหารงานดังกล่าวให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย ผู้บริหารมีบทบาทที่มีความสำคัญยิ่งต่อการดำเนินงานขององค์กรในฐานะที่เป็นผู้ควบคุมบังคับบัญชาเป็นผู้รับผิดชอบให้การปฏิบัติงานขององค์กรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล องค์กรประเภทสถานศึกษาผู้บริหารสถานศึกษาเป็นตัวชี้วัดความสำคัญต่อทิศทางการดำเนินนโยบายการศึกษา หากผู้บริหารมีความรู้ความสามารถสูง มีวิสัยทัศน์กว้างไกล ทำให้การดำเนินงานทางการศึกษาไปในทิศทางที่มุ่งหวังไว้ได้สำเร็จ

ในการพัฒนาอาชีวศึกษาเป็นที่ยอมรับในวงการศึกษาลแล้วว่า การจัดการทวิภาคี คือกระบวนการสำคัญในการผลิตกำลังคนแรงงานที่มีทักษะฝีมือ (ชัยพฤกษ์ เสรีรักษ์, 2558) ในขณะที่แรงงานในสายอาชีวศึกษามีความต้องการสูงขึ้น แต่ความขาดแคลนในเชิงคุณภาพยังไม่เปลี่ยนแปลง มีปัญหาเรื่องสมรรถนะและทัศนคติบางอย่างที่สืบเนื่องมาจากระบบการศึกษาเป็นการระดมของผู้ประกอบการในการจัดฝึกอบรมเพิ่มเติมให้ (ยงยุทธ แฉล้มวงษ์, 2555)

จากรายงานของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้ให้ความสำคัญในเรื่องของการจัดการเรียนการสอนในระบบทวิภาคี ซึ่งกล่าวไว้ในยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบเศรษฐกิจ ยุทธศาสตร์ที่ 1 การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559, หน้า 66) และรายงานการศึกษาความต้องการและแนวโน้มในอุตสาหกรรมการผลิตของกระทรวงแรงงานสรุปได้ว่า ความต้องการกำลังคนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพและระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของกลุ่มเป้าหมายล้วนเป็นกลุ่มอุตสาหกรรมที่เป็นนโยบายของรัฐบาลและภาคเอกชนพร้อมให้ความร่วมมือกับสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2550, หน้า 5)

จากการเปิดกรณีศึกษาการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาแบบทวิภาคี “ อาชีวศึกษาสร้างคน – พัฒนาชาติ ” ในหัวข้อเรื่องผ่านสถานการณ์อาชีวศึกษา ท่ามกลางความต้องการตลาดแรงงาน แต่ผลผลิตกลับ“ตกงาน” ได้กล่าวถึงผลการศึกษาของสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนา

ประเทศไทย ในปี 2555 พบว่า นอกจากเชิงปริมาณแล้ว การผลิตแรงงานยังมีปัญหาในเชิงคุณภาพ โดยคุณภาพของผู้จบอาชีวศึกษามีแนวโน้มแทบไม่แตกต่างจากเมื่อ 20 ปีก่อน คะแนนสอบ V - net ต่ำกว่าร้อยละ 50 ในเกือบทุกประเภทวิชาสมรรถนะ (ยกเว้นอุตสาหกรรมและการท่องเที่ยว) นอกจากนี้ผู้จบ ปวส. สายช่างอุตสาหกรรมมีอัตราว่างงานสูงกว่าสายอื่นทั้งที่ภาคการผลิตมีความต้องการสูง แม้ว่าในหลายปีที่ผ่านมามีความพยายามพัฒนาคุณภาพด้วยการอาชีวศึกษารูปแบบทวิภาคี คือ ความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ เพื่อเพิ่มโอกาสเรียนรู้จากการปฏิบัติงานจริงในระดับปวส.ที่มีคุณภาพ แต่ยังพบอุปสรรคที่สำคัญ 5 เรื่อง ได้แก่ 1) ระบบการบริหารจัดการภาครัฐที่กำหนดภาระงานของอาจารย์เป็นชั่วโมงการสอน 2) ระบบสนับสนุนการนิเทศนักศึกษาฝึกงานที่ไม่เอื้อต่อการปฏิบัติงานของอาจารย์และการพัฒนาตัวผู้เรียน 3) สิทธิประโยชน์ทางภาษีเพื่อเป็นจูงใจให้ผู้ประกอบการเข้าร่วมพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนในระบบทวิภาคีเต็มรูปแบบ 4) ระบบมาตรฐานอาชีพและการรับรองคุณวุฒิวิชาชีพ และ 5) ค่านิยมทางสังคม (สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้, 2556, หน้า 1)

จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยได้เห็นความสำคัญของการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี จึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษา และครูสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เพื่อเป็นข้อมูลสารสนเทศให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการจัดการศึกษาได้นำไปประกอบการวางแผนเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพของการบริหารจัดการการศึกษา และเป็นข้อมูลให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้ใช้เป็นแนวทางเพื่อพัฒนาปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเพื่อการบริหารสถานศึกษาให้ไปสู่ความสำเร็จต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำแนกตาม เพศ อายุ วุฒิทางการศึกษา สถานภาพและประสบการณ์ในการทำงาน

ความสำคัญของการวิจัย

1. เป็นแนวทางในการพัฒนางานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาให้ดีขึ้น

2. ผู้บริหารระดับสูงของสถาบันอาชีวศึกษาสามารถนำข้อมูลจากการวิจัยไปใช้ในการวางแผนพัฒนางานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประกอบไปด้วย 7 สถานศึกษา ดังนี้ วิทยาลัยเทคนิคลพบุรี วิทยาลัยเทคนิคอ่างทอง วิทยาลัยเทคนิคสิงห์บุรี วิทยาลัยเทคนิคสิงห์บุรี แห่งที่ 2 วิทยาลัยเทคนิคชัยนาท วิทยาลัยอาชีวศึกษาสิงห์บุรี วิทยาลัยอาชีวศึกษาลพบุรี จำนวนทั้งสิ้น 729 คน ประกอบไปด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 104 คน ครู จำนวน 625 คน (สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 , ปีการศึกษา 2558)

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เนื่องจากมีจำนวนประชากรที่แน่นอน (finite population) สูตรที่ใช้หาขนาดของตัวอย่าง จึงใช้สูตรของยามานะ (Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และยอมให้มีความคลาดเคลื่อน .05 (สุริย์ ศิริโกคาภิรมย์, 2546, หน้า 34) ได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา จำนวน 258 คน เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษามีจำนวนน้อย ผู้วิจัยจึงได้กำหนดสัดส่วนกลุ่มตัวอย่าง 30:70 โดยประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา ร้อยละ 30 จำนวน 78 คน และครู ร้อยละ 70 จำนวน 180 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ (independent variables) ได้แก่

2.1.1 เพศ

- 1) ชาย
- 2) หญิง

2.1.2 อายุ

- 1) ต่ำกว่า 30 ปี
- 2) 30-39 ปี
- 3) 40-49 ปี
- 4) 50 ปีขึ้นไป

2.1.3 วุฒิการศึกษา

- 1) ปริญญาตรี
- 2) สูงกว่าปริญญาตรี

2.1.4 สถานภาพ

- 1) ผู้บริหารสถานศึกษา/หัวหน้าแผนก
- 2) ครู

2.1.5 ประสบการณ์ในการทำงาน

- 1) 1 – 5 ปี
- 2) 6 – 10 ปี
- 3) 11 – 15 ปี
- 4) 16 ปี ขึ้นไป

2.2 ตัวแปรตาม (dependent variables) ได้แก่ การบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ประกอบด้วย

2.2.1 คุณภาพผู้เรียน

2.2.2 การจัดการเรียนการสอน

2.2.3 การบริหารจัดการ

2.2.4 ความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับเครือข่าย

2.2.5 ความดีเด่นของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

นิยามศัพท์เฉพาะ

การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การบริหารวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพื่อให้เกิดประสิทธิผลตามกระบวนการที่มุ่งดำเนินการไปสู่จุดหมายที่กำหนดไว้ด้วยองค์ประกอบภายในสถานศึกษา สามารถพัฒนาเป็นวิถีทางไปสู่ความสำเร็จของงานตามเป้าหมาย

อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หมายถึง การดำเนินการเรียนการสอน การฝึกอบรบวิชาชีพ โดยสถานศึกษาร่วมมือกับสถานประกอบการในการฝึกอบรบ ซึ่งนักเรียนนักศึกษา จะเรียนภาคทฤษฎีในสถานศึกษา และเรียนภาคปฏิบัติในสถานประกอบการ ซึ่งในการจัดฝึกอาชีพนี้จะเป็นข้อตกลงร่วมกัน ทั้งในเรื่องหลักสูตรระยะเวลาการฝึก ค่าใช้จ่าย เครื่องมืออุปกรณ์สถานที่ครูฝึกและอื่น ๆ

การอาชีวศึกษา หมายถึง กระบวนการจัดการศึกษาเพื่อให้บุคคลมีความรู้ทั้งทางด้านทฤษฎี และทางด้านทักษะทางอาชีพ เพื่อให้ความรู้นำไปใช้ในการประกอบอาชีพ และสามารถดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หมายถึง การจัดฝึกอบรบวิชาชีพ การจัดการศึกษาที่ต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา และสถานประกอบการในการจัดการเรียนการสอน โดยสถานประกอบการจะเน้นในด้านการฝึกทักษะ และในสถานศึกษาจะเน้นในการเรียนด้านทฤษฎี

การบริหารอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หมายถึง กระบวนการในการดำเนินการพัฒนาสถานศึกษา การเรียนการสอน การฝึกอบรมวิชาชีพ โดยสถานศึกษาร่วมมือกับสถานประกอบการในการฝึกอบรม ซึ่งนักเรียนนักศึกษา จะเรียนภาคทฤษฎีในสถานศึกษา และเรียนภาคปฏิบัติในสถานประกอบการ ซึ่งในการจัดฝึกอาชีพนี้จะเป็นข้อตกลงร่วมกัน ทั้งในเรื่องหลักสูตรระยะเวลาการฝึก ค่าใช้จ่าย เครื่องมืออุปกรณ์สถานที่ครูฝึกและอื่น ๆ ผู้วิจัยจึงเลือกใช้กรอบแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่ได้กำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาสถานศึกษาที่จัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสู่ความเป็นเลิศ 5 ด้าน ดังนี้

1. **คุณภาพผู้เรียน** หมายถึง ผู้เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ที่มีความรู้ความสามารถ ทักษะ ตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ มีคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เมื่อผู้เรียนสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรแล้วต้องมีความรู้ ทักษะ หรือประกอบอาชีพอิสระ

2. **การจัดการเรียนการสอน** หมายถึง การร่วมมือระหว่างสถานศึกษา และสถานประกอบการ ในการดำเนินการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี โดยมีการจัดทำแผนการเรียน การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ การใช้นวัตกรรม การจัดกิจกรรมต่างๆ การจัดทำโครงการ หรือโครงการวิชาชีพร่วมกัน

3. **การบริหารจัดการ** หมายถึง กระบวนการในการใช้ศาสตร์และศิลป์กำหนดยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ ให้สอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ย่อมจะส่งผลให้การบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่ดีตามกัน ซึ่งจะนำไปสู่การดำเนินงานได้อย่างบรรลุตามวัตถุประสงค์

4. **ความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับเครือข่าย** หมายถึง การมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการบริหารจัดการ การดำเนินกิจกรรมต่างๆ ในงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอย่างมีประสิทธิภาพ

5. **ความดีเด่นของการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี** หมายถึง เกียรติยศ รางวัลความสำเร็จในด้านต่างๆ และกิจกรรมดีเด่นที่เกิดจากการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือผู้รักษากฎในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา หัวหน้าแผนกที่ได้รับแต่งตั้งปฏิบัติหน้าที่บริหารจัดการในสถานศึกษา เพื่อให้การบริหารสถานศึกษาในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาบรรลุเป้าหมาย

ครู หมายถึง บุคลากรที่ทำหน้าที่หลักด้านการเรียนการสอนในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

สถานศึกษา หมายถึง วิทยาลัยในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประกอบไปด้วย 7 สถานศึกษา ดังนี้ วิทยาลัยเทคนิค

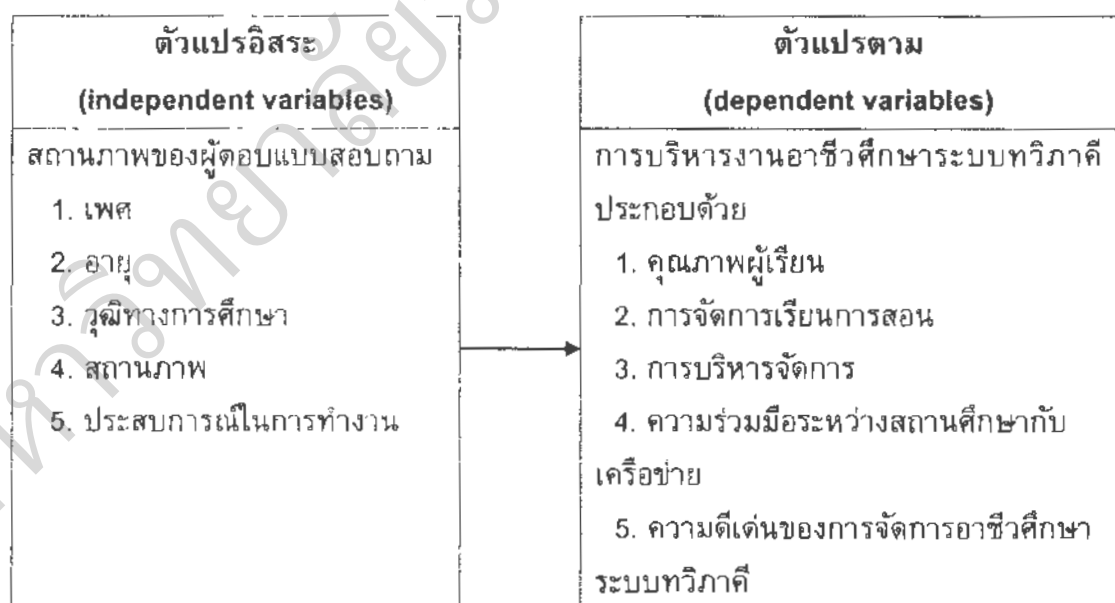
ลพบุรี วิทยาลัยเทคนิคอ่างทอง วิทยาลัยเทคนิคสิงห์บุรี วิทยาลัยเทคนิคสิงห์บุรี แห่งที่ 2 วิทยาลัยเทคนิคชัยนาท วิทยาลัยอาชีวศึกษาสิงห์บุรี และวิทยาลัยอาชีวศึกษาลพบุรี

สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 หมายถึง สถาบันการอาชีวศึกษาของรัฐที่จัดตั้งขึ้นเพื่อดำเนินการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ บุคลากรวิชาชีพที่ทำหน้าที่รับผิดชอบการบริหารสถานศึกษาแต่ละแห่งในเขตภาคกลาง 2

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา หมายถึง หน่วยงานหนึ่งของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบกำกับดูแลงานการศึกษาในด้านการอาชีวศึกษา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาถึงการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษา และครูสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้กรอบแนวคิดตามหลักเกณฑ์การพิจารณาสถานศึกษาที่จัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสู่ความเป็นเลิศ (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2556 , หน้า 9-10) มาเป็นกรอบแนวคิดประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณภาพผู้เรียน ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการบริหารจัดการ ด้านความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับเครือข่าย และด้านความดีเด่นของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีดังแสดงในภาพ 1

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

การบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษา และครู
สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา แตกต่างกัน
เมื่อจำแนกตามเพศ อายุ วุฒิทางการศึกษา สถานภาพ และประสบการณ์ในการทำงาน

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นพื้นฐานในการดำเนินการวิจัย โดยมีรายละเอียดที่จะนำเสนอตามลำดับดังนี้

1. การบริหารสถานศึกษา
 - 1.1 ความหมายของการบริหารสถานศึกษา
 - 1.2 ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา
 - 1.3 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา
2. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
 - 2.1 ความหมายของการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
 - 2.2 ความสำคัญของการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
 - 2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
3. การบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
 - 3.1 ด้านคุณภาพผู้เรียน
 - 3.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน
 - 3.3 ด้านการบริหารจัดการ
 - 3.4 ด้านความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับภาคีเครือข่าย
 - 3.5 ด้านความดีเด่นของการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 4.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

การบริหารสถานศึกษา

1. ความหมายของการบริหารสถานศึกษา

ชูศรี ธนอมกิจ (2550, หน้า 18) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการต่าง ๆ ในการดำเนินงานของกลุ่มบุคคลที่ร่วมมือกันจัดการศึกษาให้แก่สมาชิกในสังคม เพื่อให้เกิดการพัฒนาด้านความรู้ ความสามารถ ทักษะ และกระบวนการอย่างมีระบบระเบียบแบบแผน

ทวีศักดิ์ บังคม (2550, หน้า 11) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการต่าง ๆ ในการทำกิจกรรมการดำเนินงานของกลุ่มบุคคล หรือผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อบริหารจัดการศึกษาให้แก่สมาชิกในสังคม ชุมชน ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

พรศักดิ์ สุจริตรักษ์ (2551, หน้า 23) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การบริหารจัดการตามภารกิจของผู้บริหาร ที่ครอบคลุมขอบข่ายภารกิจที่รับผิดชอบ ไม่ว่าจะเป็นด้านวิชาการ บริหารงานบุคคล งบประมาณ และการบริหารทั่วไป เป็นต้น โดยมีการกำหนดรูปแบบ วิธีการ ขั้นตอนต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสมกับสภาพการณ์และบริบทของสถานศึกษานั้นๆ รู้จักเลือกใช้ และประยุกต์หลักการเทคนิควิธีการบริหาร ตลอดจนกระบวนการบริหารจัดการที่ดี มาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพ และบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา คือ การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ

กระทรวงศึกษาธิการ (2552, หน้า 30) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินกิจกรรมด้านการบริหารและการจัดการศึกษาตามอำนาจหน้าที่เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน เพื่อบริการประชาชนให้มีความพึงพอใจในการบริการด้านการจัดการศึกษาอย่างทั่วถึง โดยยึดหลักธรรมาภิบาลเป็นแนวทางในการบริหาร

บังอร จันกรม (2552, หน้า 126) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการที่ใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ของกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาได้ร่วมกันปฏิบัติเพื่อเป็นการพัฒนากระบวนการทำงานให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่โรงเรียนตั้งไว้ ประกอบด้วย การบริหาร 4 ด้าน คือ การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ทั้งนี้เพื่อการพัฒนาศักยภาพของโรงเรียนและผลผลิตของโรงเรียนคือ นักเรียนที่สำเร็จออกไปให้เป็นที่ยอมรับจากภายนอก และภายในอย่างแท้จริง

มนทิพย์ ทรงกิตติพิศาล (2552, หน้า 33) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การจัดการส่งเสริมช่วยเหลือกันของผู้เกี่ยวข้องที่จะผลักดันให้มีแผนยุทธศาสตร์ของสถานศึกษาให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้

ธีระ รุญเจริญ (2553, หน้า 31) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินงานด้วยกระบวนการที่หลายคน เพื่อให้ นักเรียนได้พัฒนาทุกด้านจนบรรลุตาม

จุดมุ่งหมายของหลักสูตร และสามารถพัฒนาตนเอง พัฒนาอาชีพ พัฒนาสังคม ให้ดำรงชีวิตในสังคมเป็นไปด้วยความสงบสุข

โสมณ เกียรติคุณ (2555, หน้า 11) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการที่ผู้บริหารได้พยายามเสริมสร้างความร่วมมือให้เกิดแก่ผู้ร่วมงานเพื่อที่จะได้ดำเนินงานต่าง ๆ ในสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จลุล่วงอย่างมีประสิทธิภาพ พัฒนาผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสังคมโดยใช้ทรัพยากรและเทคนิคต่าง ๆ อย่างเหมาะสม

เรนโนลด์, และครีเมอร์ (Reynolds, & Creemers, 1990, p.1) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การบริหารโรงเรียนเพื่อให้เกิดประสิทธิผลว่า เป็นโรงเรียนที่เต็มเปี่ยมไปด้วยคุณภาพของการศึกษา

แคนโดลี, และคนอื่น ๆ (Candoli, et al., 1992, p.7) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง งานที่เกี่ยวกับการจัดเตรียม หรือการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล กับทั้งให้บริการด้านต่าง ๆ แก่ระบบสถานศึกษา

กู๊ด (Good, 1998, p.95) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการควบคุม การจัดการภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับการเรียนการสอน

เนเซอวิช (Knezevich, 1998, p.84) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการที่มีระบบความสัมพันธ์ของกิจกรรมต่าง ๆ ในสถานศึกษา สามารถพัฒนาเป็นวิถีทางไปสู่ความสำเร็จของงานตามเป้าหมาย

แคมเบล (Campbell, 2001, p.22) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การจัดแผนยุทธศาสตร์ในสถาบันการศึกษา เพื่อให้ผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายอย่างแท้จริง

ลูเนนเบิร์ก, และออร์นสไตน์ (Lunenburg, & Ornstein, 2011, p.448) กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง ความพยายามใช้ศาสตร์และศิลป์จูงใจผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกองค์กรให้ร่วมมือร่วมใจดำเนินกิจกรรมเพื่อให้องค์การประสบความสำเร็จทั้งในเชิงประสิทธิผลและประสิทธิภาพ

ยังส์, คิง, รามเซเยอร์, และจอห์น (Young, King, Ramseyer, & John, 2002, pp.643-670) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การบริหารจัดการ การโรงเรียนที่มีประสิทธิผลก็สามารถทำให้โรงเรียนพัฒนาเพิ่มขึ้นได้จริง ให้ครูเกิดการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ ครูสามารถนำความรู้จากภายนอกโรงเรียนนำมาประยุกต์ใช้ในโรงเรียนได้ สำหรับผู้บริหารที่มีประสิทธิผลจะต้องมีความสามารถในการจัดทำหลักสูตร จัดหาสื่อการเรียนการสอน และมีการจัดการที่ดีในโรงเรียน

สรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การบริหารโรงเรียนเพื่อให้เกิดประสิทธิผลตามกระบวนการที่มุ่งดำเนินการไปสู่จุดหมายที่กำหนดไว้ด้วยองค์ประกอบภายในสถานศึกษา สามารถพัฒนาเป็นวิถีทางไปสู่ความสำเร็จของงานตามเป้าหมาย

2. ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2552, หน้า 1-2) กล่าวว่า ความสำคัญในการบริหารสถานศึกษามี 5 ประการ ดังนี้

1. เพื่อให้ผู้ปกครองและชุมชนมีความมั่นใจในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
2. เพื่อให้สถานศึกษาได้รับความร่วมมือจากชุมชนด้านการใช้ทรัพยากรของชุมชนเพื่อการศึกษา
3. เพื่อให้โรงเรียนได้รับความสนับสนุนและช่วยเหลือจากชุมชน ด้านภูมิปัญญาไทยหรือภูมิปัญญาท้องถิ่น
4. เพื่อสร้างเครือข่ายทางการศึกษาให้กว้างขวางและครอบคลุมกลุ่มเป้าหมาย
5. เพื่อสร้างโอกาสทางการศึกษาให้กับประชาชนทุกคนในชุมชน

ทวีศักดิ์ บังคม (2550, หน้า 10) กล่าวว่า โรงเรียนเป็นสถานศึกษาที่มีความสำคัญที่สุด เนื่องจากหน้าที่หลักของโรงเรียน คือ การจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและสามารถดำรงชีวิตให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีคุณภาพ บุคคลที่มีหน้าที่รับผิดชอบในด้านการเรียนการสอน ได้แก่ ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร หัวหน้าหมวดวิชา หัวหน้างาน และครูอาจารย์ที่มีหน้าที่ในการสอนและสนับสนุนการสอน

ยุทธนา ชุตทองม้วน (2550, หน้า 10) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษานั้นเป็นงานที่จะต้องใช้ความรอบคอบให้มากยิ่งขึ้นเพราะสิ่งสำคัญผู้บริหารนั้นจะต้องอาศัยความรู้ความสามารถพร้อมประสบการณ์ซึ่งก่อให้เกิดการเรียนรู้ กิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียน ซึ่งเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนนักเรียนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น กระบวนการบริหารการศึกษา คือ การวางแผนหรือวางโครงการอย่างกว้างๆ ซึ่งจะต้องเรียงลำดับถึงความสำคัญก่อนหลังมีงานอะไรบ้างที่จะต้องปฏิบัติ ในขณะที่เดียวกันควรวางแผนวิธีปฏิบัติพร้อมด้วยวัตถุประสงค์ของการปฏิบัติงานนั้นๆ ก่อนลงมือปฏิบัติการ การบริหารงานที่มีประสิทธิภาพจะต้องมีการวางแผนให้รัดกุมมากยิ่งขึ้นโดยการประสานงานกันระหว่างเพื่อนร่วมงานให้มีความเข้าใจที่ดีต่อกัน การมอบภาระหน้าที่นั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่จะมอบให้คนที่ทำหน้าที่มีความรับผิดชอบสูงและเป็นคนที่เข้าใจงานได้อย่างดียิ่ง คำสั่งที่ลงมานั้นสามารถสนองได้อย่างเต็มที่

สุชิน เรืองบุญส่ง (2551, หน้า 9) กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาว่ามีความจำเป็น เพราะต้องการคนที่ได้รับการฝึกฝนเฉพาะด้านที่มีความรู้ ความเข้าใจ ความชำนาญมาดูแลรับผิดชอบ เนื่องจากสังคมเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา การบริหารการศึกษาจำเป็นต้องได้รับการปรับเปลี่ยนพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เหมาะสมกับความจำเป็นของแต่ละยุคสมัย ปัจจุบันโลกก้าวเข้าสู่สังคมแห่งการเรียนรู้หรือเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจฐานความรู้ ความรู้จึงเป็นเครื่องมือ จำเป็นที่ขาดไม่ได้ ในสังคมสมัยใหม่นี้ความรู้ที่ทันสมัยที่เหมาะสมกับ

สถานการณ์จะช่วยแก้ปัญหาได้ และนำไปสู่การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เป็นพลังสำคัญสำหรับการอยู่รอด และการพัฒนาทั้งบุคคลและสังคม ประเทศชาติโดยรวม

อรรถัย แสงทอง (2552, หน้า 22) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษาเป็นกิจกรรมทางการศึกษาที่จะต้องทำเป็นกระบวนการโดยกลุ่มบุคคลต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ นั่นก็คือการพัฒนาสมาชิกหรือผู้รับบริการทางการศึกษา ให้เป็นผู้มีคุณภาพที่สังคมต้องการ และเป็นภารกิจที่สำคัญยิ่งของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะต้องสามารถนำองค์กรให้อยู่รอด ต้องกำหนดแผนงานวิธีการ ตลอดจนขั้นตอนต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานไว้อย่างมีระบบ โดยพึงพึงงบประมาณจากรัฐที่มีไม่มากนักด้วยความประหยัด ใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่า ทั้งคน เงิน เวลาและทรัพย์สินอย่างอื่นเพราะถ้าระบบบริหารภายในสถานศึกษาไม่ดีจะกระทบกระเทือนต่อส่วนอื่นๆ ของหน่วยงานได้ ดังนั้นความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการบริหารสถานศึกษา จึงขึ้นอยู่กับสมรรถภาพของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นสำคัญ

สมคิด มาวงศ์ (2554, หน้า 12) ได้กล่าวสรุปว่า การบริหารสถานศึกษานั้นมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะในการพัฒนาบุคคล พัฒนาสังคม หรือการพัฒนาประเทศชาตินั้นต้องการคนที่ได้รับการฝึกฝน พัฒนาให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ในด้าน ร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม จริยธรรมและวัฒนธรรม เนื่องจากสังคมในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา โลกก้าวเข้าสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ ความรู้จึงเป็นเครื่องมือจำเป็นที่ขาดไม่ได้ การบริหารการศึกษาจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องได้รับการปรับเปลี่ยนพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เหมาะสมกับความเปลี่ยนแปลงในแต่ละยุคสมัย ความรู้ที่ทันสมัยที่เหมาะสมกับสถานการณ์จะช่วยแก้ปัญหาต่างๆ ได้ และการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องจึงเปรียบเสมือนขุมพลังสำหรับการอยู่รอดและการพัฒนาทั้งสำหรับบุคคล สังคม และประเทศชาติโดยรวม

เดวิด, และโทมัส (Davis, & Thomas, 2001, pp.105-106) กล่าวถึง ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาว่า เป้าหมายสูงสุดในการบริหารจัดการสถานศึกษา คือ ผลสัมฤทธิ์ และคุณภาพของนักเรียน การบริหารสถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จเป็นที่พอใจนั้น ผู้บริหารจะต้องมี วิสัยทัศน์ มีความเป็นผู้นำ กำกับติดตาม การปฏิบัติงานของบุคลากร เน้นการพัฒนาให้เกิดขึ้นโดยตรงกับนักเรียน

ฮอย, และมิสเกล (Hoy, & Miskel, 2001, pp. 437-438) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษานั้นมีความสำคัญต่อการมุ่งไปสู่จุดหมายที่กำหนดไว้ ประกอบด้วยองค์ประกอบหลายประการ อาทิ การตัดสินใจ องค์กร แรงจูง ภาวะผู้นำ โดยการบริหารต้องคำนึงถึงผลกระทบที่จะตามมาและสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นในอนาคตด้วย

ยังส์, คิง, รามเซเยอร์, และจอห์น (Young, King, Ramseyer, & John, 2002, pp.643-670) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การบริหารจัดการโรงเรียนที่มีประสิทธิผลก็สามารถทำให้โรงเรียนพัฒนาเพิ่มขึ้นได้จริง ให้ครูเกิดการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ ครูสามารถนำความรู้จาก

ภายนอกโรงเรียนนำมาประยุกต์ใช้ในโรงเรียนได้ สำหรับผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพจะต้องมีความสามารถในการจัดทำหลักสูตร จัดหาสื่อการเรียนการสอน และมีการจัดการที่ดีในโรงเรียน

روبินส์ (Robbins, 2007, p.11) กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาว่าเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญทำให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการบริหารจัดการสถานศึกษา ถ้าเปรียบเทียบระหว่างสถานศึกษาที่ให้ความสำคัญกับการบริหารที่ดีกับสถานศึกษาที่ไม่ให้ความสำคัญกับการบริหาร ประสิทธิภาพสถานศึกษาที่ให้ความสำคัญต่อการบริหารย่อม

สรุปได้ว่า ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา เป็นกระบวนการที่มีความสำคัญทำให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อมุ่งไปสู่จุดหมายที่กำหนดไว้ เป็นกระบวนการระดมความรู้ความสามารถที่ทำให้บุคลากรดำเนินการให้ไปสู่เป้าหมายได้ผลสำเร็จ เป็นผู้มีความรับผิดชอบต่อการ

3. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา

บรรจงศักดิ์ พินธะ (2550, หน้า 11) กล่าวว่า แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามโครงสร้างที่เหมาะสมกับบริบทปัจจุบันนั้นครอบคลุมใน 4 งาน ดังนี้

1. งานวิชาการ
2. งานงบประมาณ
3. งานบริหารงานบุคคล
4. งานบริหารทั่วไป

รัชพล คชชารุ่งโรจน์ (2550, หน้า 34) กล่าวว่า แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาแบ่งไว้ 4 กลุ่มงาน ดังนี้

1. งานบริหารวิชาการ
2. งานบริหารบุคคล
3. งานบริหารงบประมาณ
4. งานบริหารทั่วไป

ธีระ รุญเจริญ (2553, หน้า 32) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษาเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาของสังคมและประเทศชาติ ทั้งนี้หากสถานศึกษามีความสามารถที่จะบริหารสถานศึกษาให้มีคุณภาพเกิดประสิทธิผลได้ ย่อมส่งผลถึงความเจริญก้าวหน้าของประเทศชาติ

แมนสรวง แซ่ซิ้ม (2554, หน้า 1) กล่าวว่า ในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลนั้น จำเป็นต้องใช้ทักษะภาวะผู้นำที่มีทั้งศาสตร์และศิลป์ในการบริหารจัดการศึกษาให้บรรลุจุดหมายของการศึกษาตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ จากระบบงานของสถานศึกษาทั้ง 4 งาน ได้แก่

1. งานบริหารวิชาการ
2. งานบริหารงบประมาณ
- 3.งานบริหารบุคคล
4. งานบริหารทั่วไป

สมคิด มาวงค์ (2554, หน้า 13) กล่าวว่า กระบวนการบริหารการศึกษาคือ แนวทางเทคนิคหรือวิธีการ ซึ่งประกอบด้วยกระบวนการหลักๆ คือ การวางแผน การจัดองค์การ อำนวยการ การประสานงาน การควบคุมงาน การตัดสินใจ การจัดคนเข้าทำงาน การจัดสรรทรัพยากร การติดต่อสื่อสาร การประเมินผล และการปรับปรุง รวมทั้งการกระตุ้นหรือการจูงใจที่ผู้บริหารนำมาใช้ในการปฏิบัติการกิจการบริหารการศึกษา ให้ประสบความสำเร็จบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ อย่างมีประสิทธิภาพและ ประสิทธิผล ดังนั้นหัวใจหลักของผู้บริหาร จำเป็นต้องทราบกระบวนการทางการบริหาร และต้องมี ทักษะในการใช้กระบวนการทางการบริหารทุกขั้นตอน อย่างมีแนวคิดและความเหมาะสม

โสภณ เกียรติหินกุล (2555, หน้า 14) กล่าวว่า ขอบข่ายการบริหารสถานศึกษา ตามภารกิจการบริหารและการจัดการสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล มี 4 ด้าน ได้แก่

1. การบริหารวิชาการ ให้สถานศึกษาบริหารงานด้านวิชาการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องความต้องการของผู้เรียนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยประสานความร่วมมือกับครอบครัว องค์กรต่างๆ หน่วยงาน และสถาบันอื่นๆ ที่จัดการศึกษา
2. การบริหารงบประมาณ มุ่งเน้นความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ โดยยึดหลักการบริหารที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์และการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน
3. การบริหารบุคคลในสถานศึกษา ถือว่าเป็นภารกิจสำคัญที่มุ่งส่งเสริมสถานศึกษา ให้สามารถปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองภารกิจของสถานศึกษา บุคลากรทางการศึกษาให้ได้รับการพัฒนาด้านความรู้ความสามารถ มีขวัญกำลังใจ ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติให้มีความก้าวหน้าในวิชาชีพ
4. การบริหารทั่วไป เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบบริหารองค์กรให้การ บริหารงานอื่นๆ บรรลุผลตามมาตรฐานมีคุณภาพและเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ โดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของบุคคลในชุมชนและองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและ ประสิทธิผล สรุปความสัมพันธ์ของงานในสถานศึกษาได้

คิมบร็อก, และนันเนอรี (Kimbrough, & Nunnery, 1988, pp.164-187) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษาแบ่งออกเป็น 8 ประเภท ได้แก่

1. การจัดองค์กร
2. การบริหารหลักสูตรและการสอน
3. งานบริหารเงินในสถานศึกษา
4. บริหารธุรการและการเงิน

5. งานบริหารบุคลากรและผู้ร่วมงาน

6. งานบริหารกิจการนักเรียน

7. งานบริหารอาคารสถานที่และเครื่องอำนวยความสะดวก

8. งานสร้างภาวะผู้นำในด้านความสัมพันธ์สถานศึกษากับชุมชน

กูลิก, และเออร์วิค (Gulick, & Urwick, 2005, p.12) กล่าวถึงกระบวนการในการบริหารงาน ซึ่งได้เสนอกระบวนการบริหารไว้ 7 ประการเรียกย่อ ๆ ว่า "POSDCORB" โดยมีกระบวนการบริหาร ดังนี้

1. การวางแผน (planning) หมายถึง การวางแผนแนวทางในการปฏิบัติงาน ตลอดจนวิธีการปฏิบัติงานไว้ล่วงหน้า เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน

2. การจัดหน่วยงาน (organizing) หมายถึง การจัดโครงสร้างอำนาจหน้าที่ การแบ่งส่วนงาน การจัดสายงาน

3. การจัดตัวบุคคล (staffing) หมายถึง การบริหารงานด้านบุคลากรอันได้แก่ การจัดอัตรากำลัง การสรรหา การรักษาสภาพการทำงาน การควบคุมการปฏิบัติงาน

4. การอำนวยการ (direction) หมายถึง การดำเนินการในการตัดสินใจ และการสั่งการในกิจการต่าง ๆ ให้ดำเนินไปอย่างมีระเบียบแบบแผน ทั้งในลักษณะทั่ว ๆ ไป และในลักษณะเฉพาะ ตลอดจนการให้คำแนะนำและการควบคุมการปฏิบัติงาน

5. การประสานงาน (coordinating) หมายถึง การร่วมมือในการปฏิบัติงานในส่วนต่าง ๆ ให้ประสานสอดคล้องกันและกลมกลืนกัน

6. การรายงาน (reporting) หมายถึง การรายงานผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานให้ผู้บริหารและสมาชิกของหน่วยงานได้ทราบความเคลื่อนไหว และความก้าวหน้าของกิจการในหน่วยงาน

7. งบประมาณ (budgeting) หมายถึง การควบคุมการใช้จ่ายให้รอบคอบ และรัดกุม รวมถึงการจัดสรรงบประมาณ การทำบัญชี

ฟายอล (Fayol, 1967, p.12) กล่าวว่า ทฤษฎีการบริหารงานของรัฐ (The Theory of the Administration of the state) มีองค์ประกอบของการบริหารสำคัญ 5 ประการ (POCCCC) ที่สามารถสะท้อนถึงหน้าที่ หรือกระบวนการบริหารที่รู้จักกันในปัจจุบัน ดังนี้

1. การวางแผน (planning) หมายถึง การคาดการณ์และกำหนดวิธีการพิจารณาถึงอนาคต โดยการวางแผนเกี่ยวกับสิ่งที่จะกระทำ

2. การจัดองค์การ (organizing) หมายถึง การกำหนดโครงสร้าง จัดหาอุปกรณ์ และบุคลากรที่จะต้องใช้ในการดำเนินงาน

3. การสั่งการ (commanding) หมายถึงการรักษาไว้ซึ่งกิจกรรมต่าง ๆ ของบุคลากร

4. การประสานงาน (coordinating) หมายถึง การทำให้รวมกันอยู่และเกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของกิจกรรมและความพยายามต่าง ๆ

5. การควบคุม (controlling) หมายถึง การทำให้แน่ใจว่า ทุกอย่างดำเนินไปตามหลักเกณฑ์หรือคำสั่ง

ลูเนนเบิร์ก, และออร์นสไตน์ (Lunenburg, & Ornstein, 2011, p.6) กล่าวว่า องค์ประกอบของการบริหารนั้น มี 7 ประการ ได้แก่

1. การวางแผน คือการกำหนดโครงการและสิ่งที่จะต้องทำ
2. การจัดองค์การ (organizing) คือการแบ่งงาน การกำหนดสายบังคับบัญชา การกำหนดหน้าที่ การประสานงาน
3. การบริหารงานบุคคล (staffing) คือ การวางแผน การสรรหา การคัดเลือก และด้านการพัฒนาบุคลากร การประเมินผลงาน การจัดสวัสดิการ
4. การอำนวยการ (directing) คือการสั่งการ การสื่อสาร การควบคุมบัญชาการ การตัดสินใจ และนำการตัดสินใจไปสู่การปฏิบัติ
5. การประสานงาน (coordinating) คือการประสานงานเพื่อให้เกิดความร่วมมือในการดำเนินงานไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย
6. การรายงาน (report) เป็นการรวบรวมด้านความก้าวหน้าด้วยการบันทึกผลการปฏิบัติงานที่เกิดขึ้นจากการวางแผน
7. งบประมาณ (budgeting) เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวกับงบประมาณค่าใช้จ่ายควบคุมวางแผน ทางการเงินงบประมาณการเงิน

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

1. ความหมายของการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

เฉลิมศักดิ์ นามเชียงใต้ (2544, หน้า 9) กล่าวว่า อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หมายถึง เป็นการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เป็นการจักระบบคู่ ดำเนินการฝึกอาชีพให้แก่เยาวชนของชาติ โดยความร่วมมือของสถานศึกษาและสถานประกอบการ

ราชศักดิ์ กุลละวณิชย์ (2544, หน้า 50) กล่าวว่า อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หมายถึง การจัดการศึกษาที่ส่งเสริมให้ผู้เรียน ได้พัฒนาความรู้ความสามารถ และทักษะตามสาขาวิชาชีพของตน

สงวน บุญปิตต์ (2546, หน้า 11) กล่าวว่า อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หมายถึง การร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ ร่วมกันทำกิจกรรม การรับนักเรียน เพื่อจะฝึกร่วมกัน และเป็นนักเรียนสองเรื่องในตัวคนเดียวกัน คือเป็นทั้งนักเรียนและช่างฝึกอาชีพ หรือพนักงานของสถานประกอบการ

พรสันต์ เลิศวิทยาวิวัฒน์ (2550, หน้า 11) กล่าวว่า อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หมายถึง การศึกษาที่มีระดับต่ำกว่ามหาวิทยาลัย เพื่อเตรียมผู้เรียนเข้าสู่งานอาชีพในสาขาต่างๆ โดยเฉพาะ หรือเป็นการศึกษาเพื่อพัฒนาฝีมือแรงงานให้มีระดับสูงขึ้น

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, หน้า 13) กล่าวว่า อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หมายถึง เป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิต การอาชีวศึกษาจึงเป็นการศึกษาเพื่อชีวิต โดยมุ่งเน้นให้ผู้ได้รับการศึกษาหรือฝึกอบรมในด้านนี้ได้มีสมรรถภาพในการทำงาน มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รวมทั้งความรู้ความสามารถและทักษะในการผลิต การแปรรูปและการจำหน่าย

วิทยา งานทวี (2555, หน้า 2) กล่าวว่า อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หมายถึง กระบวนการศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนในด้านฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2556, หน้า 1) กล่าวว่า อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หมายถึง การจัดการศึกษาวิชาชีพที่เกิดจากข้อตกลงระหว่างสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันกับ สถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ ในเรื่องการจัดหลักสูตร การเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล โดยผู้เรียนใช้เวลาส่วนหนึ่งในสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันและเรียนภาคปฏิบัติในสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐ

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2557, หน้า 3) กล่าวว่า อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หมายถึง การจัดการศึกษาวิชาชีพที่เกิดจากข้อตกลงระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการในเรื่องการจัดหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การจัดการฝึกอาชีพการวัดและการประเมินผล

ชัยพฤกษ์ เสรีรักษ์ (2558, หน้า 7) กล่าวว่า อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หมายถึง กระบวนการสำคัญในการผลิตกำลังคนแรงงานที่มีทักษะฝีมือ ในขณะที่แรงงานในสายอาชีวศึกษามีความต้องการสูงขึ้น แต่ความขาดแคลนในเชิงคุณภาพ

มันน์ (Mann, 1995, p.6) กล่าวว่า อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หมายถึง การเป็นเจ้าของร่วมกันระหว่างผู้ประกอบการและสถานศึกษา ทั้งสองฝ่ายเป็นผู้ร่วมโครงการที่เท่าเทียมกัน มีการแบ่งอำนาจและความรับผิดชอบในการจัดการ การสนับสนุน ส่งเสริมของทั้งสองฝ่ายมีความสำคัญเท่าเทียมกัน

โอมูฟ (Imove, 2002, p.27) กล่าวว่า อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หมายถึง เป็นการจัดฝึกสอง แห่งควบคู่กัน คือ ในสถานประกอบการที่ผู้เข้ารับการฝึกอาชีพที่จะเรียนรู้ภาคปฏิบัติ และสถานศึกษาสำหรับภาคทฤษฎี

สรุปได้ว่า อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หมายถึง กระบวนการในการดำเนินการพัฒนาสถานศึกษา การเรียนการสอน การฝึกอบรมวิชาชีพ โดยสถานศึกษาร่วมมือกับสถานประกอบการในการฝึกอบรม ซึ่งนักเรียนนักศึกษา จะเรียนภาคทฤษฎีในสถานศึกษา และเรียนภาคปฏิบัติในสถานประกอบการ ซึ่งในการจัดฝึกอาชีพนี้จะเป็นข้อตกลงร่วมกัน ทั้งในเรื่องหลักสูตรระยะเวลาการฝึก ค่าใช้จ่าย เครื่องมืออุปกรณ์สถานที่ครูฝึกและอื่น ๆ

2. ความสำคัญของการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

ราชศักดิ์ กุลละวณิชย์ (2544, หน้า 50) กล่าวว่า อาชีวศึกษาสามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน ซึ่งมีรูปแบบในการจัดการศึกษาทั้งการจัดในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน

กรมอาชีวศึกษา (2545, หน้า 1-3) ให้ความสำคัญกับการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี จึงมีโครงการความร่วมมือภาครัฐ เอกชนและการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เป็นโครงการสนับสนุนโดยใช้งบประมาณโดยตั้งอยู่ในงานนโยบายและแผน (กองแผนงาน) หมวดรายจ่ายอื่นๆโดยมีกิจกรรมดำเนินงาน คือ

1. สร้างความเข้าใจการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคีหรือการประชาสัมพันธ์
2. อบรมครูฝึกในสถานประกอบการ
3. อบรมครู-อาจารย์ในสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคี
4. การนิเทศติดตามผลการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
5. ประเมินผลการดำเนินงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

สำนักงานโครงการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี (2545, หน้า 4) จากการประเมินผลระยะสุดท้ายของโครงการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ได้กล่าวถึง สิ่งที่ทำทลายในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีที่จะต้องพิจารณาต่อไปคือ

1. ทำให้เกิดแนวคิดในการมีส่วนร่วมอย่างจริงจังในการอาชีวศึกษาเป็นสิ่งใหม่สำหรับสถานประกอบการส่วนใหญ่ ถึงแม้ว่าจะประสบความสำเร็จในอดีต แต่ก็ยังมีความต้องการอย่างต่อเนื่องในการสนับสนุน และแนะนำสถานประกอบการแก่บุคลากรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

2. ทำให้การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีต้องการความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการแบบใหม่ สถานประกอบการเป็นหุ้นส่วนการดำเนินการอาชีวศึกษาและฝึกอาชีพอย่างแท้จริง เพื่อให้วิธีการใหม่นี้ทำให้ได้ผล จึงเป็นขบวนการเปลี่ยนแปลงระยะยาว ซึ่งจะต้องใช้เวลาและความพยายามเพิ่มขึ้น

สุนันทา สังขทัตน์ (2556, หน้า 141) กล่าวว่า การพัฒนาอาชีวศึกษา เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาการศึกษาที่รับผิดชอบการผลิตกำลังคนระดับกลาง ด้านวิชาชีพ เพื่อสนองกำลังคนในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2556, หน้า 1) กล่าวว่า การจัดการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเพื่อประโยชน์ในการผลิตและพัฒนาากำลังคน สถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันสามารถจัดการศึกษาในหลายรูปแบบรวมกันก็ได้ ทั้งนี้สถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันนั้นต้องมุ่งเน้นการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีเป็นสำคัญ

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2550, หน้า 7) กล่าวว่า การพัฒนาประเทศให้เข้มแข็ง ยั่งยืน เพิ่มศักยภาพและโอกาสคนไทยให้สามารถพึ่งตนเอง

ได้เท่าทันโลก ขณะเดียวกันมุ่งเร่งรัดผลิตกำลังคนในสาขาที่ขาดแคลนที่มีได้รับโอกาสสนองหลายวิชาชีพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการขยายด้านวิชาชีพให้กว้างขวาง สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน และจัดรูปแบบให้การจัดการศึกษาและการจัดอบรมวิชาชีพท้องถิ่นให้มากขึ้น

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2557, หน้า 1) กล่าวว่าความสำคัญของการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เพื่อพัฒนาและผลิตกำลังคนสายอาชีพเพิ่มขึ้นจึงเป็นหน้าที่ของสถานศึกษา สถานประกอบการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ต้องร่วมมือกันพัฒนาการอาชีวศึกษาตามระบบทวิภาคี ทุกด้านและทุกฝ่าย

มันน์ (Mann, 1995, pp.8-9) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี พอสรุปได้ดังนี้

1. เพื่อประสมประสานการใช้สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ของสถานประกอบการ ในการฝึกอาชีพตามกิจกรรมที่กำหนดไว้ในหลักสูตรของสถานศึกษา ซึ่งถือเป็นการร่วมมือกันในการจัดการศึกษา
2. เพื่อตอบสนองความต้องการของสถานประกอบการ ในการผลิตกำลังคนที่เน้นการปฏิบัติงานจริง
3. เพื่อควบคุมและเผยแพร่การจัดการศึกษาที่ไม่เพิ่มค่าใช้จ่ายให้สถานศึกษาและสถานประกอบการ

เวนเซล (Wenzel, 2000, p.8) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สรุปได้ว่า เพื่อที่สถานประกอบการสามารถเพิ่มคุณค่าเนื้อหาในการฝึกอาชีพที่เกี่ยวข้องของสถานประกอบการ นอกเหนือไปจากเนื้อหาในหลักสูตรที่กำหนดและเพื่อสนับสนุนการปรับเปลี่ยนกฎเกณฑ์ของการฝึกอาชีพ/หลักสูตรที่ไม่จำเป็น และตอบสนองความต้องการทางด้านเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลง

สรุปได้ว่า การจัดการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เป็นการจัดการศึกษาที่สามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน เพื่อประโยชน์ในการผลิตและพัฒนาากำลังคนในหลายรูปแบบรวมกัน เพื่อสนองกำลังคนในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ

3. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

วิทยา งานทวี (2543, หน้า 26) ก็ได้กล่าวไว้ว่า สถานประกอบการที่จัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีจะต้องมีความพร้อมดังนี้

1. จัดทำหลักสูตรที่ชัดเจนและสอดคล้องกันระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ
2. การประเมินผลการเรียนการสอน และจัดทำร่วมกันระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ

3. การประเมินผลการดำเนินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอย่างสม่ำเสมอ และให้ดำเนินทุกด้านทั้งสถานศึกษา สถานประกอบการ นักเรียนและผู้ปกครอง

ราชศักดิ์ กุลละวณิชย์ (2544, หน้า 50) กล่าวว่า การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีจำแนกได้ 3 ลักษณะดังนี้

1. จัดในสถานศึกษาฝึกอาชีพแต่เพียงอย่างเดียว ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ
2. จัดการศึกษาทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ โดยส่วนหนึ่งของการฝึกปฏิบัติจะส่งนักศึกษาไปฝึกงานในสถานประกอบการ

3. จัดในลักษณะของนักศึกษาฝึกหัด โดยเรียนทฤษฎีในสถานศึกษาและฝึกปฏิบัติส่วนใหญ่ในสถานประกอบการ บุคลากรนั้นเป็นบุคลากรของสถานประกอบการ รูปแบบนี้ เป็นที่รู้จักกันว่าเป็นการฝึกในระบบทวิภาคี

วิญญู เล้าพูนพิทยะ (2544, หน้า 30) ได้กล่าวถึง สถานประกอบการที่จัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีต้องมีความพร้อม ดังนี้

1. ด้านการสื่อสาร และการประสานงาน
2. การปรับกลยุทธ์และวิธีการ ตลอดเวลา
3. ความสม่ำเสมอในการรับนักเรียนระบบทวิภาคี
4. ข้อมูลที่ชัดเจนในการดำเนินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
5. การประเมินผลการดำเนินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
6. การปฏิบัติที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม

พรสันต์ เลิศวิทยาวิวัฒน์ (2550, หน้า 80 - 81) ได้สรุปถึง การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี คือการจัดระบบการเรียนการสอนวิชาชีพช่างอุตสาหกรรมว่ามี 4 ระบบคือ

1. ระบบโรงเรียนอาชีวศึกษา เป็นระบบซึ่งประเทศที่มีการขยายตัวทางอุตสาหกรรมไม่มากนัก นิยมเริ่มจัดทำ เช่น ประเทศไทย เป็นต้น วิธีในระบบนี้อาศัยช่างที่สำเร็จการศึกษา จากโรงเรียนและวิทยาลัยอาชีวศึกษา ซึ่งมีหลักในการฝึกอาชีพด้วยการเน้นหนักการฝึกทักษะ เป็นอย่างมาก ทำการถ่ายทอดความรู้และทักษะการปฏิบัติให้กับผู้เรียน

2. ระบบโรงเรียนหรือโรงงานอุตสาหกรรมสลับกันหรือประกอบกันระบบนี้มีวิธีการดังเช่น สถาบันการศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษาปฏิบัติอยู่นั้นคือ การส่งนักศึกษาออกฝึกงานในสถานประกอบการ

3. ระบบช่างฝึกหัด เป็นระบบที่มีการจัดการเรียนการสอน โดยอาศัยความร่วมมือหรือการทำงานอย่างประสานกันระหว่างสถานศึกษา และสถานประกอบการ กล่าวคือผู้เรียนจะเรียนภาคทฤษฎีในสถานศึกษา และฝึกภาคปฏิบัติในโรงงานอุตสาหกรรมของสถานประกอบการ ถ้าโรงงานของสถานประกอบการมีขนาดใหญ่จะสามารถแบ่งเวลาการฝึกสำหรับผู้เรียนแยกไว้ต่างหากได้

4. ระบบศูนย์ฝึกวิชาชีพ เป็นระบบที่จัดขึ้นในโรงงานอุตสาหกรรม หรือในศูนย์ฝึกอาชีพของหน่วยงานอุตสาหกรรม แต่ละหน่วยอาจเป็นของรัฐบาลหรือเอกชนก็ได้ เช่น โรงเรียนวิศวกรรมรถไฟ ศูนย์ฝึกช่างไฟฟ้าของการไฟฟ้านครหลวง

ธานีรินทร์ ศรีชมพู (2557, หน้า 17-18) กล่าวว่า การพัฒนารูปแบบการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เป็นรูปแบบความสัมพันธ์เชิงระบบประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่

1. ปัจจัยนำเข้า
2. กระบวนการ
3. ผลผลิต
4. ปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จ โดยเฉพาะองค์ประกอบที่ 4 คือ ปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จ

ซึ่งเป็นกลไกในการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จ ได้แก่

- 4.1 นโยบายที่เกี่ยวกับการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี 2
- 4.2 การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย
- 4.3 ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ
- 4.4 รูปแบบของการเรียนการสอนระบบทวิภาคี
- 4.5 รูปแบบของการวัดผลและประเมินผล

สิริมนต์ นฤมลศิริ (2557, หน้า 18-19) แสดงถึงแนวทางการดำเนินงานเพื่อพัฒนาหรือนำไปปฏิบัติให้เกิดประโยชน์สูงสุดของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี โดยนำมาสังเคราะห์จาก 7 องค์ประกอบ สรุปภาพรวมเป็นหลักการบริหารจัดการ 4 ด้าน และแนวปฏิบัติในการพัฒนา ดังนี้

1. การบริหารจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

1.1 สถานศึกษา สถานประกอบการร่วมจัดการทวิภาคี โดยจัดทำข้อตกลง (MOU) ในการพัฒนาร่วมกัน

1.2 สถานศึกษาและสถานประกอบการร่วมวิเคราะห์สภาพการณ์ (SWOT) เกี่ยวกับจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคต่าง ๆ ในการจัดการระบบทวิภาคี เพื่อหาแนวทางพัฒนาร่วมกัน

1.3 จัดการประชุม สัมมนา บุคลากร ทั้งของสถานศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง ชุมชน หรือผู้ที่มีส่วนร่วมจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี (stakeholders) ให้มีความรู้ ความเข้าใจในหลักการระบบทวิภาคี และหน้าที่รับผิดชอบ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ข้อเสนอแนะของแต่ละกลุ่มบุคคล ในการพัฒนาให้มากขึ้น

1.4 สถานศึกษา สถานประกอบการร่วมกันวางแผนการดำเนินงาน ในสาขาวิชาชีพที่สามารถจัดการเรียนการสอน การฝึกอบรม ได้ตามศักยภาพและบริบทของตน

2.9 สถานศึกษา สถานประกอบการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องช่วยกัน

สถานประกอบการที่ประกอบธุรกิจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีความปลอดภัย

2.8 สถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องช่วยกันพัฒนาคุณภาพชีวิตและ

ชีวิตจิตใจของนักเรียนและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

2.7 สถานศึกษา สถานประกอบการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

เพื่อ

2.6 สถานศึกษา สถานประกอบการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

สถานประกอบการที่ประกอบธุรกิจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

สถานประกอบการที่ประกอบธุรกิจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2.5 สถานศึกษา สถานประกอบการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ในการเรียน การสอน และการพัฒนา

2.4 สถานศึกษา สถานประกอบการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

จุดพิจารณาตัวชี้วัด

เพื่อช่วยกันในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2.3 สถานศึกษา สถานประกอบการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ของสถานศึกษา สถานประกอบการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

จุดพิจารณาตัวชี้วัด สถานศึกษา สถานประกอบการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

สถานศึกษา สถานประกอบการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2.2 สถานศึกษา สถานประกอบการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ดำเนินการ

2.1 สถานศึกษา สถานประกอบการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2. ความร่วมมือ

จุดพิจารณาตัวชี้วัด สถานศึกษา สถานประกอบการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

อย่างชัดเจน โดยผู้เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1.8 สถานศึกษา สถานประกอบการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

มาตรฐานวิชาชีพ

1.7 สถานศึกษา สถานประกอบการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

อย่างชัดเจน โดยผู้เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1.6 สถานศึกษา สถานประกอบการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ประสบการณ์

จุดพิจารณาตัวชี้วัด สถานศึกษา สถานประกอบการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1.5 สถานศึกษา สถานประกอบการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3. การจัดการเรียนการสอน

3.1 สถานศึกษา สถานประกอบการ ร่วมกันจัดทำและพัฒนาหลักสูตร วางแผนการจัดกิจกรรมเรียนการสอน ทุกสาขาวิชาชีพ ให้สอดคล้องความต้องการของสถานประกอบการ และพัฒนาหลักสูตรแบบฐานสมรรถนะ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในระดับสากล

3.2 มีหลักสูตรเฉพาะที่สอดคล้องกับบริบทสังคม ชุมชน รวมทั้งหลักสูตรที่สนองตอบศักยภาพผู้เรียน เช่น การศึกษาทางไกล

3.3 การเรียนรู้และการฝึกอบรม เน้นสมรรถนะและศักยภาพผู้เรียน เรียนภาคทฤษฎีในสถานศึกษา ฝึกปฏิบัติประสบการณ์จริงในสถานประกอบการ

3.4 สถานศึกษา สถานประกอบการ ร่วมจัดการฝึกอบรมครูผู้สอนและครูผู้ฝึก โดยส่งครูผู้สอนฝึกอบรมประสบการณ์ในสถานประกอบการ ครูผู้ฝึกในสถานศึกษา ให้เรียนรู้และเข้าใจระบบทวิภาคีอย่างแท้จริง

3.5 สถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องส่งเสริมสนับสนุนให้ครูผู้สอนมีงานวิจัย และผลิตตำราเรียน สนับสนุนการสร้างนวัตกรรม โครงงาน และสิ่งประดิษฐ์ อย่างต่อเนื่อง

3.6 จัดให้มีหน่วยงานเฉพาะทวิภาคี เพื่อให้การสนับสนุนด้านความรู้ วิทยากร การใช้สื่อ

3.7 สถานศึกษา ร่วมกับชุมชน ท้องถิ่นจัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ต่าง ๆ ตามสถานการณ์ของสังคม เพื่อส่งเสริมผู้เรียนทั้งการฝึกทักษะ และด้านคุณธรรม จริยธรรม มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพตน

3.8 สถานศึกษา สถานประกอบการ ร่วมกำหนดเกณฑ์การวัดผล ประเมินผล ทั้งผู้เรียนและสถานศึกษา

3.9 สถานศึกษา สถานประกอบการ ร่วมวัดผล ประเมินผลผู้สำเร็จการศึกษา โดยเน้นการประเมินประสบการณ์จริง และออกใบรับรอง ประกาศนียบัตรให้ผู้สำเร็จการศึกษา ร่วมกัน

4. คุณลักษณะผู้สำเร็จการศึกษา

4.1 สถานศึกษาจัดกิจกรรมร่วมกับสถานประกอบการ พัฒนาคุณธรรม จริยธรรม เพื่อสร้างเจตคติที่ดีต่ออาชีพของตน ให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ตรงความต้องการของสถานประกอบการ

4.2 สถานศึกษาและสถานประกอบการ วางแผนพัฒนาสมรรถนะทั่วไปและสมรรถนะหลัก เพิ่มศักยภาพผู้เรียน ส่งเสริมด้านเทคโนโลยี ผลิตนวัตกรรมทางอาชีพ ส่งเสริมการสื่อสาร การใช้ภาษาต่างประเทศ ภาษาเพื่อนบ้านที่เกี่ยวข้องกับอาชีพ ด้านสมรรถนะวิชาชีพเกี่ยวกับความรู้ความสามารถ ทักษะทางวิชาการและวิชาชีพ ทักษะการสื่อสารทางภาคี เครือข่าย และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง ให้ทันต่อเทคโนโลยี

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2556, หน้า 1-3) ได้กำหนดเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาที่จัดการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีสู่ความเป็นเลิศ พุทธศักราช 2556 ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

1. มาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน

ตัวบ่งชี้ที่ 1.1 ผู้เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีมีความรู้ ความสามารถ ทักษะ และประสบการณ์ วิชาชีพ ตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ

ตัวบ่งชี้ที่ 1.2 ผู้เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีมีคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ตัวบ่งชี้ที่ 1.3 ผู้เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีที่สำเร็จการศึกษา และมีงานทำหรือประกอบอาชีพ อิสระหรือศึกษาต่อในสาขาที่เกี่ยวข้องภายใน 1 ปี

2. มาตรฐานด้านการจัดการเรียนการสอน

ตัวบ่งชี้ที่ 2.1 การจัดทำแผนการเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

ตัวบ่งชี้ที่ 2.2 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ตัวบ่งชี้ที่ 2.3 การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้

ตัวบ่งชี้ที่ 2.4 สื่อ นวัตกรรมเพื่อการจัดการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

ตัวบ่งชี้ที่ 2.5 การค้นคว้า วิจัย นวัตกรรม ร่วมกันระหว่างผู้เรียนและสถานประกอบการในการ พัฒนาวิชาชีพ

3. มาตรฐานด้านการบริหารจัดการ

ตัวบ่งชี้ที่ 3.1 การกำหนดยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ สอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ 3.2 การบริหารจัดการด้านงบประมาณ

ตัวบ่งชี้ที่ 3.3 สำนักงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ 3.4 ระบบข้อมูลสารสนเทศ

ตัวบ่งชี้ที่ 3.5 การพัฒนาบุคลากร

4. มาตรฐานด้านความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับภาคีเครือข่าย

ตัวบ่งชี้ที่ 4.1 การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในการบริหารจัดการ

ตัวบ่งชี้ที่ 4.2 การบริหารภาคีเครือข่ายที่มีประสิทธิภาพ

5. มาตรฐานด้านความดีเด่นของการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

ตัวบ่งชี้ที่ 5.1 โครงการ หรือกิจกรรมดีเด่นของการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2557, หน้า 3) กล่าวว่า อาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่เกิดจากข้อตกลงระหว่างสถานศึกษาอาชีวศึกษา

หรือสถาบันกับสถานประกอบการในเรื่อง การจัดหลักสูตร การเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล โดยผู้เรียนใช้เวลาส่วนหนึ่งในสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันและเรียนภาคปฏิบัติในสถานประกอบการโดยมีการจัดแผนการเรียน แผนการฝึกอาชีพ การวัดผลและการประเมินผลเพื่อมุ่งเน้นผลิตผู้สำเร็จการศึกษาในระดับฝีมือ ระดับเทคนิคและระดับเทคโนโลยี สายปฏิบัติการให้เป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจทักษะคุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพและกิจนิสัยที่เหมาะสม ปฏิบัติงานได้จริง ปฏิบัติงานที่ใช้เทคนิคในการทำงาน สร้างและพัฒนางานวางแผน จัดการพัฒนาดตนเองและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ให้มีความก้าวหน้าทางวิชาการและวิชาชีพ มีสมรรถนะนำไปปฏิบัติงานหรือประกอบอาชีพอิสระได้ตามมาตรฐานการศึกษาวิชาชีพและมาตรฐานสมรรถนะของสาขาวิชานั้นๆ โดยสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนการศึกษาแห่งชาติ

มันน์ (Mann, 1999, p.1) กล่าวถึง หน้าที่ของสถานประกอบการที่จัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี พอสรุปได้ดังนี้

1. ประสานงานในกิจกรรมต่าง ๆ กับสถานศึกษา
2. เข้าร่วมประชุมคณะกรรมการประสานงานการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
3. เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการจัดการประเมินผล
4. เสนอความช่วยเหลือต่าง ๆ ให้กับสถานศึกษา
5. ให้การฝึกอาชีพ โดยการรวมนักเรียนระบบทวิภาคีเข้าไปสู่ระบบการทำงาน ด้วย

การสอนและหากจำเป็นอาจจะมีการจัดสัมมนาและการประชุมเชิงปฏิบัติการ

6. จัดหมุณเวียนนักเรียนระบบทวิภาคีเพื่อฝึกอาชีพในหน้าที่และในหน่วยงานต่าง ๆ
7. จัดทำแผนการฝึกอาชีพร่วมกับสถานศึกษา

สรุปได้ว่า แนวทางการดำเนินงานเพื่อพัฒนาเป็นบทบาทที่มีความสำคัญ เพราะเป็นการนำไปปฏิบัติให้เกิดประโยชน์สูงสุดของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี มีความสำคัญต่อการผลิตกำลังคนเข้าสู่ตลาดแรงงาน เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง ดังนั้นผู้วิจัยจึงเลือกใช้แนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2556, หน้า 1-3) ที่ได้กำหนดเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาที่จัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสู่ความเป็นเลิศ พุทธศักราช 2556 จำนวน 5 มาตรฐาน ดังนี้

1. มาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน
2. มาตรฐานด้านการจัดการเรียนการสอน
3. มาตรฐานด้านการบริหารจัดการ
4. มาตรฐานด้านความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับเครือข่าย
5. มาตรฐานด้านความดีเด่นของการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

การบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

1. ด้านคุณภาพผู้เรียน

1.1 ความหมายของคุณภาพผู้เรียน

วิภาพร มาพบสุข (2545, หน้า 35) กล่าวว่า คุณภาพผู้เรียน หมายถึง การส่งเสริมให้ผู้เรียนมีสุขภาพอนามัยสมบูรณ์แข็งแรง ให้การศึกษาและฝึกอบรมอย่างเหมาะสม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการคิด และทักษะการทำงานให้สูงขึ้น ซึ่งการพัฒนาดังกล่าวจะเป็นพื้นฐานนำไปสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดี

ราชบัณฑิตยสถาน (2546, หน้า 178) กล่าวว่า คุณภาพผู้เรียน หมายถึง ผลที่ทำให้เจริญ โดยมีคุณสมบัติที่จะทำได้ตามเป้าหมายที่ต้องการกับผู้เรียนเป็นสำคัญ

ตุลา มหาพสุชานนท์ (2547, หน้า 207) กล่าวว่า คุณภาพผู้เรียน หมายถึง ความพยายามอย่างต่อเนื่องของผู้บริหารในการวางแผน เพื่อปรับปรุงขีดความสามารถของผู้เรียน และการวางแผนในการพัฒนาทางวิชาชีพของพนักงานในองค์กร ตลอดจนปรับปรุงประสิทธิภาพในการทำงานขององค์กรให้เพิ่มมากขึ้น โดยการฝึกอบรมและพัฒนาพนักงานเป็นหลัก การฝึกอบรม คือ กิจกรรมที่องค์กรจัดทำขึ้นเพื่อให้พัฒนาพนักงาน องค์กรได้เรียนรู้ในสิ่งที่เป็ความรู้ และทักษะที่จำเป็นในการปฏิบัติงานปัจจุบันและการพัฒนาบุคคล คือ การเตรียมความพร้อมของพนักงานให้ก้าวไปพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงและการเจริญเติบโตขององค์กรในอนาคต

นิสดารก์ เวชยานนท์ (2549, หน้า 28) กล่าวว่า คุณภาพผู้เรียน หมายถึง การพัฒนานักเรียนให้มีพัฒนาการที่ดีขึ้นตามวัตถุประสงค์ที่ร่วมกันกำหนดไว้ในสถานศึกษา

วิทยาลัยสารพัดช่างชุมพร (2557, หน้า 2) กล่าวว่า คุณภาพผู้เรียน หมายถึง การที่ผู้เรียนมีคุณสมบัติสำคัญที่ยอมรับของคนทั่วไป

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2556, หน้า 19) กล่าวว่า ผู้เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี มีความรู้ความสามารถ ทักษะ และประสบการณ์วิชาชีพ ตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ มีคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ผู้เรียนที่สำเร็จการศึกษา มีงานทำ หรือศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพอิสระ ในสาขาที่เกี่ยวข้องภายในระยะเวลา 1 ปี

อัมสตอท (Umstot, 1984, pp.422-423) กล่าวว่า คุณภาพผู้เรียน หมายถึง การออกแบบงานให้มีคุณค่าต่อผู้เรียน ซึ่งลักษณะงานที่ดีจะต้องมีความเป็นอิสระในการตัดสินใจ ีกระดับหนึ่งสร้างความรับผิดชอบในการเรียน

วอลตัน (Walton, 1995, pp.15-16) กล่าวว่า คุณภาพผู้เรียน หมายถึง ลักษณะงานที่ส่งเสริมความเจริญเติบโตและความมั่นคงให้แก่ผู้เรียนนอกจากงานจะช่วยเพิ่มพูนความรู้ความสามารถแล้ว ยังช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานได้มีโอกาสก้าวหน้า และมีความมั่นคงในอาชีพสุ

อนาคต เป็นการให้ความสำคัญเกี่ยวกับการศึกษา ผูกอบรม การพัฒนาการทำงานและอาชีพของบุคคล เป็นสิ่งที่จะบ่งบอกถึงคุณภาพชีวิตการทำงาน ซึ่งจะทำให้บุคคลสามารถทำหน้าที่โดยใช้ศักยภาพที่มีอยู่อย่างเต็มที่ โดยการพัฒนาความรู้และทักษะที่จะทำให้งานมีคุณภาพในด้านความมีอิสระในการทำงาน มีความรู้และทักษะ การกิจทั้งหมดของงาน และการวางแผนงาน

ฮิวส์, และคัมมิงส์ (Huse, & Cummings, 2005, p.198) กล่าวว่า คุณภาพผู้เรียน หมายถึง การที่ผู้เรียนได้มีโอกาสพัฒนาขีดความสามารถของตนเอง โดยผู้เรียนมีโอกาที่จะพัฒนาความรู้ความสามารถของตนด้วยการฝึกอบรม และการเรียนรู้จากประสบการณ์ทำงานในสถานประกอบการ และนำกลับไปพัฒนาให้เกิดประโยชน์ยิ่งขึ้นไป

เบอร์นาดีน, และรัสเซล (Bernardin, & Russell, 2003, p.12) กล่าวว่า คุณภาพผู้เรียน หมายถึง เป็นโอกาสในการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ เพื่อที่จะนำมาพัฒนาความรู้ความสามารถของตัวเอง การได้ทดลองและคิดค้นวิธีการทำงานด้วยตนเอง การเรียนรู้งานในแผนกต่างๆ ของหน่วยงานจะก่อประโยชน์ให้กับหน่วยงานนั้นๆ เป็นอย่างมาก

สรุปได้ว่า คุณภาพผู้เรียน หมายถึง ผู้เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ที่มีความรู้ความสามารถ ทักษะ ตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ มีคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เมื่อผู้เรียนสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรแล้วต้องมีความรู้หรือศึกษาต่อ หรือประกอบอาชีพอิสระ

1.2 ความสำคัญของคุณภาพผู้เรียน

พิมพ์จรรย์ สุระชัยปัญญา (2548, หน้า 15) กล่าวถึงความสำคัญของคุณภาพผู้เรียนว่า ควรให้โอกาสผู้เรียนได้ใช้ฝีมือ ทักษะ และความรู้ จะส่งผลให้ผู้ปฏิบัติงานมีความรู้สึกที่ตนเองมีคุณค่า และความรู้สึกทำหายจากการปฏิบัติงานของตนเอง

นิสดารักษ์ เวชยานนท์ (2549, หน้า 8) กล่าวถึงความสำคัญของคุณภาพผู้เรียนคือ

1. การพัฒนาคนเพื่อให้เรียนรู้งานของตนเอง และรู้จักการแก้ไขปัญหาในงานซึ่งทำได้โดยการฝึกอบรม และการศึกษา
2. พัฒนาคนเพื่อให้เรียนรู้วัฒนธรรมขององค์กร
3. เพื่อให้เป้าหมายของคน และองค์กรเป็นเป้าหมายเดียวกัน อีกทั้งยังช่วยลดความขัดแย้งในการทำงานด้วย

รุ่ง พูลสวัสดิ์ (2549, หน้า 26-27) กล่าวถึงความสำคัญของคุณภาพผู้เรียนสู่การปฏิบัติงาน มีความสำคัญดังนี้

1. ผู้เรียนที่ได้รับการพัฒนาแล้ว ผลการปฏิบัติงานจะเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น เช่นทางด้านทัศนคติ พฤติกรรม ความรู้ ความเข้าใจในงาน ประสิทธิภาพเปลี่ยนแปลงไป การทำงานมีทั้งคุณภาพและปริมาณงาน รู้จักเทคนิคและวิธีการทำงานดีขึ้น สามารถปรับตัว ปรับใจ ปรับพฤติกรรมให้เข้ากับสภาพแวดล้อมในการทำงานได้เป็นอย่างดี

2. ผู้เรียนที่ได้รับการพัฒนาแล้ว จะช่วยแก้ปัญหาขององค์กร ปัญหาของการปฏิบัติงานทั้งระดับผู้บริหารงานในองค์กร และเพื่อนร่วมงานเป็นอย่างดี งานจะดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยเพราะบุคลากรเข้าใจงานดี ช่วยลดปัญหาต่างๆ ลงได้พอสมควร

3. ปัญหาและอุปสรรคในการทำงานจะมีน้อย เพราะบุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจในงานดี ฉะนั้น การพัฒนาที่ดีจึงเท่ากับลดปัญหาและอุปสรรคได้ส่วนหนึ่ง

4. ส่งเสริมให้เกิดความมั่นคงแก่องค์กร ถ้าหากองค์กรขาดแคลนบุคลากรในตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่ง ก็สามารถคัดเลือกเอาจากบุคคลที่ได้รับการพัฒนาแล้วลงไป

สงวน สุทธิเลิศอรุณ (2553, หน้า 314) กล่าวถึงความสำคัญของคุณภาพผู้เรียนว่า เพราะมนุษย์ทุกคนต้องการความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงาน ก่อนที่จะได้รับการเลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่ง มนุษย์จะต้องได้รับการพัฒนาอันเป็นพื้นฐานคือการเรียน โดยได้รับการคัดเลือก สนับสนุน และส่งเสริมให้ได้ศึกษา เป็นปัจจัยจูงใจให้มนุษย์หรือพนักงานตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ ผลิตความคิดสร้างสรรค์ พัฒนางานในความรับผิดชอบในหน้าที่ให้ก้าวหน้า

วอลตัน (Walton, 1995, pp.22-27) กล่าวถึงความสำคัญของคุณภาพผู้เรียนว่า ผู้เรียนจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงตนเองให้เป็นผู้ที่มีความรู้ ความคิดที่ทันสมัย ก้าวทันโลกแห่งเทคโนโลยีสารสนเทศอยู่เสมอ ทั้งนี้เพื่อความสามารถในการแข่งขันเชิงธุรกิจ ตลอดจนความเจริญก้าวหน้าขององค์กร วิธีการอย่างหนึ่งที่จะช่วยเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถของพนักงาน

เดวิส, และนิวสตรอม (Davis, & Newstrom, 1989, p.39) กล่าวถึงความสำคัญของการคุณภาพผู้เรียนว่า มนุษย์ให้ความสำคัญกับคุณค่าของตนเอง เพื่อตอบสนองความต้องการในลำดับที่สูงขึ้นไปของมนุษย์ พร้อมกับกับความต้องการพื้นฐานของเขา เป็นการมุ่งที่จะพัฒนาตนเองให้สูงขึ้น และสร้างสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนให้เกิดการพัฒนาความสามารถของตนเอง

ฮิวส์, และคัมมิงส์ (Hues, & Cumming, 2005, p.35) กล่าวถึงความสำคัญของคุณภาพผู้เรียนมีความจำเป็นและมีความสำคัญมาก ซึ่งงานที่ควรเฝ้าต่อโอกาสที่จะใช้ประโยชน์อื่นๆ และทำให้มีการพัฒนาทักษะความรู้ของผู้ปฏิบัติงาน จะทำให้มีผลต่อการได้มีส่วนร่วมและรู้สึกถึงคุณค่าของตนเองและมีความรู้ที่ท้าทายเกิดขึ้นจากการทำงานของตน

สรุปได้ว่า คุณภาพผู้เรียน มีความสำคัญต่อการวัดผลการปฏิบัติงานในสถานศึกษา เป็นผลที่ได้จากการวางแผนการปฏิบัติงาน การจัดการเรียนการสอน เพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่มีประสิทธิผลคือด้านคุณภาพผู้เรียน

1.3 ขอบข่ายของคุณภาพผู้เรียน

กนก จันทร์ขจร (2550, หน้า 67) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนโดยวิธีการเชิงระบบในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนจะต้องใช้ศาสตร์วิชาชีพครูและมีศิลปะความเป็นครูโดยที่ครูต้องสร้างความสัมพันธ์หน่วยย่อยต่างๆ ขององค์ประกอบและกระบวนการในการจัดการเรียนการสอนเป็นวงจรมีความสัมพันธ์กันเพื่อให้บรรลุจุดประสงค์และจะต้องคำนึงถึงปัจจัยหรือ

ตัวป้อนเข้าสู่ระบบได้แก่ครูนักเรียนสิ่งแวดล้อมงบประมาณหลักสูตรเป็นต้นต้องคำนึงถึงปัจจัยหรือตัวป้อนเข้าสู่ระบบได้แก่การเตรียมตัววางระบบการเรียนการสอนศึกษาแผนการสอนเตรียมห้องเรียนเตรียมอุปกรณ์การวัดผลโดยต้องคำนึงถึงผลผลิตการที่นักเรียนมีความรู้ความสามารถตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและจะต้องคำนึงถึงข้อมูลย้อนกลับเพื่อตรวจสอบปรับปรุงกระบวนการให้ดียิ่งขึ้น

เฉลิมชัย เลิศทวีพรกุล (2551, หน้า 9) กล่าวว่า แนวทางในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนประกอบด้วย 10 ขั้นตอน ดังนี้

1. โน้มน้าวให้นักเรียนควบคุมตนเองให้มีจิตสำนึกคิดเชิงบวก สุจริตในความงามความฝัน ถ้าคิดว่าทำได้แล้วคุณจะทำได้และลงมือทำเดี๋ยวนี้ กฎของความสำเร็จ คือ ลงมือทำเดี๋ยวนี้

2. ฝึกให้นักเรียนเอาใจจดจ่อกับสิ่งที่พึงปรารถนาและหลีกเลี่ยงจากสิ่งที่ไม่พึงปรารถนา โดยการสร้างมโนภาพ ถ่ายทอดความคิดออกมาเป็นรูปภาพ เพราะรูปภาพหนึ่งรูปมีค่าเท่ากับคำพูดพันคำ

3. ยึดกฎใจเขาใจเรา กฎมนุษย์ทองคำกล่าวว่า จงปฏิบัติต่อผู้อื่นในลักษณะเดียวกับที่เราต้องการให้ผู้อื่นปฏิบัติต่อเรา ครูควรฝึกให้นักเรียนแบ่งปันสิ่งของที่มีให้ผู้อื่น

4. ขจัดความคิดเชิงลบออกให้หมด ด้วยการให้นักเรียนทบทวนตนเอง

5. ให้นักเรียนได้ใช้ชีวิตอย่างมีความสุข แล้วแบ่งปันความสุขให้ผู้อื่นด้วย ครูต้องมีความเมตตาเป็นฐาน ไม่กดดันให้เกิดความกังวล เปลี่ยนความกังวลให้เป็นกังวลอย่างสร้างสรรค์ ฝึกให้ยึดกฎในการแก้ปัญหาความกังวล 2 ข้อ คือ ให้คิดถึงผลลัพธ์ที่ดีที่สุดที่อาจเกิดขึ้นกับปัญหาหรือความน่าจะเป็น กับสิ่งที่เขากังวลและสิ่งที่เกิดขึ้นในที่สุดมีความเป็นไปได้สูง ครูควรช่วยให้นักเรียนสามารถควบคุมสถานการณ์ ตอบสนองต่อปัญหาเชิงบวก สร้างนิสัยมองโลกในแง่ดีในทุก ๆ สถานการณ์

6. สร้างนิสัยใจกว้างให้เกิดขึ้นกับนักเรียน การเปิดใจกว้างเพื่อยอมรับผู้อื่นในรูปแบบที่เขาเป็น มองหาจุดดีและเรียนรู้ที่จะชอบผู้อื่น ฝึกให้นักเรียนนึกถึงบุคคลผู้หนึ่งที่เขายอมรับไม่ค่อยได้ โดยให้เขียนชื่อเขาค้นนั้น แล้วฝึกยอมรับในสิ่งที่เขาเป็นโดยไม่ปล่อยให้ความรู้สึกมาครอบงำจิตใจ

7. ให้นักเรียนเตือนตนเองด้วยการคิดเชิงบวก ให้นักเรียนได้ควบคุมสิ่งเร้าจิตใจที่เกิดขึ้นภายนอก การฝึกการควบคุม 3 รูปแบบ คือ การเตือนจากสิ่งเร้าจิตใจที่สำคัญ การมองเห็น การได้ยิน สัมผัสทางกาย รสชาติและกลิ่น การเตือนตนเองให้พบกับแง่มุมสนุกสนาน หัวเราะกับข้อผิดพลาด ไม่เครียดและมีอารมณ์ขันขณะเกิดปัญหา การเตือนอัตโนมัติ คือ ให้นักเรียนได้รับรู้ข้อมูลที่ดี ๆ

8. พลังแห่งการอธิษฐาน เมื่ออธิษฐานจะเกิดแรงศรัทธาและความเชื่อมั่นในสิ่งที่มุ่งหวัง

9. ฝึกให้นักเรียนได้กำหนดเป้าหมาย การกำหนดเป้าหมายเป็นวิธีการหนึ่งในการมุ่งจุดสนใจไปยังสิ่งที่ต้องการ โดยกำหนดเป้าหมายทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

10. ศึกษาและวางแผนทุก ๆ วัน ในแต่ละวันครูควรฝึกให้นักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรม 15 ถึง 20 นาที ในการคิดถึงเป้าหมายด้วยทัศนคติเชิงบวก ตรวจสอบทัศนคติของตนเองด้วยทัศนคติเชิงบวก ทบทวนการกระทำและการคิดด้วยทัศนคติเชิงบวก อ่านหนังสือสร้างแรงบันดาลใจ จัดสรรเวลาเพื่อศึกษา คิดและวางแผนด้วยทัศนคติเชิงบวก

ดนัย เทียนพุฒ (2551, หน้า 51-52) กล่าวว่า ขอบข่ายการพัฒนาด้านคุณภาพผู้เรียนว่าต้องวิเคราะห์ให้ได้ว่า หน่วยงานทางการศึกษาต้องพัฒนาคนไปทางทิศใด ต้องมีการสร้างระบบแรงจูงใจที่เหมาะสมกับแนวคิดใหม่ๆ ในการพัฒนาผู้เรียน เพื่อให้สามารถมีความคิด ความรู้ ความสามารถ ทักษะการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในยุคโลกาภิวัตน์

ประมวล พุทธิพิบูล (2552, หน้า 23) ได้สรุปขั้นตอนของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนไว้ดังนี้

1. สำรวจตนเองเพื่อทราบถึงความสามารถ จุดด้อย ข้อบกพร่องของตน
2. กำหนดเป้าหมายในการพัฒนาโดยกำหนดเป้าหมายที่พึงประสงค์สำหรับ

ตนเอง

3. การปรับปรุงแก้ไขตนเองเพื่อนำไปสู่เป้าหมายที่กำหนด
4. ตรวจสอบความสำเร็จของการดำเนินการพัฒนาตนเอง

กระทรวงศึกษาธิการ (2553, หน้า 12) กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนไว้ดังนี้

1. โรงเรียนต้องจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีความสามารถทักษะและคุณลักษณะที่เป็นจุดเน้นพร้อมทั้งผลักดันส่งเสริมให้ครูผู้สอนออกแบบและจัดการเรียนรู้ตามความถนัดความสนใจเต็มศักยภาพของผู้เรียน

2. การจัดการเรียนรู้พึงจัดให้เชื่อมโยงกับวิถีชีวิตเน้นการปฏิบัติจริงทั้งในและนอกห้องเรียนโดยจัดกิจกรรมนอกห้องเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 ของเวลาเรียน

3. ใช้สื่อเทคโนโลยีที่หลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนสนุกกับการเรียนและเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจ

4. แสวงหาความร่วมมือจากชุมชนจัดแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาร่วมในการจัดการเรียนรู้

5. ผู้บริหารต้องเป็นผู้นำทางวิชาการตลอดจนกำกับดูแลนิเทศการจัดการเรียนรู้ อย่างสม่ำเสมอและนำผลการนิเทศมาปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนของครู

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553, หน้า 19) กล่าวว่า รูปแบบของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนสามารถที่จะแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มดังนี้

1. การฝึกอบรม จะเน้นการพัฒนามนุษย์เพื่อให้สามารถแยกระดับความรู้ ความสามารถ ทักษะ และจิตใจให้สามารถนำไปใช้ได้ในงานปัจจุบัน มีกระบวนการฝึกอบรมที่ถูกต้อง และก่อให้เกิดผลคุ้มค่าต่อองค์การมีเทคนิคการฝึกอบรมที่เหมาะสมกับวัตถุประสงค์และเนื้อหาสาระ

2. การศึกษา มีการส่งเสริมให้บุคลากรเพิ่มพูนความรู้โดยการศึกษาการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อยกระดับความสามารถโดยส่วนรวมของบุคลากรทั้งด้านสติปัญญา สังคม อารมณ์ มีการเตรียมบุคลากรให้มีความสามารถในอนาคต โดยการศึกษาในที่ทำงาน และ การศึกษาจากภายนอกองค์การ

3. การวางแผนและพัฒนาอาชีพ มีวิธีการวางแผนและพัฒนาอาชีพเพื่อให้เกิดความก้าวหน้าและมั่นคงในการทำงานกับพนักงาน เป็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีทักษะ ความพร้อมทางด้านต่าง ๆ ควบคู่ไปกับองค์การในอนาคต ทำให้พนักงานเกิดความรู้ และ แนวทางในการปฏิบัติงานที่เกิดประสิทธิภาพต่อองค์การในอนาคตอย่างมีเป้าหมายชัดเจน

จิโรจน์ สารรัตนะ (2555, หน้า 21) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ ประกอบด้วย

1. การเอาใจใส่ดูแลตรวจสอบและประเมินคุณภาพของการจัดการเรียนการสอน อย่างสม่ำเสมอจะช่วยให้มีข้อมูลย้อนกลับมาพัฒนาแก้ไขจุดด้อยและเสริมจุดเด่นในระบบการจัดการศึกษาในโรงเรียนดังนั้นผู้บริหารที่เอาใจใส่ต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอนย่อมเป็น เครื่องแสดงถึงการเป็นผู้บริหารงานอย่างมีเป้าหมาย

2. การวัดผลประเมินผลที่มีระบบและมีมาตรฐานจะเป็นเครื่องบ่งชี้ถึงระบบการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนได้เป็นอย่างดี

3. พฤติกรรมของครูเช่นการที่ครูมีความเอาใจใส่นักเรียนต่อการสอนมีการพัฒนากระบวนการสอนให้ทันสมัยอยู่เสมอมีการสร้างอุปกรณ์เครื่องมือที่ใช้ในการสอนให้สามารถเร้าให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุขเกิดความเข้าใจชัดเจนมีระบบติดตามนักเรียนที่จบการศึกษาและออกไปสู่ระบบสังคมว่าประสบความสำเร็จหรือมีปัญหาที่สืบเนื่องมาจากระบบการเรียนการสอนในโรงเรียนหรือไม่อย่างไรและนำข้อมูลมาพัฒนาระบบภายในโรงเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมซึ่งจะเป็นการช่วยให้การจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนมีคุณภาพมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2556, หน้า 1-3) ได้กำหนดเกณฑ์ การประเมินสถานศึกษาที่จัดการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีสู่ความเป็นเลิศ พุทธศักราช 2556 มาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน ดังนี้

ตัวบ่งชี้ที่ 1.1 ผู้เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีมีความรู้ ความสามารถ ทักษะ และประสบการณ์ วิชาชีพ ตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ (ผู้เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี มีความรู้ความสามารถ ทักษะตามสมรรถนะวิชาชีพและตรงตามความต้องการ

ของสถานประกอบการ มีความสามารถ ด้านภาษา ด้านการคิดวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การแก้ปัญหา มีเหตุผล และสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ เทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสม)

1.1.1 การคัดเลือก ผู้เรียนเข้าศึกษาในอาชีวศึกษาระบบ ทวิภาคี
อย่างเป็นระบบ

1.1.2 ร้อยละของผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยสะสม
2.00 ขึ้นไป

1.1.3 ร้อยละของผู้เรียนที่ผ่านเกณฑ์การทดสอบมาตรฐานวิชาชีพ
ของสถานศึกษาและหน่วยงานภายนอก

ตัวบ่งชี้ที่ 1.2 ผู้เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีมีคุณธรรม จริยธรรมและ
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ (ผู้เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีมีคุณธรรม จริยธรรม และ
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา รวมถึงการดำเนินชีวิต
ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นผู้ที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และทำงานร่วมกับ
ผู้อื่นได้)

1.2.1 ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมที่สถานศึกษาและสถานประกอบการ
จัดขึ้น

1.2.2 ผู้เรียนมีการปฏิบัติหรือแนวทางการดำเนินชีวิต ตามหลัก
ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้ที่ 1.3 ผู้เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีที่สำเร็จการศึกษา และมีงานทำ
หรือประกอบอาชีพ อีสิระหรือศึกษาต่อในสาขาที่เกี่ยวข้องภายใน 1 ปี (จำนวนผู้สำเร็จ
การศึกษาตามหลักสูตรในแต่ละสาขาวิชาที่ได้อ่านทำหรือประกอบอาชีพอีสิระ รวมทั้งศึกษาต่อ
ในสาขาที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษาภายใน 1 ปี หลังจากสำเร็จการศึกษา โดยใช้
ข้อมูล 2 ปีการศึกษาย้อนหลังก่อนปีที่ทำการประเมิน เช่น หากประเมินในปีการศึกษา 2555 ให้
ใช้ข้อมูลของปีการศึกษา 2554,2555)

1.3.1 ร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาที่ได้ทำงาน หรือศึกษาต่อ หรือ
ประกอบอาชีพอีสิระในสาขาที่เกี่ยวข้องภายใน 1 ปี

วิทยาลัยสารพัดช่างชุมพร (2557, หน้า 2) กล่าวว่า คุณภาพผู้เรียน สามารถ
วัดได้จาก ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่ง มีความสุข เป็นคนคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2557, หน้า 24-25) กล่าวว่า
สถานศึกษาและสถานประกอบการ ร่วมกันประชาสัมพันธ์ แนะนำให้ความรู้ความกับผู้เรียนที่
ศึกษาในระบบทวิภาคี และคัดเลือกผู้เรียนตามความต้องการของสถานประกอบการพัฒนา
ผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ สอดคล้อง ตามกรอบมาตรฐานอาชีวศึกษาและกรอบ
คุณวุฒิวิชาชีพแต่ละระดับ จัดการเรียนการสอน อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี โดยยึดตามประกาศ
กระทรวงศึกษาธิการเรื่องการจัด การอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เป็นสำคัญ ผู้สำเร็จการศึกษาทุก

ระดับมีคุณวุฒิ ประเภทสาขาวิชาชีพและในระบบทวิภาคีต้องมีคุณภาพครอบคลุมสามด้าน คือ ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านสมรรถนะหลักและสมรรถนะทั่วไป และด้านสมรรถนะวิชาชีพ ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาติที่กำหนด และมีคุณลักษณะพิเศษ สามารถปฏิบัติงานในสาขาวิชาที่ฝึกอาชีพได้ทันที สำเร็จการศึกษาผ่านการทดสอบตามมาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาในแต่ละหลักสูตรแต่ละระดับครบทั้งสามด้าน คือ ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านสมรรถนะหลักและสมรรถนะทั่วไปและด้านสมรรถนะวิชาชีพ ที่มีระยะการฝึกอาชีพ ตามแผนการฝึกอาชีพ มากกว่ากึ่งหนึ่งของหลักสูตร มีสมรรถนะวิชาชีพ เป็นไปตามความต้องการของสถานประกอบการนั้น ๆ จึงเป็นด้วยคิดว่าผู้สำเร็จการศึกษา สามารถปฏิบัติงานได้ทันที

แมทธิว, และเจมส์ (Mathieu, & James, 1991, p.127) กล่าวว่า สมรรถนะด้าน ที่ช่วยพัฒนาศักยภาพของบุคคลมี 5 ลักษณะ คือ งานที่ผู้ทำได้ใช้ความสามารถเฉพาะทาง งาน ที่ผู้ทำยอมรับว่ามีความสำคัญ งานที่ได้รับทราบผลย้อนกลับ งานที่ผู้ทำงานมีอิสระในการทำงาน และงานที่ผู้ทำงานได้ใช้ความสามารถหลากหลาย ซึ่งลักษณะงานดังกล่าวช่วยให้พนักงานมี ความผูกพันต่อองค์กรสูงขึ้น

วอลตัน (Walton, 1995, p.15) กล่าวว่าสมรรถนะด้านในการพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียน พิจารณาจากองค์ประกอบต่อไปนี้

1. ความมีอิสระในการปฏิบัติงาน ความสามารถควบคุมงานด้วยตนเอง ทำให้ บุคคลรู้สึกว่างานที่ทำท้าทายความสามารถของตน คนได้ใช้ความรู้ที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด และได้ขยายขีดความสามารถในการทำงาน

2. สารสนเทศที่เด่นชัด คือ บุคคลได้รับการพัฒนาให้รู้จักสรรหาสารสนเทศ เกี่ยวกับกระบวนการ และแนวทางต่างๆ ในการปฏิบัติงานที่จะทำให้งานมีคุณภาพและ ประสิทธิภาพ

3. การวางแผน บุคคลที่มีสมรรถภาพต้องมีการวางแผนที่ดี ในการปฏิบัติงาน ต่างๆ

มอทท์ (Mott, 2000, p.305) กล่าวว่า ความสามารถในการพัฒนานักเรียน คุณภาพผู้เรียน คือ มีความคิดเห็นเท่าที่ ความรู้สึกหรือพฤติกรรมของผู้ที่ได้รับการศึกษา แสดงออกในทางที่ดีงามสมเหตุสมผล และสอดคล้องกับความต้องการของสังคม การศึกษา นอกจากจะสร้างเสริมความเจริญให้บุคคลทั้ง 4 ด้าน กล่าวคือด้านร่างกายให้สมบูรณ์แข็งแรง พัฒนาการส่วนต่างๆ อย่างเหมาะสมกับวัย ด้านสติปัญญามีความใฝ่รู้ใฝ่เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ อย่างมีเหตุผล และมีความคิดอย่างสร้างสรรค์ ด้านสังคม สามารถนำความรู้ความสามารถและ ทักษะอันจำเป็นเพื่อนำไปใช้ในการดำรงชีวิตในสังคมยุคโลกาภิวัตน์ได้อย่างมีความสุข และ ด้านจิตใจ รู้จักเหตุผล มีวินัย คุณธรรม จริยธรรมอย่างเหมาะสมและดีงามแล้วทัศนคติทางบวก จะเป็นผลที่เกิดจากผู้ได้รับการศึกษาครบถ้วนทั้ง 4 ด้าน ดังกล่าวแล้ว ผู้ที่มีทัศนคติทางบวกจะ

เป็นผู้ที่มีความรู้สึกและแสดงออกซึ่งพฤติกรรมต่าง ๆ เป็นที่พึงประสงค์ของสังคมโดยส่วนรวม มีจิตใจกว้างขวางไม่ทำตนต่อต้านหรือถดถอยหนีสังคม มีความมั่นคงทางจิตใจมีเหตุผลยอมรับกฎกติกาของสังคมที่ได้กำหนดขึ้น และปฏิบัติด้วยความจริงใจ มีจิตใจ เป็นประชาธิปไตยยอมรับและเคารพความคิดเห็นของส่วนรวมเห็นความสำคัญและคุณค่าของการอยู่ร่วมกันในสังคมให้ความร่วมมือร่วมใจต่อการปฏิบัติภารกิจของส่วนรวมให้สำเร็จลุล่วงด้วยดี เป็นผู้ที่มีความสามารถควบคุมจิตใจ และมีวินัยในตนเอง อดกลั้น และเผชิญหน้ากับเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสมประพฤติปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างที่ดีของสังคม รู้จักเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีความเอื้ออาทรต่อเพื่อนมนุษย์เป็นแบบอย่างที่ดีของสังคมตลอดจนสามารถดำเนินการ อบรมสั่งสอนนักเรียนให้เป็นคนดี มีคุณธรรมจริยธรรม อยู่ในระเบียบวินัย รู้จักพัฒนาตนเอง มีเจตคติที่ดีต่อการศึกษาและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ฮอย, และมิสเกล (Hoy, & Miskel, 2001, p.373) กล่าวว่า ความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีคุณภาพ สามารถดำเนินการได้ดังนี้วัดความนิยมจากชุมชนและผู้ปกครองได้แก่สถานศึกษานั้นมีนักเรียนเข้าเรียนมีปริมาณมากและคุณภาพการเรียนการสอนอยู่ในเกณฑ์สูง โดยดูจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนความสามารถในการศึกษาต่อในสถาบันชั้นสูงได้เป็นจำนวนมากดังนั้นจึงต้องมีการพิจารณาถึงส่วนประกอบต่าง ๆ ได้แก่การพัฒนาทัศนคติแรงจูงใจของนักเรียนความคิดสร้างสรรค์ความเชื่อมั่นในตนเองความปรารถนาและความคาดหวังต่าง ๆ รวมทั้งการประพฤติปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมมีจริยธรรมคุณธรรมค่านิยมที่งดงามซึ่งลักษณะต่าง ๆ ดังกล่าวนับเป็นลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่สังคมมีความคาดหวังจึงสรุปได้ว่าคุณภาพที่เกิดกับผู้เรียนนอกจากจะเป็นผู้ที่มีความสนใจในการศึกษาเล่าเรียนมีความรู้ความสามารถทางวิชาการอย่างยอดเยี่ยมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาต่าง ๆ มีการพัฒนาความรู้ความสามารถทักษะเจตคติค่านิยมและคุณธรรมต่าง ๆ ที่พึงปรารถนาให้เพียงพอต่อการดำรงชีวิตและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

สรุปได้ว่า คุณภาพผู้เรียนเป็นสิ่งที่แสดงถึงผลสัมฤทธิ์ของการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษา ซึ่งสามารถสรุปได้ว่า ขอบข่ายของคุณภาพผู้เรียนประกอบด้วย 9 ประการ ดังนี้ 1) สร้างผู้เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีให้มีความรู้ความสามารถ ทักษะ และประสบการณ์วิชาชีพ ตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ 2) มีการคัดเลือกผู้เรียนเข้าศึกษาในอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอย่างเป็นระบบ 3) มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยสะสม 2.00 ขึ้นไป 4) มีการทดสอบผู้เรียนตามมาตรฐานวิชาชีพของสถานศึกษาและหน่วยงานภายนอกซึ่งผ่านตามเกณฑ์การประเมินผล 5) ผู้เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีมีคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 6) ส่งเสริมให้ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมที่สถานศึกษาและสถานประกอบการจัดขึ้น 7) ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการปฏิบัติหรือแนวทางการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงพอ 8) ผู้เรียนที่เข้าศึกษาในระบบอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร

และ 9) สนับสนุนให้ผู้เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีที่สำเร็จการศึกษามุ่งงานทำ หรือประกอบอาชีพอิสระ หรือมีการเข้าศึกษาต่อในสาขาที่เกี่ยวข้อง

2. ด้านการจัดการเรียนการสอน

2.1 ความหมายของการจัดการเรียนการสอน

เฉลิมศักดิ์ นามเชียงใต้ (2544, หน้า 9) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอน หมายถึง การจัดระบบคู่ ดำเนินการฝึกอาชีพให้แก่เยาวชนของชาติ โดยความร่วมมือของสถานศึกษาและ สถานประกอบการ

ถวิล มาตรฐาน (2550, หน้า 84) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอน หมายถึง การที่ผู้บริหารโรงเรียน หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายดำเนินการใดๆ เพื่อส่งเสริมความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของนักเรียน กล่าวคือเป็นคนตั้งใจที่จะพัฒนาผลผลิต หมายถึง นักเรียน และสร้างความพึงพอใจให้กับครู อาจารย์ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

สุวิทย์ มูลคำ, และอรทัย มูลคำ (2550, หน้า 158) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอน หมายถึง การเรียนรู้ที่เชื่อมโยงศาสตร์หรือเนื้อหาสาขาวิชาต่างๆ ที่มีความสัมพันธ์กันมาผสมผสานเข้าด้วยกัน เพื่อให้เกิดความรู้ที่มีความหมายมีความหลากหลายและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงในชีวิตประจำวัน

กระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 9) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอน หมายถึง การจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมให้นักเรียนได้ปะทะเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ หรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น

สุจินดา ขจรรุ่งศิลป์ (2551, หน้า 19) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอน หมายถึง การจัดการเรียนรู้ที่สนองต่อความอยากรู้และแรงจูงใจภายในของเด็กในการเรียนรู้ภายใต้การจัดสิ่งแวดล้อมและกิจกรรมที่เหมาะสมกับการพัฒนาเด็กแต่ละคน

กระทรวงศึกษาธิการ (2553, หน้า 34-35) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอน หมายถึง กระบวนการ หรือวิธีการต่าง ๆ ที่เป็นระบบ มีขั้นตอนที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลความรู้ที่มีประโยชน์ เพื่อใช้ประโยชน์ในการพัฒนา ส่งเสริม หรือปรับปรุง แก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายในสถานศึกษา

ทิตนา แคมมณี (2553, หน้า 4-5) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอน หมายถึง องค์ประกอบต่าง ๆ ของการเรียนการสอนที่ได้รับการจัดไว้ให้มีความสัมพันธ์และส่งเสริมกันอย่างเป็นระเบียบ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายที่ได้กำหนดไว้

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2556, หน้า 25) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอน หมายถึง สถานศึกษา และสถานประกอบการ มีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษา ระบบ ทวิภาคีสู่ความเป็นเลิศ โดยมีการจัดทำ แผนการเรียน การพัฒนา

แหล่งการเรียนรู้การจัดการเรียนการสอน การใช้ นวัตกรรม การจัดกิจกรรม การมีส่วนร่วม ระหว่างสถานศึกษา และสถานประกอบการ ในการจัดทำโครงการ หรือโครงการวิชาชีพ

แทรปป์ (Trapp, 2000, p.78) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอน หมายถึง เป็น กระบวนการที่ประกอบด้วยงานต่างๆ จำนวนมาก ซึ่งก็มีการบริหารจัดการในลักษณะบูรณาการ เพื่อก่อให้เกิดคุณประโยชน์ที่คาดหวังไว้การจัดการความรู้จึงเป็นแนวคิดองค์รวมที่บริหารจัดการทรัพยากรที่เป็นความรู้ในองค์กร

กาเย่, และบริกส์ (Gagne, & Briggs, 2001, p.21) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอน หมายถึง หนทางที่ทำให้การสอนบรรลุจุดมุ่งหมายตามความต้องการ (need) และให้ สอดคล้องกับบุคลิก (characteristics) ของผู้เรียนแต่ละคน

แมคควอดด์, และเรโนลด์ (Marquardt, & Reynolds, 2004, p.219) การจัดการเรียนการสอนหมายถึง การบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศความรู้ที่จำเป็น

โนทาการ์, และทาเคชิ (Nonaka, & Takeuchi, 2004, p.150) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอน หมายถึง กระบวนการสร้างความรู้ใหม่อย่างต่อเนื่องโดยเผยแพร่ความรู้อย่าง กว้างขวางตลอดทั้งองค์กรโดยรวมถึงผลิตภัณฑ์บริการเทคโนโลยีและระบบใหม่ๆ ได้อย่าง รวดเร็วซึ่งบางครั้งก็เป็นการเปลี่ยนแปลงภายในองค์กร

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอน หมายถึง การร่วมมือระหว่างสถานศึกษา และ สถานประกอบการ ในการดำเนินการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี โดยมีการ จัดทำแผนการเรียน การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ การใช้ นวัตกรรม การจัดกิจกรรมต่างๆ การจัดทำโครงการ หรือโครงการวิชาชีพพร้อมกัน

2.2 ความสำคัญของการจัดการเรียนการสอน

นพพงษ์ บุญจิตราตุลย์ (2549, หน้า 2) กล่าวว่า ความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนว่า การจัดการเรียนรู้เปรียบเสมือนเครื่องมือที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนรักการเรียนรู้ ตั้งใจเรียน และเกิดการเรียนรู้ขึ้น การเรียนของผู้เรียนจะไปสู่จุดหมายปลายทาง คือ ความสำเร็จในชีวิต หรือไม่เพียงใดนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับจัดการเรียนรู้ที่ดีของผู้สอน หรือผู้สอนด้วยเช่นกันหาก ผู้สอนรู้จักเลือกใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ที่ดีและเหมาะสมแล้ว ย่อมจะมีผลดีต่อการเรียนของผู้เรียนดังนี้คือ

1. มีความรู้และความเข้าใจในเนื้อหาวิชา หรือกิจกรรมที่เรียนรู้
2. เกิดทักษะหรือมีความชำนาญในเนื้อหาวิชา หรือกิจกรรมที่เรียนรู้
3. เกิดทัศนคติที่ดีต่อสิ่งที่เรียน
4. สามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้
5. สามารถนำความรู้ไปศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมต่อไปอีกได้

ประเวศ วะสี (2550, หน้า 7) กล่าวว่า ความสำคัญของการจัดการเรียนการสอน คือ เป็นกระบวนการที่สำคัญที่ทุกคนต้องได้รับการพัฒนาเพื่อให้สามารถเรียนรู้ได้ตลอด ชีวิต

เป้าหมายของการจัดการศึกษาและการเรียนรู้ก็เพื่อให้เกิดปัญญา แก้ไขปัญหาและความทุกข์ทั้งปวงได้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ที่ดีไม่ได้เกิดจากวิธีสอนที่ดีขึ้น การสอนเป็นเพียงกระบวนการหนึ่ง ที่ครูจะช่วยให้ผู้เรียนได้ใช้ แต่กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับสาระการเรียนรู้นั้นจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น

มานพ ดันตวิงศ์ชัย (2550, หน้า 7) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนมีความสำคัญ คือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่จะทำให้นักเรียนได้ใช้ความคิด ตัดสินใจ แก้ไขปัญหาและวินิจฉัยเหตุการณ์ต่างๆ อย่างมีเหตุผลนั้นครูผู้สอนควรจะนำเอาประสบการณ์จากสิ่งแวดล้อมรอบๆ ตัวของนักเรียนมาใช้เป็นสื่อในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพราะประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมของนักเรียนเป็นสิ่งที่นักเรียนได้สัมผัสผ่านมาแล้ว จนมีความคุ้นเคยกับสิ่งต่างๆ เหล่านี้เป็นอย่างดี สิ่งที่สำคัญที่สุดคือการเรียนรู้ในสิ่งที่นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจอยู่บ้างแล้วจะสามารถซึมซับทักษะการเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็วและเป็นทางความคิดมากยิ่งขึ้น

สุวิทย์ มูลคำ, และอรรถ มูลคำ (2550, หน้า 11) กล่าวว่า ความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนว่า การเรียนรู้ของผู้เรียนจะเกิดขึ้นมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับ การจัดการเรียนรู้เป็นองค์ประกอบสำคัญ เพราะการจัดการเรียนรู้เป็นการจัดกิจกรรม ประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียนโดยคำนึงถึงองค์ประกอบคล้ายกัน เช่น การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ลักษณะของกิจกรรม วัยของผู้เรียน เทคนิค บรรยากาศ สื่อ แหล่งเรียนรู้ สิ่งแวดล้อม ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่สมบูรณ์ และถือว่าการจัดการเรียนรู้เป็นกิจกรรมที่สำคัญมากในกระบวนการใช้หลักสูตร เพราะเป็นกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนปฏิบัติมากที่สุด นอกจากนี้ยังเป็นกิจกรรมที่จะต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์เป็นอย่างดี จึงจะก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายต่อผู้เรียน ซึ่งจะส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลง หรือพัฒนาผู้เรียน และผลการเรียนรู้จะต้องเป็นเชื้อหรือชนวนที่ทำให้ผู้เรียนใฝ่รู้ ใฝ่เรียน ศึกษาหาความรู้ตลอดชีวิต หรือเรียกว่าเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้นั่นเอง

อภิัญญา พันธุ์สุวรรณ (2550, หน้า 1) กล่าวว่า ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานโรงเรียนเอกชน ประเภททวิศึกษา พ.ศ.2545 เพื่อให้เหมาะสมและเอื้อประโยชน์แก่ผู้เรียน และให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันมากที่สุด ในด้านการจัดการเรียนการสอน ได้กำหนดไว้ว่า ให้มีการเรียนการสอนโดยใช้ครูเป็นผู้สอน ให้มีจัดการเรียนการสอนในลักษณะผสมโดยทั้งครูผู้สอนและสื่อ และให้มีจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2556, หน้า7) กล่าวว่า ความสำคัญของการจัดการเรียนการสอน คือ เป็นงานที่สำคัญจะต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ฉะนั้นผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและผู้จัดการศึกษาจะต้องเปลี่ยนแปลงบทบาทจากการเป็นผู้ชี้นำถ่ายทอดความรู้ไปเป็นผู้ช่วยเหลือส่งเสริมและสนับสนุนผู้เรียนในการแสวงหาความรู้จากสื่อและจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ให้ข้อมูลที่ถูกต้องแก่ผู้เรียน เพื่อให้เกิดการนำข้อมูลเหล่านั้นไปใช้สร้างสรรค์ความรู้ของตนเอง

ฮู, และดันแคน (Haugh, & Duncan, 1999, p.144) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนไว้ว่าเป็นกิจกรรมที่บุคคลได้ใช้ความรู้ของตนเองอย่างสร้างสรรค์เพื่อสนับสนุนให้ผู้อื่นเกิดการเรียนรู้และความผาสุก

แมคควอด, และเรนอร์ด (Marquardt, & Reynolds, 2004, p.219) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนเป็นการบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศความรู้ที่จำเป็นสำหรับองค์กรที่ได้จากการแสวงหาแล้วนำมาสร้างเป็นความรู้ขององค์กรและการเก็บรักษาไว้ให้ทุกคนได้เข้าถึงความรู้ตลอดจนการนำไปใช้ประโยชน์เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

ฮิลล์ (Hill, 1982, p.266) กล่าวว่า ความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนว่า เปรียบเสมือนเครื่องมือที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนรักการเรียนรู้ ตั้งใจเรียนและเกิดการเรียนรู้ขึ้น การเรียนของผู้เรียนจะไปสู่จุดหมายปลายทาง คือ ความสำเร็จในชีวิตหรือไม่เพียงใดนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับ การจัดการเรียนรู้ที่ดีของผู้สอน ด้วยเช่นกัน หากผู้สอนรู้จักเลือกใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ที่ดี และเหมาะสมแล้ว ย่อมจะมีผลดีต่อการเรียนการสอนมี 5 ประการ ดังนี้

1. มีความรู้และความเข้าใจในเนื้อหาวิชา หรือกิจกรรมที่เรียนรู้
2. เกิดทักษะหรือมีความชำนาญใน เนื้อหาวิชา หรือกิจกรรมที่เรียนรู้
3. เกิดทัศนคติที่ดีต่อสิ่งที่เรียน
4. สามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้
5. สามารถนำความรู้ไปศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมต่อไปอีกได้

สรุปได้ว่า ความสำคัญด้านการจัดการเรียนการสอนคือ การจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้แสดงออกถึงความสามารถของตนและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้นั้น ครู จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนองค์ประกอบของระบบการสอนให้สอดคล้องกันทั้งระบบ

2.3 ขอบข่ายของการจัดการเรียนการสอน

สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา (2550, หน้า 10-12) กล่าวว่าขอบข่ายมาตรฐานด้านการจัดการเรียนการสอนไว้ 4 ประการ ดังนี้

1. การจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล
2. การจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล
3. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
4. การวัดและประเมินผลเพื่อพัฒนานักเรียนเป็นรายบุคคล

อุทุมพร จามรมาน (2550, หน้า 41) กล่าวว่า แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนไว้ 6 ประการ ดังนี้

1. ด้านหลักสูตร
2. ด้านผู้เรียน
3. ด้านผู้สอน
4. ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน

5. ด้านการวัดและประเมินผล

6. ด้านปัจจัยเกื้อหนุน

กระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 9) กล่าวว่า ขอบข่ายด้านการจัดการเรียนการสอนว่า การจัดการเรียนรู้ให้เชื่อมโยงกับวิถีชีวิต เน้นการปฏิบัติจริงทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน โดยการจัดกิจกรรมนอกห้องเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 ของเวลาเรียน

สุจินดา ขจรรุ่งศิลป์ (2551, หน้า 19) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอน เด็กจะได้รับสิ่งที่ดีที่สุดตรงกับความต้องการ ความสนใจและความสามารถของเด็ก เพราะเป็นการสอนโดยคำนึงถึงความแตกต่างของเด็กแต่ละคนพัฒนาศักยภาพที่หลากหลาย ได้เรียนรู้วัฒนธรรมทั้งสนับสนุนความสามารถของเด็กตามแนวคิดหุปัญญา

กระทรวงศึกษาธิการ (2553, หน้า 14) กล่าวว่า แนวคิดการจัดการเรียนการสอนว่า การจัดการเรียนการสอนที่เป็นที่ยอมรับว่าบุคคลหรือผู้เรียนมีความแตกต่างกัน และทุกคนสามารถเรียนรู้ได้ การจัดการเรียนรู้จึงเป็นการจัดบรรยากาศ จัดกิจกรรม จัดสื่อ จัดสถานการณ์ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้เต็มตามศักยภาพ ครูจึงมีความจำเป็นที่จะต้องรู้จักผู้เรียนครอบคลุมอย่างรอบด้าน และสามารถวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อนำไปเป็นพื้นฐานการออกแบบหรือวางแผนการจัดการเรียนการสอนได้สอดคล้องกับผู้เรียน

ยนต์ ชุ่มจิต (2553, หน้า 138) กล่าวว่า แนวคิดการจัดการเรียนการสอนถือเป็นหน้าที่สำคัญสำหรับครู ครูที่ดีต้องทำการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ มีการพัฒนาการสอนให้สอดคล้องกับความสามารถและความสนใจของนักเรียน นอกจากนั้นต้องสามารถให้บริการการแนะแนวในด้านการเรียน การครองตน และรักษาสุขภาพอนามัย จัดทำและใช้สื่อการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพรวมทั้งสามารถปรับหลักสูตร การเรียนการสอนให้สอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาสภาพแวดล้อมของท้องถิ่นและสถานการณ์บ้านเมืองในปัจจุบัน

สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้ (2555, หน้า 21-22) กล่าวถึงแนวทางการจัดการเรียนการสอนไว้ดังนี้

1. กำหนดวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนอย่างเป็นขั้นตอน
2. กำหนดกลวิธีที่จะบรรลุถึงวัตถุประสงค์
3. กำหนดขั้นตอนการประเมิน
4. กำหนดการบริหารพิเศษที่เด็กควรได้รับการบริการและสนับสนุน

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2556, หน้า 1-3) ได้กำหนดเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาที่จัดการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีสู่ความเป็นเลิศ พุทธศักราช 2556 มาตรฐานด้านการจัดการเรียนการสอน

ตัวบ่งชี้ที่ 2.1 การจัดทำแผนการเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี (การวิเคราะห์ความต้องการของสถานประกอบการตามศักยภาพของสถานศึกษาและสถานประกอบการ

กำหนดและวิเคราะห์เนื้อหารายวิชาที่เปิดสอนให้เป็นไปตามโครงสร้างหลักสูตร มีคณะทำงาน มีแผนการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องร่วมกันและได้รับความพึงพอใจจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย)

2.1.1 แผนการเรียนสอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ

2.1.2 คณะกรรมการมีการวางแผนการดำเนินงานและประเมินผลร่วมกัน

ตัวบ่งชี้ที่ 2.2 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน (การดำเนินกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ตามหลักการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ซึ่งประกอบด้วยแผนการฝึกอาชีพและคู่มือการฝึกอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีการดำเนินการอย่างมีระบบแบบแผนต่อเนื่อง มีการประเมินผลตามสภาพจริง จัดให้มีกิจกรรมการสอนเสริมให้ผู้เรียนมีสมรรถนะตามแผนการฝึกอาชีพ)

2.2.1 จัดกิจกรรมตามแผนการฝึกอาชีพและคู่มือการฝึกอาชีพ

2.2.2 ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2.3 มีการดำเนินการตามระบบแบบแผนอย่างต่อเนื่อง

2.2.4 มีการประเมินผลผู้เรียนตามมาตรฐานวิชาชีพ

2.2.5 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีสมรรถนะตามแผนการฝึกอาชีพ

ตัวบ่งชี้ที่ 2.3 การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ (สถานศึกษา หรือสถานประกอบการ มีแหล่งสืบค้นข้อมูลที่ทันสมัย เช่น ระบบปฏิบัติการ Internet ที่มีปริมาณเพียงพอกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ รวมทั้งมีการจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น ห้องปฏิบัติการ ห้องปฏิบัติการทางภาษาต่างประเทศ ห้องเรียนรู้เทคโนโลยีเฉพาะทาง หรือสื่อเทคโนโลยีต่างๆ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้)

2.3.1 จัดให้มีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้

ตัวบ่งชี้ที่ 2.4 สื่อ นวัตกรรมเพื่อการจัดการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ (ครูในสถานศึกษาและสถานประกอบการมีความร่วมมือ ในการส่งเสริม วางแผน การผลิต นำไปใช้ และ พัฒนาเทคโนโลยี หรือ สื่อ นวัตกรรม เพื่อการเรียนรู้ มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิด การเรียนรู้และได้รับความพึงพอใจจากผู้เกี่ยวข้อง)

2.4.1 ส่งเสริมการมีส่วนร่วม วางแผน การผลิต นำไปใช้ และ เทคโนโลยี หรือนวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้

2.4.2 ระดับความพึงพอใจต่อการใช้นวัตกรรม

ตัวบ่งชี้ที่ 2.5 การค้นคว้า วิจัย นวัตกรรม ร่วมกันระหว่างผู้เรียนและสถานประกอบการในการ พัฒนาวิชาชีพ (สถานศึกษา มีแผนงาน หรือโครงการส่งเสริม สนับสนุน ให้บุคลากรในสถานประกอบการและผู้เรียนทำโครงการหรือโครงการวิชาชีพ ที่สอดคล้องกับสาขา มีการนำผลการวิจัย หรือนวัตกรรมไปเผยแพร่ ถ่ายทอดและใช้ให้เกิดประโยชน์คุ้มค่า)

2.5.1 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการค้นคว้า วางแผน การจัดทำ การผลิต เผยแพร่ ถ่ายทอด การนำโครงการหรือโครงการวิชาชีพไปใช้ให้เกิดประโยชน์

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2557, หน้า 8) กล่าวว่า ด้านวิธีการจัดการเรียนการสอน จากแนวทางของการปฏิรูปการอาชีวศึกษาโดยมีปรัชญาว่าผู้สำเร็จการศึกษาจะต้องเป็นผู้ที่ รู้จริง ทำได้ เข้าใจชีวิต แนวทางการปฏิรูปหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนและเรียนรู้ในวัฒนธรรมจริง การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรใหม่จึงให้ความสำคัญกับการเรียนร่วมกับสถานประกอบการ เน้นความร่วมมือกับสถานประกอบการ เน้นการปฏิบัติจริง ให้สามารถนำรายวิชาชีพและรายวิชาในหมวดไปจัดการเรียนและการฝึกงานในสถานประกอบการ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติงาน การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะตรงความต้องการของสถานประกอบการ สถานศึกษาควรดำเนินการรวบรวมข้อมูลที่จำเป็น ความพร้อม ลักษณะงานและสมรรถนะที่สถานประกอบการต้องการ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการจัดเตรียมผู้เรียนระบบทวิภาคีในการจัดทำแผนการเรียนแผนการฝึกอาชีพ

ออซูเบล (Ausubel, 2000, p.218) กล่าวว่า แนวคิดการจัดการเรียนการสอนไว้ 2 ประการ ดังนี้

1. ผู้สอนควรคำนึงถึงพัฒนาการทางสติปัญญาของผู้เรียน ว่าผู้เรียนทุกคนจะผ่านขั้นพัฒนาการทางสติปัญญาทั้งสี่ขั้นตามลำดับ ผู้เรียนที่มีอายุเท่ากันอาจมีขั้นพัฒนาการทางสติปัญญาที่แตกต่างกัน พัฒนาการทางสติปัญญาของผู้เรียนแต่ละคนเป็นเครื่องแสดงความสามารถของบุคคลนั้น ผู้เรียนแต่ละคนจะได้รับประสบการณ์ทางกายภาพและทางสมอง พัฒนาการทางสติปัญญา เป็นผลเนื่องจากการปะทะสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับสภาพแวดล้อมซึ่งรวมทั้งผู้สอนด้วย ผู้เรียนควรเป็นผู้มีความกระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรมเพื่อพัฒนาสติปัญญาของตนเอง การจัดกิจกรรมที่ทำให้ผู้เรียนสนใจและตั้งใจเรียนทำให้สภาวะสมดุล และ เกิดขึ้นได้ ซึ่งเป็นผลให้มีพัฒนาการทางสติปัญญา ผู้สอนควรมีเป้าหมายในการจัดการเรียนรู้อันแน่วแน่ที่จะสร้างผู้เรียนให้เป็นคนที่สร้างประโยชน์แก่ตนเองและผู้อื่น

2. ผู้สอนควรใช้หลักสูตรและการจัดการเรียนรู้อันพื้นฐานทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเปียเจต์ กล่าวคือ ในการจัดการเรียนรู้อันผู้สอนต้องไม่เน้นแต่เพียงข้อเท็จจริงเท่านั้น การจัดการเรียนรู้อันผู้สอนต้องเน้นให้ผู้เรียนใช้ศักยภาพของตนเองให้มากที่สุด จัดเนื้อหาและอุปกรณ์การจัดการเรียนรู้อันสอดคล้องกับพัฒนาการของผู้เรียนและคำนึงถึงความต้องการของผู้เรียนด้วย ผู้สอนควรจัดการเรียนรู้อันให้ผู้เรียนพบกับความแปลกใหม่ โดยการเสนอปัญหาที่เกินชั้น

พัฒนาการทางสติปัญญาของผู้เรียนเพียงเล็กน้อย เพื่อให้ผู้เรียนหาหนทางที่จะแก้ปัญหาที่เน้นการเรียนรู้ที่ต้องอาศัยกิจกรรมการแสวงหาความรู้และค้นพบ

แครร์รอล (Carroll, 2000, pp.116-118) กล่าวว่า แนวคิดสำคัญ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่ประสบความสำเร็จ ไว้ 5 ประการดังนี้

1. ความถนัดของผู้เรียน ผู้เรียนย่อมมีความแตกต่างกันในด้านความถนัดในการเรียนรู้ การใช้เวลาของผู้เรียนแต่ละคนย่อมแตกต่างกัน แต่ทุกคนสามารถประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ได้
2. ความสามารถทางสติปัญญาของผู้เรียน ผู้เรียนย่อมมีความสามารถทางสติปัญญาที่แตกต่างกัน เวลาที่ใช้ในการเรียนรู้ก็ย่อมแตกต่างกันด้วยในชั้นเรียนแต่ละชั้น ย่อมจะมีผู้เรียนที่มีระดับสติปัญญาแตกต่างกัน
3. ความอุตสาหพยายามของผู้เรียน ผู้เรียนแต่ละคนย่อมมีความสนใจและความต้องการในการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน และย่อมจะมีผลต่อแรงจูงใจ พร้อมทั้งความเฝ้านิยมในการเรียนรู้แตกต่างกันด้วย
4. คุณภาพในการสอน กลวิธีการสอนที่แตกต่างกัน ย่อมมีผลในการเรียนรู้ของผู้เรียนแตกต่างกัน การสอนที่ดีย่อมทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดี
5. โอกาสในการเรียนรู้ ผู้เรียนที่มีโอกาสในการเรียนรู้นานย่อมมีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ได้ดีผู้สอนจะเป็นผู้ให้โอกาสในการเรียนรู้แก่ผู้เรียนได้โดยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แก่ผู้เรียนอย่างเหมาะสม

มาร์ควอร์ด, และเรนนอร์ต (Marquardt, & Reynolds, 2004, p.27) ได้นำเสนอองค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอนไว้ 4 ประการดังนี้

1. การแสวงหาความรู้ องค์การควรแสวงหาความรู้ที่มีประโยชน์และมีผลต่อการดำเนินงานจากแหล่งต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกองค์การเช่นการให้ความรู้กับพนักงานการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงและการลงมือปฏิบัติกรดำเนินการเปลี่ยนแปลงในกระบวนการปฏิบัติงานต่าง ๆ การแสวงหาและรวบรวมความรู้จากแหล่งความรู้ภายนอกองค์การ การเป็นผู้นำในการแข่งขันภายใต้สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วองค์การต้องมีวิสัยทัศน์กว้างไกลเพื่อการปรับปรุงผลงานและสร้างให้เกิดความคิดใหม่ๆอย่างสม่ำเสมอเพราะการแข่งขันขององค์การต้องอาศัยความคิดและการสร้างสรรค์ด้วยข้อมูลสารสนเทศจากสภาพแวดล้อมภายนอกด้วยวิธีการต่าง ๆ ดังนี้การจ้างที่ปรึกษาการจ้างพนักงานใหม่การร่วมมือกับองค์การอื่น ๆ การเปิดรับข่าวสารจากหลากหลายสื่ออาทิสื่อสิ่งพิมพ์สื่ออิเล็กทรอนิกส์ วิดีทัศน์และภาพยนตร์

2. การสร้างความรู้ เป็นสิ่งที่สร้างสรรค์ขึ้นใหม่การสร้างความรู้ใหม่เกี่ยวข้องกับแรงผลักดันการหยั่งรู้และความเข้าใจอย่างลึกซึ้งที่เกิดขึ้นในแต่ละบุคคลทุกคนสามารถเป็น

ผู้สร้างความรู้ได้ในรูปแบบต่าง ๆ ดังนั้นบุคคลให้ความรู้ที่ตนมีอยู่กับผู้อื่นความรู้ที่ได้จากการรวมและสังเคราะห์การเรียนรู้โดยการปฏิบัติการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ

3. การจัดเก็บและค้นคืนความรู้ การจัดเก็บต้องกำหนดสิ่งสำคัญที่จะเก็บไว้เป็นองค์ความรู้วิธีการในการเก็บรักษาและการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ตามความต้องการองค์การต้องเก็บรักษาสิ่งที่องค์การเรียกว่าเป็นความรู้ไว้ให้ดีที่สุดไม่ว่าจะเป็นข้อมูลสารสนเทศผลสะท้อนกลับการวิจัยและการทดลองการบันทึกเป็นฐานข้อมูล หรือการบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษรที่ชัดเจนรวมทั้งที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการทางมนุษย์ด้วยเช่นการสร้างและการจดจำของปัจเจกบุคคลคือต้องมีการจัดหมวดหมู่ตามองค์ประกอบต่างๆเช่นตามความจำเป็นของการเรียนรู้วัตถุประสงค์ของงานความชำนาญของผู้ใช้หน้าที่/การใช้สารสนเทศและสถานที่ตั้งที่สารสนเทศถูกเก็บไว้เป็นต้นการค้นคืนความรู้ เป็นลักษณะของการเข้าถึงสิ่งที่ผู้ใช้ต้องการเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานต่อไป

4. การถ่ายทอดและใช้ประโยชน์ความรู้ มีความจำเป็นสำหรับองค์การเนื่องจากองค์การจะเรียนรู้ได้ดีขึ้นเมื่อความรู้มีการกระจายและถ่ายทอดไปอย่างรวดเร็วตลอดจนเหมาะสมทั่วทั้งวงการการถ่ายทอดและการใช้ประโยชน์จากความรู้เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับกลไกด้านอิเล็กทรอนิกส์นอกจากนี้การเคลื่อนที่ของสารสนเทศและความรู้ระหว่างบุคคลหนึ่งไปยังอีกบุคคลหนึ่งนั้นเป็นไปได้โดยตั้งใจและไม่ตั้งใจ

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอนเป็นกระบวนการและหน้าที่สำคัญสำหรับครูที่มีประสิทธิภาพ ที่ต้องดำเนินการพัฒนาการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ ซึ่งสามารถสรุปได้ว่า ขอบข่ายด้านการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย 16 ประการ ดังนี้ 1) มีการจัดทำแผนการเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี 2) แผนการเรียนสอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ 3) คณะกรรมการมีการวางแผนการดำเนินงานและประเมินผลร่วมกัน 4) ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกันระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ 5) สร้างกิจกรรมตามแผนการฝึกอาชีพและคู่มือการฝึกอาชีพ 6) ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามเป้าประสงค์ที่ตั้งไว้ 7) มีการดำเนินงานตามระบบแบบแผนอย่างต่อเนื่อง 8) มีการประเมินผลผู้เรียนตามมาตรฐานวิชาชีพ 9) มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีสมรรถนะตามแผนการฝึกอาชีพ 10) มีการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง 11) จัดให้มีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี 12) สร้างนวัตกรรมเพื่อการจัดการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ 13) ส่งเสริมการมีส่วนร่วม วางแผน การผลิต นำไปใช้ และเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้ 14) มีการวัดระดับความพึงพอใจต่อการใช้นวัตกรรม 15) ส่งเสริมการค้นคว้า วิจัย นวัตกรรม ร่วมกันระหว่างผู้เรียนและสถานประกอบการในการพัฒนาวิชาชีพ และ 16) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการค้นคว้า วางแผน การจัดทำ การผลิต เผยแพร่ ถ่ายทอด การนำโครงการหรือโครงการวิชาชีพไปใช้ให้เกิดประโยชน์

3. ด้านการบริหารจัดการ

3.1 ความหมายของการบริหารจัดการ

สิริมนต์ นฤมลสิริ (2557, หน้า 18-19) กล่าวว่า การบริหารจัดการ หมายถึง การดำเนินงานเพื่อพัฒนา หรือนำไปปฏิบัติให้เกิดประโยชน์สูงสุดของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

ศุภิสราพร สุชาติพยะรัตน์ (2548, หน้า 33) กล่าวว่า การบริหารจัดการ หมายถึง การกำหนดแนวทางหรือนโยบาย การสั่งงาน การอำนวยความสะดวก และการตรวจสอบให้ผู้ปฏิบัติสามารถดำเนินให้ได้เป้าหมายที่ต้องการ

ยุทธ ไกยวรรณ (2550, หน้า 18) กล่าวว่า การบริหารจัดการ หมายถึง การทำหน้าที่ของกลุ่มบุคคล ที่ทำการวางแผน จัดคนเข้าทำงาน สั่งการ และควบคุมการทำงานให้ดำเนินไปตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ โดยอยู่บนพื้นฐานของปัจจัยในการบริหาร

สมยศ นาวิการ (2550, หน้า 4) กล่าวว่า การบริหารจัดการ หมายถึง กระบวนการของการวางแผนการ และสั่งการควบคุมกำกับ ความพยายามของสมาชิก และใช้ทรัพยากรอื่นๆ เพื่อความสำเร็จในเป้าหมายขององค์การที่กำหนด

วรนาถ แสงมณี (2551, หน้า 2) กล่าวว่า การบริหารจัดการ หมายถึง กระบวนการวางแผนการจัดโครงสร้างและจัดสายงาน การชี้แนะ และการสั่งการ การควบคุม รวมถึงการใช้ทรัพยากรอื่นเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์การที่ได้กำหนดไว้

วิรุณ ตั้งเจริญ (2551, หน้า 62) กล่าวว่า ความสามารถในการบริหารจัดการ หมายถึง การกำหนดแผนและเป้าหมายการดำเนินงานเพื่อพัฒนาการจัดการจัดการเรียนรู้อะไรและการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

สุขุม เฉลยทรัพย์ (2549, หน้า 51) กล่าวว่า การบริหารจัดการ หมายถึง การรวบรวมองค์ความรู้ที่มีอยู่ซึ่งกระจัดกระจายอยู่ในตัวบุคคลหรือเอกสารมาพัฒนาให้เป็นระบบ เพื่อให้ทุกคนในองค์การสามารถเข้าถึงความรู้รวมทั้งปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สุรัสวดี ราชกุลชัย (2551, หน้า 253) กล่าวว่า การบริหารจัดการ หมายถึง วิธีการหรือกระบวนการตรวจตรา เพื่อตรวจตราแผนงานและกิจกรรมที่ได้กำหนดไว้ว่ามีการปฏิบัติงานสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ หรือเป็นไปตามมาตรฐานที่ระบุไว้หรือไม่ อย่างไร และหากมีการคลาดเคลื่อนก็ดำเนินการปรับเปลี่ยนแก้ไขเพื่อให้เป้าหมายเป็นไปในทิศทางที่มุ่งสู่ภารกิจหลักขององค์การที่ตั้งไว้

เสนาะ ดิเยาว์ (2552, หน้า 1) กล่าวว่า การบริหารจัดการ หมายถึง การจูงใจ และการควบคุมทรัพยากรบุคคล และทรัพยากรวัตถุให้บรรลุเป้าหมายด้วยดี

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2556, หน้า 34) กล่าวว่า การบริหารจัดการ หมายถึง การกำหนดยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ สอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สถานศึกษากับสถานประกอบการ มีส่วนร่วมบริหารจัดการด้าน

งบประมาณ มีการจัดตั้งสำนักงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษา มีการจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศ มีการวางแผนการพัฒนาบุคลากร

วิโรจน์ สารรัตน์ (2555, หน้า 254) กล่าวว่า การบริหารจัดการ หมายถึง เครื่องมือในการวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็งขององค์การ การเสริมสร้างพฤติกรรมที่พึงประสงค์ และลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของสมาชิก

บาร์ทอล, และมาร์ติน (Bartol, & Martin, 1991, p.6) กล่าวว่า การบริหารจัดการ หมายถึง กระบวนการที่ทำให้เป้าหมายขององค์การประสบความสำเร็จโดยผ่านหน้าที่หลัก 4 อย่าง คือ การวางแผน การจัดการองค์การ การใช้ภาวะผู้นำ และการควบคุม

อิงลิช (English, 1992, p.224) กล่าวว่า ความสามารถในการบริหารจัดการ หมายถึง ขอบเขตขององค์การของมนุษย์ซึ่งมีอยู่อย่างเพียบพร้อมในสำนักงาน มีการจำแนกมีการกำหนดตำแหน่งล่วงหน้าและกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างกันและกันไว้ด้วย

โบวี, และคนอื่น ๆ (Bovee, et al., 1979, p.75) กล่าวว่า การบริหารจัดการ หมายถึง กระบวนการที่องค์การสามารถบรรลุเป้าหมายโดยประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการวางแผน การจัดองค์การ ภาวะผู้นำและการควบคุม องค์การในด้านบุคลากร กายภาพ งบประมาณและแหล่งข้อมูล

เดสเลอร์ (Dessler, 2004, p.366) กล่าวว่า การบริหารจัดการ หมายถึง การบริหารองค์การเพื่อให้มั่นใจว่าแผนงานที่วางไว้แล้ว มีการดำเนินการอย่างถูกต้องใช้ได้ผลทางปฏิบัติ และถ้าจำเป็นก็ต้องมีการปรับปรุงทบทวนแผนงานนั้นเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่ต้องการ

ไซมอน, สมิทเบิร์ก, และทอมสัน (Simon, Simithburg, & Thomson, 2002, p.1) กล่าวว่า การบริหารจัดการ หมายถึง ศิลปะในการทำให้สิ่งต่าง ๆ ได้รับการกระทำจนเป็นผลสำเร็จ โดยผู้บริหารไม่ต้องเป็นผู้ปฏิบัติเพียงแต่ใช้ศิลปะทำให้ผู้ซึ่งปฏิบัติงานจนเป็นผลสำเร็จตรงตามจุดมุ่งหมายขององค์การ หรือเป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่ผู้บริหารตัดสินใจเลือก

สรุปได้ว่า การบริหารจัดการ หมายถึง กระบวนการในการใช้ศาสตร์และศิลป์ กำหนดยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ ให้สอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา ย่อมจะส่งผลให้การบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่ดีตามกัน ซึ่งจะนำไปสู่การดำเนินงานได้อย่างบรรลุตามวัตถุประสงค์

3.2 ความสำคัญของการบริหารจัดการ

สุรัสวดี ราชกุลชัย (2551, หน้า 253) กล่าวว่า การบริหารจัดการ จะต้องมีการวางแผนให้เป็นระบบ และทำงานอย่างชาญฉลาด ที่เป็นการทำงานโดยมีการวางแผนไว้ล่วงหน้าเพื่อทำงานให้มีคุณค่ามากที่สุด

รุ่งชัยดาพร เวหะชาติ (2552, หน้า 51) กล่าวว่า การนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพจำเป็นต้องมีระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ เริ่มจากการพัฒนาระบบ

ข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียน ครู ผู้บริหาร ผู้นำชุมชน กรรมการสถานศึกษา สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ อาคารสถานที่ เป็นต้น การพัฒนาศักยภาพครู ถือเป็นเรื่องสำคัญที่จะทำให้ระบบการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล ดำเนินการไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ผู้บริหารสถานศึกษาจะเป็นผู้จัดการการให้ระบบการเรียนการสอนเป็นไปตามหลักสูตร ต้องศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับเทคนิควิธีการพัฒนาระบบบริหารจัดการที่จะนำไปพัฒนาแนวทางปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม

ธงชัย สันติวงษ์ (2553, หน้า 21-22) กล่าวว่า การบริหารจัดการ เป็นกลไกและตัวประสานที่สำคัญที่สุดในการประมวล ผลักดัน และกำกับให้ปัจจัยต่างๆที่เป็นทรัพยากรการจัดการประเภทต่างๆ สามารถดำเนินไปได้โดยมีประสิทธิภาพ จนบรรลุเป้าหมายตามที่ต้องการ การเข้าใจถึงกระบวนการบริหารจัดการและการฝึกฝนให้มีทักษะสูงขึ้น จะช่วยให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพมากขึ้นได้

ธีระ รุณเจริญ (2553, หน้า 11-12) กล่าวว่า การบริหารจัดการมีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารโรงเรียนมีอาชีพจึงจะทำให้การบริหารและการจัดการศึกษาประสบความสำเร็จและเป็นไปตามแนวที่พึงประสงค์ ระบบบริหารจัดการศึกษาดามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติจะประสบความสำเร็จจำเป็นต้องอาศัยการปฏิบัติคือ สถานศึกษาซึ่งหมายถึง การปฏิบัติภารกิจของผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาได้เป็นอย่างดี และผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้ทำการปฏิรูปที่มีประสิทธิภาพ

กระทรวงศึกษาธิการ (2553, หน้า 75) ได้กล่าวว่า การบริหารจัดการจำเป็นต้องจัดระบบการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ มีการรวบรวมและจัดระบบข้อมูล วางแผนและดำเนินการตามแผนศึกษากฎหมาย กฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้อง ใช้การบริหารที่เน้นการมีส่วนร่วม มีการจัดระบบบัญชีให้ครบถ้วนถูกต้อง เนื่องจากสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคลธรรมดาและนิติบุคคลที่อยู่ภายใต้กฎหมายมากกว่าสถานศึกษาที่ไม่เป็นนิติบุคคล

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, หน้า 8) กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารจัดการ เป็นภารกิจหลักของผู้บริหารที่จะต้องกำหนดแบบแผนวิธีการขั้นตอนต่างๆ ในการทำงานไว้อย่างมีระบบ เพราะถ้าระบบการบริหารจัดการไม่ดีจะกระทบกระเทือนต่อส่วนอื่นๆ ของหน่วยงาน นักบริหารที่ดีต้องรู้จักเลือกวิธีการบริหารที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เพื่อที่จะให้งานนั้นบรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้

กระทรวงศึกษาธิการ (2554, หน้า 9) กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารจัดการที่ดีเพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

สมชาติ กิจยรรยง (2555, หน้า 125-126) กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารจัดการ 8 ประการ ดังนี้

1. ทำให้งานเป็นไปตามแผนและเป้าหมาย
2. รักษามาตรฐานการทำงานหรือผลผลิต
3. ทำให้ทราบความก้าวหน้าของทีมงาน
4. เป็นการประเมินผลงานของทีมงาน
5. ช่วยเหลือ แก้ไขได้ทันเหตุการณ์ เมื่อเห็นว่าเกิดปัญหา
6. ป้องกันการสูญเสียเวลาและค่าใช้จ่าย
7. สร้างความผูกพันระหว่างหัวหน้ากับพนักงาน
8. สามารถสร้างแรงจูงใจในการทำงาน

เดสเลอว์ (Dessier, 2004, pp.180-181) กล่าวว่า ถ้างานใดมีประสิทธิภาพสูงสุด ให้ดูจากความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยนำเข้า (input) กับผลผลิต (output) ที่ได้รับออกมา ซึ่งสรุปได้ว่า ประสิทธิภาพเท่ากับผลผลิต

ดริคเกอร์ (Drucker, 2013, p.45) กล่าวว่า การบริหารจัดการต้องมีความยืดหยุ่นโปร่งใส และมีทีมคณะที่ทำงาน เฉพาะเรื่องที่ชำนาญ เพื่อขจัดสิ่งกีดขวางกันระหว่างสภาพแวดล้อมกับองค์การทั้งหมด องค์การจะต้องมีลักษณะสิ้นไหล และปรับตัวเองได้ในสภาพแวดล้อมที่สับสน

สรุปได้ว่า ความสำคัญของการบริหารจัดการ จำเป็นต้องมีระบบบริหารจัดการที่เป็นระบบและมีประสิทธิภาพ มีการพัฒนาข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับทุกฝ่าย ระบบบริหารจัดการที่ดีผู้บริหารจะต้องมีทักษะที่สำคัญคือ ทักษะด้านเทคนิค ทักษะด้านมนุษย์ ทักษะด้านความคิด

3.3 ขอบข่ายของการบริหารจัดการ

บุญเชิด แยมส์จจา (2547, หน้า 24) กล่าวว่า การบริหารจัดการ ประกอบด้วย สถานศึกษามีความเป็นอิสระในการบริหารงานทั่วไป และจัดการศึกษาด้วยตนเองให้เป็นไปตามนโยบายและมาตรฐานการศึกษาของชาติ ส่งเสริมประสิทธิภาพ และประสิทธิผลในการบริหาร และการจัดการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา โดยเน้นความโปร่งใส ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ ยึดกฎเกณฑ์ กติกา ตลอดจนการมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชน และองค์กรที่เกี่ยวข้อง สามารถเชื่อมโยง ติดต่о สื่อสารกันได้อย่างรวดเร็ว ด้วยระบบเครือข่ายและเทคโนโลยีที่ทันสมัย ส่งเสริม และสนับสนุนให้การบริหารงานอื่น ๆ บรรลุผลตามมาตรฐานคุณภาพและเป้าหมายที่กำหนดไว้ ตามบทบาทของสถานศึกษา ตลอดจนการจัดและให้บริการ การศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นๆ

วิรุณ ตั้งเจริญ (2551, หน้า 2) กล่าวถึงหลักการและแนวคิดไว้ว่า ความสามารถในการบริหารจัดการ ควรยึดหลักให้สถานศึกษามีความเป็นอิสระในการบริหาร และจัดการ

ศึกษาด้วยตนเองให้มากที่สุดโดยเขตพื้นที่การศึกษากำกับ ดูแล ส่งเสริม สนับสนุนและประสานงานในเชิงนโยบาย ให้สถานศึกษาให้เป็นไปตามนโยบายและมาตรฐานการศึกษาของชาติ หลักการบริหารงานเน้นผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก เน้นความโปร่งใส ความรับผิดชอบ ตรวจสอบได้ ตลอดจนการมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชน องค์กรที่เกี่ยวข้อง

กระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 1-10) กล่าวว่า การบริหารจัดการเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษาที่จะบ่งบอกรายละเอียดเกี่ยวกับเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ซึ่งจะเป็นกรอบทิศทางและแนวทางในการเตรียมที่จะพัฒนาคนของประเทศ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งหวังให้ผู้เรียนมีความสมบูรณ์ ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา อีกทั้งมีความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตและมีคุณภาพได้ตามมาตรฐานสากล หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 มีเป้าหมายการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จุดหมาย สมรรถนะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เป้าหมายสำคัญของการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คือ การปลูกฝังให้เด็กและเยาวชน รู้จักใช้ชีวิตที่พอเพียง เห็นคุณค่าของทรัพยากรต่าง ๆ ฝึกการอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และแบ่งปัน มีจิตสำนึก รักสิ่งแวดลอม และเห็นคุณค่าของวัฒนธรรม ค่านิยม เอกลักษณ์ของความเป็นไทย ในข้อที่ 5 อยู่อย่างพอเพียงนิยาม อยู่อย่างพอเพียง หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผล รอบคอบ มีคุณธรรม มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี และปรับตัวเพื่อสังคมได้อย่างมีความสุข ผู้ที่อยู่อย่างพอเพียง คือ ผู้ที่ดำเนินชีวิตอย่างประมาณตน มีเหตุ มีผล รอบคอบ ระมัดระวัง อยู่ร่วมกับผู้อื่นด้วยความรับผิดชอบ ไม่เบียดเบียนผู้อื่น เห็นคุณค่าของทรัพยากรต่าง ๆ มีการวางแผนป้องกันความเสี่ยงและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง

กระทรวงศึกษาธิการ (2553, หน้า 3-10) กล่าวว่า การบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย 10 ประการดังนี้

1. จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
2. ฝึกทักษะการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ การประยุกต์ความรู้มาใช้ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา
3. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้และแก้ไขปัญหา
4. จัดการเรียนการสอน ผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา
5. การส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้

การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอน และแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ

6. จัดการเรียนให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครอง และบุคลากรในชุมชนทุกฝ่ายเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนด้านศักยภาพ

7. จัดการประเมินผู้เรียน พิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ และการสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมและการทดสอบความรู้ไปในการบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา

8. การให้สถานศึกษามีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับปัญหาในชุมชน และสังคมภูมิปัญญาท้องถิ่น และคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

9. ให้สถานศึกษาร่วมมือกับชุมชนในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ

10. สถานศึกษา มีหน้าที่พัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพรวมทั้งส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับ

กระทรวงศึกษาธิการ (2554, หน้า 9) กล่าวว่า การบริหารจัดการของสถานศึกษา สถานศึกษาควรมีการจัดระบบการบริหารจัดการภายในสถานศึกษาตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่เอื้อต่อการส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษา ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง 4 แนวทาง ดังนี้

1. ทบทวน ปรับปรุง พัฒนา โครงสร้างและกระบวนการบริหารจัดการให้สอดคล้องหรือรองรับการจัดการศึกษาตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยเน้นการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล มีความพอประมาณ มีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกันที่พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง

2. กำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการ และกิจกรรม และการปรับปรุงเพิ่มเติมหรือจัดทำแผนกลยุทธ์ และแผนปฏิบัติการของสถานศึกษา ให้ครอบคลุมการพัฒนาการศึกษาตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา มีการดำเนินการตามแผนอย่างเป็นระบบ และมีการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

3. พัฒนาบุคลากร ทั้งผู้บริหาร ครู และกรรมการสถานศึกษา ให้มีความรู้ ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีความพร้อมในการดำเนินการตามระบบการบริหารจัดการที่เปลี่ยนแปลง และการจัดการศึกษาตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รวมทั้งดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

4. จัดระบบการนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาระบบการบริหารจัดการและกระบวนการเรียนการสอนให้เอื้อต่อการจัดการศึกษาตามแนวทางในการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปจัดการศึกษาในสถานศึกษา

5. การให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
สถานศึกษาควรให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดการศึกษาของ
สถานศึกษา ในขั้นตอนสำคัญทุกขั้นตอน ตามแนวทาง 5 แนวทาง ดังนี้

5.1 ร่วมกำหนดแนวนโยบาย และการวางแผน

5.2 ร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะในกระบวนการพัฒนาหลักสูตร

5.3 ร่วมจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการจัดสภาพและบรรยากาศภายใน
สถานศึกษา

5.4 ส่งเสริมการเรียนรู้และการปฏิบัติตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงใน
สถานศึกษา ที่บ้านและสถานที่อื่น ๆ

5.5 ร่วมติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา

6. การติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาสถานศึกษาควรจัดให้มีการติดตาม
และประเมินผลการดำเนินการจัดการศึกษา ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีแนว
ทางการดำเนินการ 3 แนวทาง ดังนี้

6.1 ติดตามและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน โดยพิจารณา
จาก

6.1.1 ผลการทดสอบความรู้ ความเข้าใจพื้นฐานด้านเศรษฐกิจ

6.1.2 ผลงานและการปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียน

6.1.3 การปฏิบัติตนในชีวิตประจำวันของผู้เรียน

6.1.4 ผลการประเมินโดยผู้ประเมินภายนอกหรือผู้มีส่วนได้ ส่วนเสีย จาก
ทุกภาคส่วน

6.2 ติดตามและประเมินความเหมาะสมของการดำเนินการ ในกระบวนการ
ขั้นตอน และกิจกรรมการดำเนินการในด้านการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การจัด
บรรยากาศและสภาพแวดล้อม การจัดระบบบริหารจัดการ การให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วน
ร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

6.3 จัดให้ระบบการรายงานผลการดำเนินการเป็นระยะ ๆ ทั้งการรายงาน
ภายในสถานศึกษา รายงานต่อสาธารณชน และรายงานหน่วยงานต้นสังกัดตามลำดับ

ศรีพร แก้วโขง (2554, หน้า 32-34) ได้ศึกษาภารกิจความสามารถในการบริหาร
จัดการทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านบริหารวิชาการ ด้านบริหารงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล ด้าน
บริหารทั่วไป เป็นภารกิจที่สถานศึกษาควรดำเนินการให้บรรลุผล มีการบูรณาการแนวทางการ
บริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไว้ว่าดำเนินการในการบริหาร
สถานศึกษา ได้ดังนี้

1. การบูรณาการหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ประกอบด้วย 3 ห่วง
2 เงื่อนไข เข้าไปในหน่วยการเรียนรู้ทุกชั้นและทุกกลุ่มสาระ

2. กำหนดการเรียนรู้การสวดตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
3. ส่งเสริมการผลิตสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีการศึกษาสอดคล้องวัตถุประสงค์การเรียนรู้
4. มีการวัดผลที่เที่ยงตรงครอบคลุมทั้ง ความรู้ ทักษะ คุณลักษณะอันพึงประสงค์สอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้และผู้เรียน
5. มีการพัฒนาแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น
6. มีการแนะแนวการศึกษาต่อให้ผู้เรียนได้รู้จักตนเองอย่างเหมาะสมกับความสามารถของตนเอง

7. ปลุกฝังค่านิยมให้ผู้เรียนมีความพอประมาณ รู้จักตนเอง มีเหตุผล ปฏิบัติสิ่งต่าง ๆ อยู่บนสติปัญญา ยึดทางสายกลางมีภูมิคุ้มกันที่ดี พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ
8. มีความรอบรู้ สามารถวิเคราะห์ ปฏิบัติอย่างรอบคอบและมีความระมัดระวัง
9. มีคุณธรรมจริยธรรม ความรับผิดชอบ อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข
10. ด้านบริหารงบประมาณ

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2556, หน้า 1-3) ได้กำหนดเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาที่จัดการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีสู่ความเป็นเลิศ พุทธศักราช 2556 มาตรฐานด้านการบริหารจัดการ

ตัวบ่งชี้ที่ 3.1 การกำหนดยุทธศาสตร์ กลยุทธ์สอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สถานศึกษาตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี มีการกำหนดยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ และโครงการที่ชัดเจนในแผนพัฒนาสถานศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี แผนปฏิบัติการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สอดคล้องกับนโยบายในการพัฒนาสถานศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการ การอาชีวศึกษา)

- 3.1.1 การจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษา
- 3.1.2 การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี
- 3.1.3 การจัดทำแผนปฏิบัติการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

ตัวบ่งชี้ที่ 3.2 การบริหารจัดการด้านงบประมาณ (สถานศึกษากับสถานประกอบการมีส่วนร่วมในการจัดสรรงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานและให้ความสำคัญกับการกำหนดยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ สอดคล้องกับนโยบาย มีแผนงานและการดำเนินการตามโครงการ มีรายงานผลการใช้งบประมาณอย่างเป็นระบบและตรวจสอบได้ รวมทั้งมีการจัดบริการสวัสดิการต่าง ๆ ให้แก่บุคลากรในสถานศึกษาตามความเหมาะสม)

- 3.2.1 การบริหารงบประมาณ
- 3.2.2 การบริหารจัดการวัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์

ตัวบ่งชี้ที่ 3.3 สำนักงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษา (สำนักงานที่สถานศึกษาจัดตั้งขึ้นเพื่อส่งเสริมสนับสนุน การจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ซึ่งประกอบด้วยผู้รับผิดชอบ ฝ่ายต่าง ๆ รวมทั้ง วัสดุ ครุภัณฑ์สำนักงาน)

3.3.1 การบริหารจัดการสำนักงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

ตัวบ่งชี้ที่ 3.4 ระบบข้อมูลสารสนเทศ (สถานศึกษาร่วมกับสถานประกอบการจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศทันต่อการใช้งาน เป็นปัจจุบันและนำระบบข้อมูลสารสนเทศไปใช้ในการบริหารจัดการและจัดการเรียนการสอน มีการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ และพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ)

3.4.1 ระบบข้อมูลสารสนเทศในการบริหารจัดการ

3.4.2 ระบบข้อมูลสารสนเทศในการจัดการเรียนการสอน

ตัวบ่งชี้ที่ 3.5 การพัฒนาบุคลากร (สถานศึกษาและสถานประกอบการมีการวางแผนพัฒนาบุคลากรร่วมกัน เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้มีความรู้ ความสามารถ ทักษะวิชาชีพที่จำเป็นในสถานประกอบการ เทคนิคการสอนและเทคโนโลยีนวัตกรรมที่ทันสมัย)

3.5.1 การพัฒนาบุคลากรภายในสถานศึกษา

3.5.2 การพัฒนาบุคลากรในสถานประกอบการ

สรุปได้ว่า การบริหารจัดการ เป็นกระบวนการที่สำคัญต่อการจัดการ การบริหารจัดการที่ดีและประสบความสำเร็จย่อมจะส่งผลให้การบริหารสถานศึกษา เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่ดีตามกัน ซึ่งจะนำไปสู่การดำเนินงานได้อย่างบรรลุตามวัตถุประสงค์ขององค์การ ซึ่งสามารถสรุปได้ว่า ขอบข่ายด้านการบริหารจัดการ ประกอบด้วย 13 ประการ ดังนี้ 1) มีการกำหนดยุทธศาสตร์ กลยุทธ์สอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา 2) มีการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษา 3) มีการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี 4) มีการจัดทำแผนปฏิบัติการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี 5) มีการบริหารจัดการด้านงบประมาณ 6) มีการบริหารจัดการวัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ 7) มีสำนักงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษา 8) มีการบริหารจัดการสำนักงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี 9) สร้างระบบข้อมูลสารสนเทศในการบริหารจัดการ 10) สร้างระบบข้อมูลสารสนเทศในการจัดการเรียนการสอน 11) ส่งเสริมการพัฒนาบุคลากร 12) มีความร่วมมือในการพัฒนาบุคลากรภายในสถานศึกษา และ 13) มีความร่วมมือในการพัฒนาบุคลากรในสถานประกอบการ

4. ด้านความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาภาคีเครือข่าย

4.1 ความหมายของความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาภาคีเครือข่าย

อานาจ สิริธัมม (2545, หน้า 41) กล่าวว่า ความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาภาคีเครือข่าย หมายถึง การดำเนินงานโดยอาศัยความร่วมมือจากหน่วยงานหรือสถาบันการศึกษาอื่น โดยการร่วมกันคิด วางแผน ดำเนินการดำเนินงาน หรือกำหนดยุทธศาสตร์ในการปฏิบัติงานเพื่อให้ได้มาซึ่งเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์

เจริญ งามดี (2547, หน้า 14) กล่าวว่า ความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาภาคีเครือข่าย หมายถึง การประสานความร่วมมือ ช่วยเหลือในการพัฒนาวิชาชีพของครู อาจารย์ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องในประเด็นงานภาคีเครือข่าย หมายถึง การดำเนินงานภายใต้ความร่วมมือ ช่วยเหลือเครือข่ายในการพัฒนาวิชาชีพ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องในประเด็นงานภาคีเครือข่าย หมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง

กระทรวงศึกษาธิการ (2554, หน้า 92) กล่าวว่า ความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาภาคีเครือข่าย หมายถึง การดำเนินงานภายใต้ความร่วมมือ ช่วยเหลือในการพัฒนาวิชาชีพ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องในประเด็นงานภาคีเครือข่าย หมายถึง การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในการบริหารจัดการ

สุรเมธ นฤมลศิริ (2557, หน้า 18-19) กล่าวว่า ความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาภาคีเครือข่าย หมายถึง การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในการบริหารจัดการและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2557-2561) 2) กล่าวว่า ความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาภาคีเครือข่าย หมายถึง การพัฒนาผู้เรียนในทุกระดับ และการพัฒนาครู อาจารย์ และแผนกวิชา

ปฏิบัต

พัฒนาทางด้านวิชาชีพ ทักษะชีวิต ร่วมกันสร้างความเข้มแข็งให้กับผู้เรียน รวมถึงเชื่อมโยงการ

ความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาภาคีเครือข่ายอื่น ๆ เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน

ในทางต่าง ๆ ที่ต้องการ

ฮากาเนน (Hakonen, 1988, p.60) กล่าวว่า ความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาภาคีเครือข่าย หมายถึง การดำเนินการร่วมกันเพื่อสร้างประโยชน์ร่วมกัน

เพื่อการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นการกระทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ของสถานศึกษา

เคสเลย์, และลูรี (Casley, & Lury, 2002, p.23) กล่าวว่า ความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับภาคีเครือข่าย หมายถึง การประสานความร่วมมือ ช่วยเหลือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น

สรุปได้ว่า ความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับภาคีเครือข่าย หมายถึง การมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการบริหารจัดการ การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอย่างมีประสิทธิภาพ

4.2 ความสำคัญของความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับเครือข่าย

นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2549, หน้า 216) กล่าวถึงความสำคัญของความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับเครือข่ายไว้ 5 ประการ ดังนี้

1. สถาบันการศึกษาในเครือข่ายเป็นแหล่งรวมวิชาการสาขาต่าง ๆ เพื่อสะดวกในด้านการเรียนรู้ของชุมชน
2. สถาบันการศึกษาในเครือข่ายเป็นแหล่งผลิต พัฒนา และคัดเลือกสมาชิกที่ดีในชุมชน
3. สถาบันการศึกษาในเครือข่ายเป็นแหล่งถ่ายทอดวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณีของชุมชน
4. สถาบันการศึกษาในชุมชนเป็นศูนย์รวมของกิจการและบริการต่าง ๆ เกิดขึ้นในชุมชน
5. สถาบันการศึกษาในเครือข่ายเป็นหน่วยผลิตวิชาการใหม่ ๆ

สัมฤทธิ์ กางเพ็ง (2549, หน้า 9) ได้กล่าวถึงความสำคัญของความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับเครือข่ายไว้ว่า ทำให้เครือข่ายได้เข้ามามีส่วนร่วมในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร การกำหนดนโยบาย การวางแผนการจัดการ การได้รับผลประโยชน์ การตรวจสอบ การติดตาม ประเมินผลและการแก้ไขปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นร่วมกัน

วัลภา ทับแก้ว (2550, หน้า 1) กล่าวว่า ความสำคัญของความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับเครือข่ายไว้ 4 ประการ ดังนี้

1. ทำให้สถานศึกษามั่นใจว่าสถานศึกษามีแนวทางในการดำเนินการจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ
2. ทำให้สถานศึกษามีการดำเนินงานตามแผนอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด
3. ทำให้สถานศึกษาจัดหลักสูตรและการเรียนการสอนให้กับผู้เรียนได้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน

4. ทำให้ผู้เรียนแสดงบทบาทในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองจนมีความรู้ความสามารถตามที่หลักสูตรและสังคมต้องการ

เบเคอร์รา (Becerra, 1974, p.89) ได้กล่าวถึงความสำคัญของความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับเครือข่ายไว้ว่าการประสานขอความร่วมมือเป็นกระบวนการสำคัญที่สถานศึกษาจะต้องดำเนินการ ทั้งนี้เพราะสถานศึกษาจะได้รับความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ ที่ต้องการ

ฮาคาเนน (Hakonen, 1988, p.60) ได้กล่าวถึงความสำคัญของความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับเครือข่ายไว้ว่า สามารถสร้างการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นการกระทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ของสถานศึกษา

สรุปได้ว่าจากความสำคัญของความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับเครือข่ายมีความสำคัญกล่าวคือ สถานศึกษาที่จัดการศึกษาร่วมมือกับเครือข่ายทำให้เครือข่ายได้เข้ามามีส่วนร่วมในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร การกำหนดนโยบาย การวางแผนการจัดการ การได้รับผลประโยชน์ร่วมกันระหว่างสถานศึกษา เพื่อพัฒนากำลังคนสู่ตลาดแรงงานได้ตรงตามความต้องการมากที่สุด

4.3 ขอบข่ายของความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับเครือข่าย

นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2549, หน้า 216) ได้เสนอองค์ประกอบในการพัฒนาความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับเครือข่าย ควรส่งเสริมให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนความร่วมมือกับสถานประกอบการอื่นให้มากขึ้น ในรูปแบบการสนับสนุนวิทยากร การสร้างเครือข่าย การแลกเปลี่ยนข้อมูล

กระทรวงศึกษาธิการ (2553, หน้า 10) ได้เสนอแนะองค์ประกอบของความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับเครือข่ายว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องประสานความร่วมมือ ช่วยเหลือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาของรัฐและชุมชน รวมถึงสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับองค์กรต่าง ๆ อีกทั้งมีส่วนร่วมในการสำรวจและศึกษาข้อมูลการจัดการศึกษาของชุมชนร่วมกับสถาบันการศึกษาอื่น

ศิริวรรณ เสมอวงษ์ (2554, หน้า 105) กล่าวว่า องค์ประกอบของความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับเครือข่าย ประกอบด้วย 6 ประการ ดังนี้

1. ประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจต่อบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบัน ศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ในเรื่องเกี่ยวกับสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานการศึกษา
2. จัดให้มีการสร้างความรู้ความเข้าใจ การเพิ่มความพร้อมให้กับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน เอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบัน ศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นที่ร่วมจัดการศึกษา

3. ร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบัน ศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ร่วมกันจัดการศึกษาและใช้ทรัพยากรร่วมกันให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน

4. ให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบัน ศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น

5. ให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบัน ศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ได้รับความช่วยเหลือทางด้านวิชาการตามความเหมาะสมและจำเป็น

6. ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ทั้งด้านคุณภาพและปริมาณเพื่อการเรียนรู้ ตลอดชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ

กระทรวงศึกษาธิการ (2553, หน้า 92) กล่าวถึงขอบข่ายความร่วมมือระหว่าง สถานศึกษากับเครือข่าย ประกอบด้วย

1. ประสานงานกับเครือข่ายการศึกษาทั้งภายในประเทศและต่างประเทศเพื่อ แสวงหาความร่วมมือ ความช่วยเหลือ เพื่อส่งเสริมช่วยเหลือสนับสนุนงานการศึกษาของ สถานศึกษา

2. เผยแพร่ข้อมูลเครือข่ายการศึกษาให้บุคลากรในสถานศึกษา ผู้เกี่ยวข้องทราบ

3. กำหนดแผนโครงการหรือกิจกรรมเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเครือข่าย การศึกษาทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

4. ให้ความร่วมมือและสนับสนุนทางวิชาการแก่เครือข่ายการศึกษา สถาบันและ องค์กรอื่น ๆ อย่างต่อเนื่อง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553, หน้า 115) กล่าวว่า องค์ประกอบของความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับเครือข่าย ประกอบด้วย 4 ประการ ดังนี้

1. ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา วิทยาการภายนอกภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อ เสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนทุกด้าน สืบสานจารีตประเพณีศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น

2. เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ประสานงานกับองค์กร ทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชน และมีส่วนในการพัฒนา ชุมชนและท้องถิ่น

3. ให้บริการด้านวิชาการที่สามารถเชื่อมโยงหรือแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกับ แหล่งวิชาการในที่อื่น ๆ

4. จัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน เพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับ ศิษย์เก่า การประชุมผู้ปกครองนักเรียน การปฏิบัติงานร่วมกับชุมชน การร่วมกิจกรรมกับ สถาบันการศึกษาอื่น

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2556, หน้า 1-3) ได้กำหนดเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาอาชีวศึกษา าระบบทวิภาคีว่าเป็นเลิศ พุทธศักราช 2556 มาตราฐานความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาภาคีเครือข่าย

ตัวบ่งชี้ที่ 4.1 การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในการบริหารจัดการ (สถานศึกษา มีการสำรวจความต้องการของภาคีเครือข่ายในการสนับสนุนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ได้แก่ สถานศึกษา สถานประกอบการ และ ผู้ปกครอง ในการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ การสอน และมีการเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนเรียนรู้เชิงพื้นที่และกันและกัน)

4.1.1 การสำรวจความต้องการของภาคีเครือข่ายในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

4.1.2 การประสานความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาภาคีเครือข่าย (ในการจัดการเรียนรู้ ตัวบ่งชี้ที่ 4.2 การบริหารจัดการเครือข่ายที่พึงประสงค์สภาพ (สถานศึกษา มีการสำรวจความต้องการของภาคีเครือข่ายที่พึงประสงค์อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี อันได้แก่

สถานประกอบการ ผู้ปกครอง และนายจ้างพัฒนาแผนการจัดการอาชีวศึกษาอย่างชัดเจนเป็นรูปธรรม สถานศึกษาได้รับทราบรายละเอียดสนับสนุนจากภาคีเครือข่าย อย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่อง)

4.2.1 การประเมินความพึงพอใจของภาคีเครือข่าย ที่มีต่อการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

4.2.2 การนำผลการประเมินมาพัฒนาแผนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีได้อย่างชัดเจน เป็นรูปธรรม

4.2.3 สภาพปัจจุบันของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

4.2.4 มีผลการพัฒนาผู้เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

เกสเลย์, แลละกูร์ (Casley, & Lury, 2002, p.23) กล่าวว่า องค์ประกอบของความ

ร่วมมือระหว่างสถานศึกษาภาคีเครือข่ายประกอบด้วย 3 ประการ ดังนี้

1. จะต้องสร้างความสัมพันธ์กับสถานศึกษาอื่น ๆ เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่

ระหว่างสถานศึกษาภาคีเครือข่ายของรู้ในสาขาต่าง ๆ ของชุมชน

2. จะต้องสร้างแกนนำของสถานศึกษาด้วยการจัดตั้งผู้แทนจากสถานศึกษา

ต่าง ๆ เพื่อเปิดกว้างให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วมได้

3. จะต้องส่งเสริมงานวิชาการของสถานศึกษา การให้ทุนความรู้แก่บุคลากรของ

สถานศึกษาและหน่วยงานวิชาการ

สรุปได้ว่า ความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับเครือข่าย เป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้เครือข่ายได้เข้ามามีส่วนร่วมในด้านต่างๆ เพื่อพัฒนากำลังคนสู่ตลาดแรงงานได้ตรงตามความต้องการมากที่สุด ซึ่งสามารถสรุปได้ว่า ขอบข่ายด้านความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับเครือข่าย ประกอบด้วย 8 ประการ ดังนี้ 1) ส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในการบริหารจัดการ 2) มีการสำรวจความต้องการของภาคีเครือข่ายในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี 3) มีการประสานความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับภาคีเครือข่ายในการจัดการเรียนรู้ 4) มีการบริหารงานภาคีเครือข่ายที่มีประสิทธิภาพ 5) มีการประเมินความพึงพอใจของภาคีเครือข่าย ที่มีต่อการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี 6) มีการนำผลการประเมินมาพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีได้อย่างชัดเจน เป็นรูปธรรม 7) มีการพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีร่วมกับสถานประกอบการของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง และ 8) ส่งเสริมการเพิ่มปริมาณผู้เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

5. ด้านความดีเด่นของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

5.1 ความหมายของความดีเด่น

บุษบา หินเชาว์ (2544, หน้า 44) กล่าวว่า ความดีเด่น หมายถึง ความประทับใจต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง คนใดคนหนึ่ง และองค์กรใดองค์กรหนึ่ง

พรรณเพ็ญแข อุดลยพันธ์ (2548, หน้า 30) กล่าวว่า ความดีเด่น หมายถึง ความประทับใจ ซึ่งได้มาจากการได้มีความรู้และความเข้าใจในสิ่งนั้นหรือองค์กรนั้น

ทองเดิน เฝ้าดี (2547, หน้า 5) กล่าวว่า ความดีเด่น หมายถึง เกียรติยศความสำเร็จ รางวัลต่างๆ ที่โรงเรียนได้รับมาจากผู้บริหาร ครู นักเรียนทั้งปัจจุบันและศิษย์เก่า

พจณี รัตนมณี (2547, หน้า 25) กล่าวว่า ความดีเด่น หมายถึง เกียรติที่สถานศึกษามีความเป็นที่รู้จักของคนทั่วไป ความเชื่อมั่นเชื่อถือต่อโรงเรียน

จักรภพ ไทยมณี (2549, หน้า 75) กล่าวว่า ความดีเด่นของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หมายถึง ความเป็นที่รู้จักของคนทั่วไป ความเป็นที่ประทับใจในโรงเรียน

ปารวี ไพบุลย์ยิ่ง (2549, หน้า 5) กล่าวว่า ความดีเด่น หมายถึง สถานศึกษาที่มีชื่อเสียงและภาพลักษณ์ที่ดี

สุจินดา ขจรรุ่งศิลป์ (2551, หน้า 19) กล่าวว่า ความดีเด่น หมายถึง ความเด่น ความมีชื่อเสียงของสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2556, หน้า 49) กล่าวว่า ความดีเด่นหมายถึง การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษามีโครงการหรือกิจกรรมดีเด่น

วอลตัน (Walton, 1995, p.1) กล่าวว่า ความดีเด่น หมายถึง ผลผลิตของสถานศึกษาที่เป็นตัวบ่งชี้ประสิทธิภาพของสถานศึกษาในการบริหารวิชาการ

โรบินสัน, และบาร์โลว (Robinson, & Barlow, 1999 p.36) กล่าวว่า ความดีเด่น หมายถึง ภาพที่เกิดขึ้นในจิตใจ ซึ่งบุคคลมีความรู้สึกนึกคิดต่อองค์การ สถาบัน ภาพในใจดังกล่าวของบุคคลนั้นๆ อาจจะได้มาจากทั้งประสบการณ์โดยตรง และประสบการณ์ทางอ้อมของตัวเอง เช่น ได้ประสบมาด้วยตนเอง หรือได้ยินได้ฟังมาจากคำบอกเล่าของผู้อื่น หรือจากกิตติศัพท์เลื่องลือต่าง ๆ นานา เป็นต้น

สรุปได้ว่า ความดีเด่นของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หมายถึง เกียรติยศ รางวัล ความสำเร็จในด้านต่างๆ และกิจกรรมดีเด่นที่เกิดจากการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

5.2 ความสำคัญของความดีเด่น

ณมาตร เปี่ยมสุวรรณ (2548, หน้า 49) กล่าวว่า ความดีเด่นของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี บ่งบอกถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นสิ่งที่ผู้ปกครองและนักเรียนมุ่งหวัง เพราะเป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญที่แสดงถึงคุณภาพของโรงเรียนและนักเรียน จึงนำมาซึ่งชื่อเสียงของโรงเรียน โรงเรียนใดก็ตามที่มีศิษย์เก่าประสบความสำเร็จในด้านต่างๆ ในสังคมย่อมเป็นปัจจัยหนึ่งที่ผู้ปกครองเชื่อมั่นต่อคุณภาพมาตรฐานในการจัดการศึกษา และมีศรัทธาที่จะนำบุตรหลานมาศึกษาในโรงเรียนนั้น

พนม พงษ์ไพฑูล (2555, หน้า 1) กล่าวว่า ความดีเด่นของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีมีความสำคัญ ซึ่งเป็นตัวบ่งบอกคุณภาพของสถานศึกษาเพื่อให้เกิดการยอมรับจากสถานประกอบการ

วอลเบิร์ก (Walberg, 1984, p.12) ศึกษาในเรื่องความดีเด่นซึ่งกล่าวถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้พัฒนาทั้งความรู้และความประพฤติ จัดเป็นผลผลิตอย่างหนึ่งของโรงเรียนที่เป็นตัวบ่งชี้ประสิทธิภาพของโรงเรียนในการบริหารวิชาการ ซึ่งทำให้เกิดความเชื่อมั่นและความพึงพอใจของผู้ปกครอง

สรุปได้ว่า ความสำคัญของความดีเด่นของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีการที่โรงเรียนจะมีชื่อเสียงได้นั้น ผู้บริหารต้องสร้างความเป็นเลิศทางการศึกษาโดยเฉพาะทางด้านระบบทวิภาคี โดยสร้างชื่อเสียง ผลงาน เกียรติยศ ความภาคภูมิใจและได้รับการยอมรับจากสังคม ผ่านการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ

5.3 ขอบข่ายของความดีเด่นของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2556, หน้า 1-3) ได้กำหนดเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาที่จัดการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีสู่ความเป็นเลิศ พุทธศักราช 2556 มาตรฐานด้านความดีเด่นของการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

ตัวบ่งชี้ที่ 5.1 โครงการ หรือกิจกรรมดีเด่นของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษา (โครงการหรือกิจกรรมดีเด่นของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษา เป็นโครงการหรือกิจกรรมที่สถานศึกษาร่วมกับสถานประกอบการดำเนินการจนบรรลุผลสำเร็จ เกิดความภาคภูมิใจ โครงการหรือกิจกรรมดีเอนั้นต้องโดดเด่นมีวิธีการริเริ่มสร้างสรรค์ขึ้นมาใหม่ หรือประยุกต์ขึ้นมาใหม่ ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน ใช้หลักการบริหารการจัดการแบบมีส่วนร่วม เน้นการทำงานเป็นระบบ ได้รับการยกย่องจากผู้เกี่ยวข้อง มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ผลงานอย่างแพร่หลายเกิดประโยชน์ในวงกว้าง)

5.1.1 โครงการหรือกิจกรรมดีเด่น มีความโดดเด่น มีวิธีการริเริ่มสร้างสรรค์ขึ้นมาใหม่ หรือประยุกต์ขึ้นมาใหม่บรรลุผลสำเร็จ

5.1.2 การดำเนินโครงการเน้นการทำงานตามวงจรคุณภาพ PDCA

5.1.3 ผลงานเกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

5.1.4 ผลงานได้รับการยอมรับจากผู้เกี่ยวข้องและมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์อย่างแพร่หลาย เกิดประโยชน์ในวงกว้าง

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2557, หน้า 8) กล่าวว่า การจัดการอาชีวศึกษาทวิภาคีเป็นการจัดการศึกษาที่เกิดจากข้อตกลงระหว่างสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันกับสถานประกอบการโดยผู้เรียนใช้เวลาส่วนหนึ่งในสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบัน และเรียนภาคปฏิบัติในสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐ เพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษามีคุณภาพในด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านสมรรถนะหลักและสมรรถนะทั่วไป และด้านสมรรถนะวิชาชีพตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาติซึ่งมีการวัดและประเมินผลเพื่อมุ่งพัฒนาให้ผู้สำเร็จการศึกษาเป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจมีทักษะมีคุณธรรมจริยธรรมจรรยาบรรณวิชาชีพและกิจนิสัยที่เหมาะสม ปฏิบัติงานได้จริงปฏิบัติงานที่ใช้เทคนิคในการทำงาน จัดการและพัฒนาตนเองและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ปฏิบัติงานหรือประกอบอาชีพอิสระได้ตามมาตรฐานการศึกษาวิชาชีพและมาตรฐานสมรรถนะของสาขาวิชานั้นๆ โดยให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดการศึกษาและประเมินผล การเรียนตามหลักสูตรแต่ละระดับอย่างเป็นระบบและมุ่งเน้นการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง

วิทยาลัยสารพัดช่างชุมพร (2557, หน้า 2) กล่าวว่า ขอบข่ายของความดีเด่นของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สถานศึกษาและสถานประกอบการสามารถพัฒนาบุคลากรให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถพัฒนาบุคลากรให้มีฝีมือ ความรู้ความสามารถ และทันต่อเทคโนโลยี ตรงตามความต้องการ ของสถานประกอบการและสามารถเตรียมบุคลากรทางด้านอาชีวศึกษาเข้าสู่ตลาดแรงงาน

สรุปได้ว่า ความดีเด่นของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เป็นสิ่งที่แสดงถึงความสำเร็จ ความโดดเด่นในการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษา ซึ่งสามารถสรุปได้ว่า ขอบข่ายด้านความดีเด่นของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีประกอบด้วย 5 ประการ ดังนี้ 1) มีการจัดทำโครงการ หรือกิจกรรมดีเด่นของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษา 2) โครงการหรือกิจกรรมดีเด่นที่จัดทำขึ้นมีความโดดเด่น มีวิธีการริเริ่มสร้างสรรค์ขึ้นมาใหม่ หรือประยุกต์ขึ้นมาใหม่บรรลุผลสำเร็จ 3) มีการดำเนินโครงการโดยเน้นการทำงานตามวงจรคุณภาพ PDCA 4) สนับสนุนการสร้างผลงานที่เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และ 5) สร้างผลงานได้รับการยอมรับจากผู้เกี่ยวข้อง และมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์อย่างแพร่หลายเพื่อให้เกิดประโยชน์ในวงกว้าง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

ปราโมทย์ คำทิพย์ (2548, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารโครงการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในวิทยาลัยเทคนิค กลุ่มภาคใต้ สังกัดกรมอาชีวศึกษา ผลการวิจัยพบว่า 1. ระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารโครงการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ในวิทยาลัยเทคนิคกลุ่มภาคใต้ สังกัดกรมอาชีวศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูอาจารย์ พบว่า โดยภาพรวมและรายชั้นตอน อยู่ในระดับปานกลาง 2. ระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารโครงการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีตามความคิดเห็น กลุ่มภาคใต้ สังกัดกรมอาชีวศึกษา พบว่า โดยภาพรวมและรายชั้นตอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยผู้บริหาร มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าครูอาจารย์ 3. ระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารโครงการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูอาจารย์ในวิทยาลัยเทคนิคกลุ่มภาคใต้ สังกัดกรมอาชีวศึกษา ระหว่างสถานศึกษาขนาดเล็กและสถานศึกษาขนาดใหญ่ พบว่าโดยภาพรวมและรายชั้นตอน ไม่แตกต่างกัน

ทณวิกร สง่างศรี (2551, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารงานวิชาการตามโครงการทวิภาคีของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 3 ผลการวิจัยพบว่า 1.ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารงานวิชาการตามโครงการทวิภาคีของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 3 ใน 6 ด้าน คือปัจจัยด้านผู้บริหาร ครูผู้สอน นักเรียน สถานประกอบการ ชุมชน และสิ่งอำนวยความสะดวก พบว่าในภาพรวมและในรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง 2. ความสัมพันธ์แต่ละปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารงานวิชาการตามโครงการทวิภาคีของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 3 มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3.การเปรียบเทียบระดับปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารงานวิชาการตามโครงการทวิภาคีของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 3 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกตามสถานภาพ และประสบการณ์ในการทำงาน

พิมพ์พิชชา ทรัพย์เจริญ (2551, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องแนวโน้มนโยบายบริหารอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี กลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จากการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวโน้มนโยบายบริหารอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี กลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาและผู้เกี่ยวข้องในเขตกรุงเทพมหานคร โดยใช้ POSDCoRB Model ประชากรในการวิจัยจำนวนทั้งสิ้น 22 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) แบบสอบถาม และ 2) แบบสัมภาษณ์วิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้อง จากเอกสาร ตำราบทความ และฐานข้อมูลบนเครือข่ายที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยผลการวิจัย พบว่า แนวโน้มนโยบายบริหารอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี กลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก มีแนวโน้มเป็นบวก แบ่งแนวโน้มนโยบายบริหารอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในกลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก ออกเป็น 7 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการวางแผน ควรมีการวางแผนงานและจัดการเรียนการสอนตามความต้องการของผู้เรียน ควรเร่งวางแผนเพิ่มปริมาณนักเรียนให้มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น ควรนำแผนกลยุทธ์เชิงรุก ไปใช้อย่างจริงจัง และควรผลักดัน ให้มีการสอนอาชีวศึกษาถึงระดับปริญญาตรี 2) ด้านการจัดองค์กร ควรเป็นโครงสร้างที่มีความยืดหยุ่นได้ในทางปฏิบัติ และสามารถปรับโครงสร้างให้มีขนาดใหญ่ เพื่อรับรองการขยายตัวในด้านปริมาณของสถานประกอบการและสถานศึกษาที่เพิ่มมากขึ้น ควรจัดอยู่กับงานวิชาการที่สามารถติดตามประเมินผลการเรียนการสอนของนักเรียน/นักศึกษาได้ 3) ด้านจัดคนเข้าทำงานควรคัดเลือกบุคคลที่มีความเหมาะสมกับลักษณะของงานที่ปฏิบัติ 4) ด้านการสั่งการหรือการอำนวยการควรมีความรวดเร็ว ฉับไว ทันเหตุการณ์ และมีความคล่องตัวสูง เพื่อให้สามารถบริหารงาน ร่วมกับภาคเอกชนที่เข้าร่วมจัดการศึกษาได้ 5) ด้านการประสานงาน ผู้บริหารระดับสูงควรทำการประสานงาน ขยายพันธมิตรทางการศึกษา และสร้างเครือข่ายความร่วมมือที่หลากหลาย ทั้งกับหน่วยงานภายในและหน่วยงานภายนอกให้ดียิ่งขึ้น 6) ด้านการรายงานผล ควรมีการแนะนำสนับสนุน และส่งเสริมการทำวิจัยการบริหารอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีกลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก ให้มากขึ้น ทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ และ 7) ด้านการงบประมาณ ควรจัดสรรเงินงบประมาณเฉพาะงาน และเพิ่มจำนวนเงินงบประมาณให้มีความเหมาะสมกับสถานศึกษาแต่ละสถาบันสถานศึกษาควรที่จะดำเนินการจัดหาเงินงบประมาณไว้ใช้สำหรับสถานศึกษาเอง และขอความช่วยเหลือ สนับสนุนเงินงบประมาณจากหน่วยงาน

ประภาศิริ โสภากา (2553, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาต่อ การศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิคอุตสาหกรรมยานยนต์ ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิคอุตสาหกรรมยานยนต์ โดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการฝึกอาชีพในสถานประกอบการมากกว่าการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิคอุตสาหกรรมยานยนต์ ด้านการจัดการ

เรียนการสอนในสถานศึกษา เรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ด้านครูผู้สอน ด้านกิจกรรม พัฒนาผู้เรียน ด้านการประเมินผล ด้านหลักสูตร ด้านสื่อการเรียนการสอนด้านสภาพแวดล้อม และสิ่งอำนวยความสะดวก นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการศึกษาระบบทวิภาคีของ วิทยาลัยเทคนิคอุตสาหกรรมยานยนต์ ด้านการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ เรียงจากค่าเฉลี่ย จากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านเครื่องมือเครื่องจักร ด้านการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ ด้าน ครูฝึก/ผู้ควบคุมการฝึก ด้านสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านการประเมินผล ด้าน ผลตอบแทนและสวัสดิการด้านความสอดคล้องของหลักสูตร

บุญยาพร แสงทอง (2554, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องความพึงพอใจของ ผู้ประกอบการต่อการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิคชุมพร ผลการศึกษาค้นคว้า พบว่า 1) ผู้ประกอบการมีความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอน อาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิคชุมพรโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็น รายด้านพบว่าผู้ประกอบการ มีความพึงพอใจด้านผู้เรียนเกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริตอยู่ในระดับ มาก ส่วนความพึงพอใจ น้อยที่สุดคือความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารด้านครู- อาจารย์นิเทศ มีความพึงพอใจเกี่ยวกับการมีมนุษยสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก ส่วนความพึงพอใจ น้อยที่สุดคือ การให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกับผู้ประกอบการ ส่วน ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน ผู้ประกอบการมีความพึงพอใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมใน การวางแผนรับสมัครและคัดเลือกนักเรียนนักศึกษา อยู่ในระดับมาก ส่วนความพึงพอใจ ด้าน สถานศึกษาจัดฝึกอบรมให้ความรู้แนวทางการฝึกอาชีพ แก่ครูฝึกในสถานประกอบการต่ำสุด 2. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจ พบว่า ผู้ประกอบการทั้ง 3 ขนาด มีความพึงพอใจด้าน ผู้เรียน ด้านครู-อาจารย์นิเทศ และด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน ไม่แตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติ

วิชัย กงพลนันท์ (2554, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัด อาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิคเชิงราชสู่ความเป็นเลิศเพื่อศึกษาสภาพปัญหา การจัดอาชีวศึกษาทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิคเชิงราชพบว่า 1) สภาพปัญหาการจัด อาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษาและสถานประกอบการตามทัศนของนักศึกษาโดย ภาพรวมมีปัญหายุ่งยากอยู่ในระดับน้อย และข้อที่มีปัญหายุ่งยากในระดับมาก คือ การแจ้งข่าวสารต่างๆ ของสถานศึกษาให้นักศึกษาทราบดำเนินการได้ไม่ทั่วถึง 2) สภาพปัญหาการจัดอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีในสถานประกอบการตามทัศนของครูฝึกในสถานประกอบการโดยภาพรวมมี ปัญหาในระดับน้อย 3) สภาพปัญหาการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษาตามทัศนของครูผู้สอนโดยภาพรวมมีปัญหายุ่งยากอยู่ในระดับน้อย และข้อที่มีปัญหายุ่งยากในระดับมาก คือ นักศึกษาไม่สามารถปฏิบัติตามกฎระเบียบของสถานศึกษา

สุภักดิ์นิตร รุ่งเรือง (2556, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความพึงพอใจของภาคีเครือข่าย ต่อการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี วิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลา ผลการวิจัยปรากฏว่า

ความพึงพอใจของภาคีเครือข่ายต่อการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีวิทยาลัยอาชีวศึกษา สงขลา ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการจัดการเรียนการสอน รายการที่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจมากที่สุด คือ การพัฒนาผู้เรียนให้มีความพร้อมในการเป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน รองลงมาคือ การส่งเสริมให้ผู้เรียนทำงานร่วมกับผู้อื่น ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจน้อยที่สุด คือ หลักสูตรมีความเหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ ด้านการฝึกอาชีพในสถานประกอบการรายการที่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจมากที่สุด คือ ความรู้ความสามารถในการถ่ายทอดงานของครูฝึก รองลงมาคือ ความเหมาะสมในการกำหนดข้อบังคับหรือกฎระเบียบของสถานประกอบการ ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจน้อยที่สุด คือ ระยะเวลาจากสถานประกอบการกับวิทยาลัยฯ ด้านการบริหารจัดการ รายการที่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจมากที่สุด คือ การวางแผนพัฒนาการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีร่วมกับสถานประกอบการ และการพัฒนาความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอย่างต่อเนื่อง รองลงมาคือ การให้บริการของฝ่ายสนับสนุนและการคัดเลือกนักเรียน นักศึกษา ร่วมกับสถานประกอบการ ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การพัฒนาบุคลากรภายในสถานศึกษาร่วมกับสถานประกอบการ

2. งานวิจัยต่างประเทศ

ฮาร์ดี้, และโซฟี (Hardy, & Sophie, 1995, p.213) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความไม่ต่อเนื่องในการจัดการศึกษา แบบร่วมกันระหว่างรัฐบาลกับสถานศึกษา และสถานประกอบการ ผลการวิจัยพบว่าการทำงานร่วมกันเป็นวิธีหนึ่งที่จะสร้างความสัมพันธ์กัน โดยสถานศึกษาจะต้อง มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ นักศึกษาตระหนักถึงความสำคัญของการได้ความรู้ระดับทักษะ จากสถานประกอบการ เพื่อเข้าสู่ตลาดแรงงานอย่างมีประสิทธิภาพ ปัญหาที่เกิดขึ้นคือ คนส่วนมากยังไม่เข้าใจการศึกษาระบบนี้ รวมถึงผู้ปกครองด้วย จึงจำเป็นต้องมีการให้ความรู้เกี่ยวกับการศึกษาระบบนี้ ซึ่งสิ่งสำคัญที่จะต้องปฏิบัติคือ การทำงานเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ระหว่าง รัฐบาล สถานศึกษาและสถานประกอบการ ปัจจัยที่ทำให้การทำงานไม่ประสบผลสำเร็จ อาจเป็นไปได้ว่า เมื่อมีการศึกษาระบบนี้เข้าไปเกี่ยวข้องกับการทำงานของแต่ละหน่วยงาน จะต้องมีการเปลี่ยนรูปแบบการทำงานและแสวงผลประโยชน์ ประสิทธิภาพที่จะได้รับการจากการฝึกงาน อย่างเป็นที่ยอมรับและเชื่อถือ ควรจะให้บุคลากรในแต่ละหน่วยงานได้รับเทคนิคความรู้ เพื่อช่วยให้การศึกษาระบบนี้ประสบความสำเร็จ

โบโน (Bono, 1996 , p.26) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษา ในการฝึกงาน ตามระยะเวลาที่กำหนด ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาฝึกงานที่มีอาจารย์ที่ปรึกษา ไปนิตเทศตลอดกับนักศึกษาที่ไม่มีอาจารย์ไปนิตเทศ แต่ให้มีการทดสอบก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานโดยใช้เวลาห่างกัน 12 สัปดาห์ ผลที่ได้รับไม่มีความแตกต่างกัน สรุปว่า การจัดการศึกษาโดยการให้ความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา กับสถานประกอบการ พร้อมกับนักศึกษา มีความสัมพันธ์ และทุกฝ่ายจะต้องให้ความร่วมมือ สถานศึกษาจะต้องให้ความสนใจ

ในการติดต่อประสานงานความสัมพันธ์เพื่อให้นักศึกษาเกิดประสบการณ์สูงสุดในการเข้าร่วมโครงการ

เออร์เบ (Erbe, 1996, p.2819) ได้ทำการวิจัยเรื่องการเพิ่มคุณค่า การยกระดับ ของผลที่ได้รับในการเข้าร่วมโครงการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมจากการเรียนรู้ ประสบการณ์ การพัฒนาอาชีพผลการวิจัยพบว่า การศึกษาการเรียนรู้จากประสบการณ์แบบมีส่วนร่วม ที่เกี่ยวกับความร่วมมือของภาครัฐและเอกชน ทำให้นักศึกษามีโอกาสได้รู้ถึงรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับการทำงานผลประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าศึกษาในระบบนี้ นอกจากจะได้รับประสบการณ์ จากการฝึกงานแล้ว ยังสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสภาวะสังคมได้ โดยที่นักศึกษา กลุ่มปรกติในสาขาเดียวกันที่ไม่ได้ฝึกงานในสถานประกอบการ มีผลลัพธ์ด้านความสำเร็จ ของการเข้าทำงานหรือประกอบธุรกิจมีความแตกต่างกันอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่นักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการจะได้รับการยอมรับจากสถานประกอบการมากกว่านักศึกษา กลุ่มปรกติ

ฮิลล์ (Hill, 1982, p.159-A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การสนับสนุนของการประชุมสำหรับโรงเรียนรัฐบาลในรัฐแอละแบมา โดยใช้คำถามวิจัยว่า ชุมชนซึ่งมีผู้อาศัยอยู่ซึ่งเป็นชุมชนกลุ่มน้อยมากกว่ามีการสนับสนุนโรงเรียนรัฐบาลในระดับน้อยกว่าหรือไม่ การศึกษาครั้งนี้ให้นิยามการสนับสนุนของชุมชน โดยใช้วัดความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน 8 ประการ คือ 1) การสนับสนุนทางการเงิน 2) การสนับสนุนทางสื่อ 3) การมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องของผู้ปกครอง 4) การออกสู่ชุมชนของระบบโรงเรียน 5) ชุมชนให้สิ่งอำนวยความสะดวกของโรงเรียน 6) โปรแกรมสนับสนุนของชุมชน 7) การเข้าเกี่ยวข้องของผู้ที่ไม่ใช่ผู้ปกครอง 8) การประเมินของศึกษาธิการ หลังสร้างแบบวัดเหล่านี้เพื่อจัดตำแหน่งการสนับสนุนของชุมชนของระบบโรงเรียนแต่ละระบบโดยใช้ข้อมูลเชิงสัมมะโนเพื่ออธิบายลักษณะของชุมชนที่ศึกษา ตัวแปรทางประชากรศาสตร์ที่ศึกษาได้แก่ ชนชั้น การประชุมชนเมือง ขนาดของกลุ่มโรงเรียน และจำนวนเด็กในวัยเรียน รวมตัวแปรเพิ่มเติมเหล่านี้เข้าด้วยกันแล้วทดสอบว่า เชื้อชาติหรือตัวแปรอื่น เป็นพยากรณ์เบื้องต้นของกลุ่มสนับสนุนของชุมชนสำหรับโรงเรียนรัฐบาล ทำการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลทั้งใช้ข้อมูลที่เก็บไว้ได้เมื่อ ค.ศ. 1970 ด้วยข้อค้นพบแสดงว่า เชื้อชาติ ชนชั้น และการเป็นชุมชนเมือง มีอิทธิพลต่อระดับการสนับสนุนของชุมชนสำหรับโรงเรียนรัฐบาล ในขณะที่มีความแตกต่างระหว่างตัวบ่งชี้เหล่านี้ ข้อค้นพบโดยรวมชี้แนะว่าระบบที่มีค่าร้อยละ ของนักเรียนชุมชนน้อยกว่าระบบที่มีผู้ปกครองได้รับการศึกษากว่า และระบบในเมืองมากกว่า มักจะมีความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนชุมชนที่เข้มแข็งกว่า

มอริสัน (Morrison, 2000, p.2022-A) ได้ศึกษาการรับรู้ของนักศึกษาผู้ใหญ่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางวิชาการในอุดมคติกับสภาพที่เป็นจริง และนักศึกษามีระดับความพึงพอใจในเรื่องนี้ด้วย โดยศึกษาจากนักศึกษาปริญญาตรีและปริญญาโทที่มีอายุเกิน 29 ปี ของมหาวิทยาลัยมิสซูรีโคลัมเบีย และมหาวิทยาลัยมิสซูรีแคสซัส โดยให้นักศึกษาแต่ละคนตอบ

แบบสอบถามแบบสี่แมนติก ดีฟเฟอเรนเชียลของเพอวิน เพื่อที่จะวัดความสอดคล้องและความแตกต่างระหว่างการรับรู้ที่เป็นอุดมคติกับที่เป็นจริง หลังจากนั้นให้นักศึกษาตอบแบบสอบถามเพื่อวัดความพึงพอใจทางวิชาการในเรื่อง เพศ ระดับชั้นปี และวิทยาเขตที่ต่างกัน สำหรับความพึงพอใจ พบว่า ระดับชั้นปีเป็นตัวแปรที่สำคัญที่มีผลบ่งชี้ว่านักศึกษาปริญญาโทมีความพึงพอใจสูงกว่าปริญญาตรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

กรอสซี (Grossi, 2001, p.241-A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความตระหนักในบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการประสานความร่วมมือจากชุมชน เพื่อกำหนดเป้าหมายทางการศึกษา ซึ่งได้ข้อสรุปว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีความพยายามที่จะประสานความร่วมมือจากชุมชน เพื่อกำหนดเป้าหมายทางการศึกษา โดยเน้นไปที่การมีส่วนร่วมของพ่อแม่ ผู้ปกครอง เพราะครอบครัวถือว่าเป็นหน่วยที่เล็กที่สุดของสังคม ซึ่งมีความใกล้ชิดกับผู้เรียนมากที่สุดและการมีส่วนร่วมมากขึ้นของชุมชนจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น ด้านการบริหารจัดการบทบาทหน้าที่ของชุมชนและความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน นำไปสู่เป้าหมายทางการศึกษาของชุมชนที่มีผลต่อการพัฒนานโยบายและการเตรียมการด้านบริหารจัดการ

แม็คโคซาน, และโอทีโร (McCoshan, & Otero, 2003, abstract) พบว่าความคิดเห็นของเจ้าของและผู้บริหารสถานประกอบการ จากงานวิจัยของ อัลมีเกรน มีความคิดเห็นเชิงบวกต่อความร่วมมือแม้จะมีความร่วมมือไม่มากนัก แต่มีความคิดเห็นเชิงลบต่อคุณลักษณะของนักเรียนอาชีวศึกษา คือมีความรู้และทักษะน้อย ขาดความเชื่อมั่นและแรงบันดาลใจ ขาดข้อมูลเกี่ยวกับสถานประกอบการระบบงาน ระบบแรงงาน และจากระเบียบวินัย หลักสูตร ของสถานศึกษา ไม่ตอบสนองความต้องการของสถานประกอบการ สถานประกอบการพึงพอใจผลผลิตของสถานศึกษา ร่วมออกแบบรายวิชา ร่วมสอนและให้คำปรึกษา การเยี่ยมชม และการฝึกงานในสถานประกอบการ การวิจัยที่สถานประกอบการให้การอุดหนุน บริการวิชาการ ที่สถานประกอบการจัดให้กับสถานศึกษา การให้คำปรึกษาของสถานศึกษาแก่สถานประกอบการ และการจัดให้มีอุทยานอุตสาหกรรมร่วมกันและโดยทั่วไป ความร่วมมือจะเกิดขึ้นจากการประชุมพบปะกันและการติดต่ออย่างไม่เป็นทางการ โดยอาจารย์ของสถานศึกษามีบทบาทสำคัญ ในการริเริ่ม สร้างความร่วมมือ และการริเริ่มความร่วมมือกับการกำกับดูแลร่วมมือของสถานศึกษา นอกจากนี้ ยังรายงานว่า ความร่วมมือส่วนใหญ่ เป็นลักษณะเฉพาะกิจไม่ถาวร

คอลแลน, และแอสเวิร์ธ (Callan, & Ashworth, 2004, abstract) ศึกษาเรื่องความร่วมมือและความร่วมทำงานระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะความร่วมมือและปริมาณความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนขนาดใหญ่ พบว่า สิ่งที่น่าสนใจให้เกิดความร่วมมือที่มีประสิทธิภาพของสถานประกอบการและสถานศึกษา คือ 1) ความเต็มใจของทั้ง 2 ฝ่าย ที่จะร่วมมือกันจัดการการอาชีวศึกษา 2) เป้าหมายและจุดมุ่งหมายที่ตรงกัน รวมทั้งวิสัยทัศน์ร่วมของทั้งสถานศึกษาและสถานประกอบการ 3) ความเคารพและเชื่อใจกันและกัน 4) การติดต่อสื่อสารที่ดีระหว่างกัน

5) ภาวะผู้นำของทั้งสองฝ่ายที่สามารถหลอมรวมบูรณาการเอากลยุทธ์ กลวิธีการปฏิบัติการ ความสัมพันธ์ระหว่างกันและวัฒนธรรมของทั้งสองฝ่ายเข้าด้วยกัน 6) การยอมรับความแตกต่าง ของกันและกัน 7) ความยืดหยุ่นด้านเวลาและอื่นๆ กับความเต็มใจที่จะลองทำ 8) ความรู้ใหม่ ทักษะใหม่ และวิธีคิดใหม่ ซึ่งจะนำไปสู่ การปรับเปลี่ยนโครงสร้างขององค์การ นโยบาย และ กฎเกณฑ์ต่างๆ ขององค์การ

สรุปได้ว่า งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าทั้งในประเทศและต่างประเทศ ล้วนแล้วแต่ให้ ความสำคัญกับการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เพื่อให้การวิจัยเป็นไปตามความมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
3. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ
4. การหาคุณภาพเครื่องมือ
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายข้อมูล
7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ ผู้บริหารและครู ของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประกอบไปด้วย 7 สถานศึกษา ดังนี้ วิทยาลัยเทคนิคชลบุรี วิทยาลัยเทคนิคอ่างทอง วิทยาลัยเทคนิคสิงห์บุรี วิทยาลัยเทคนิคสิงห์บุรี แห่งที่ 2 วิทยาลัยเทคนิคชัยนาท วิทยาลัยอาชีวศึกษาสิงห์บุรี วิทยาลัยอาชีวศึกษาชลบุรี จำนวนทั้งสิ้น 729 คน ประกอบไปด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 104 คน ครู จำนวน 625 คน (สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 , ปีการศึกษา 2558)

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เนื่องจากมีจำนวนประชากรที่แน่นอน (finite population) สูตรที่ใช้หาขนาดของตัวอย่าง จึงใช้สูตรของยามาเน่ (Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และยอมให้มีความคลาดเคลื่อน .05 (สุรวิทย์ ศิริโกตาภิรมย์, 2546, หน้า 34) ได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา จำนวน 258 คน เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษามีจำนวนน้อย ผู้วิจัยจึงได้กำหนดสัดส่วนกลุ่มตัวอย่าง 30:70 โดยประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา ร้อยละ 30 จำนวน 78 คน และครู ร้อยละ 70 จำนวน 180 คน ดังตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าแผนก และครูของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ประชากร	จำนวนประชากร(N)	กลุ่มตัวอย่าง(n)
ผู้บริหารสถานศึกษา/ หัวหน้าแผนก	104	78
ครู	625	180
รวม	729	258

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (questionnaire) ประเภทคำถามปลายปิด (closed form) ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง โดยศึกษาข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากนั้นได้ขอรับคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อนำมาประกอบในการสร้างแบบสอบถามการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ซึ่งแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นคำถามแบบตรวจสอบรายการ (check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ซึ่งประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) คุณภาพผู้เรียน 2) การจัดการเรียนการสอน 3) การบริหารจัดการ 4) ความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับเครือข่ายและ 5) ความดีเด่นของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ และสร้างตามแบบการวัดของลิคเคอร์ต (Likert) (สุวรรีย์ ศิริโกภาภิรมย์, 2546, หน้า 139-140) โดยมีเกณฑ์ ดังนี้

- 5 หมายถึง มีการบริหารงานอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการบริหารงานอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีการบริหารงานอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการบริหารงานอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีการบริหารงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยจากหนังสือ เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดตัวแปรและข้อรายการ
2. นำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์เนื้อหา เพื่อให้ได้ข้อคำถามที่มีความเหมาะสม โดยพิจารณาให้ครอบคลุมเนื้อหาของแต่ละด้านให้เหมาะสมและดีที่สุด
3. กำหนดกรอบแนวคิดเพื่อสร้างคำถามให้ครอบคลุมตัวแปรการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ซึ่งประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) คุณภาพผู้เรียน 2) การจัดการเรียนการสอน 3) การบริหารจัดการ 4) ความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับเครือข่ายและ 5) ความดีเด่นของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
4. ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถาม โดยกำหนดเป็นประเด็นให้ครอบคลุมขอบเขตที่กำหนดในกรอบแนวคิด เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การหาคุณภาพเครื่องมือ

1. ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบเครื่องมือที่สร้างไว้เพื่อพิจารณาปรับปรุงให้สอดคล้องและเหมาะสมกับขอบเขตที่กำหนด
2. การตรวจสอบความเที่ยงตรง (validity) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามโดยอาจารย์ที่ปรึกษาได้ทำการตรวจสอบเบื้องต้นและมีการปรับปรุงแก้ไขแล้ว นำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญหรือผู้รอบรู้เฉพาะเรื่อง (subject matter specialists) จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรง (validity) ครอบคลุมความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา ซึ่งข้อคำถามมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.60-1.00
3. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (try out) กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 30 คน
4. ตรวจสอบหาความเชื่อมั่น (reliability) โดยใช้สูตรตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach, 1971, p.160) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.954
5. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอความเห็นและจัดพิมพ์แบบสอบถามเป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้ในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ตามขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยทำแบบบันทึกเสนอคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ออกหนังสือเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษาและครู สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง
2. จัดเตรียมเครื่องมือให้ครบตามจำนวนของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อเตรียมความพร้อมทั้งทำรหัสในแบบสอบถามให้ตรงตามกลุ่มตัวอย่างที่สุ่มไว้แล้ว เพื่อความสะดวกในการตรวจสอบ
3. ส่งแบบสอบถามที่ใส่รหัสกำกับแล้ว ส่งไปถึงผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทุกคนโดยผู้วิจัยจัดส่งด้วยตัวเอง
4. นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับเพื่อนำไปใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามทั้งหมดมาตรวจสอบหาความสมบูรณ์ ความถูกต้องในการตอบแบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ซึ่งมีขั้นตอนการวิเคราะห์ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ (frequency) และการหาค่าร้อยละ (percentage) แล้วนำเสนอข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 2 วิเคราะห์การบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยใช้ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) แบ่งเป็นรายด้าน นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง ใช้เกณฑ์การแปลความหมายข้อมูล ดังนี้ (ประคอง กรรณสูตร, 2542, หน้า 108)

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	4.50 – 5.00	หมายถึง	มีการบริหารงานอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	3.50 – 4.49	หมายถึง	มีการบริหารงานอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	2.50 – 3.49	หมายถึง	มีการบริหารงานอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	1.50 – 2.49	หมายถึง	มีการบริหารงานอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	1.00 – 1.49	หมายถึง	มีการบริหารงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำแนกตามเพศ วุฒิทางการศึกษา สถานภาพ โดยใช้สถิติทดสอบที (t-test) และเมื่อจำแนกตาม อายุ ประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน ใช้สถิติทดสอบเอฟ (F-test) เพื่อวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA) เมื่อมีนัยสำคัญทางสถิติจึงเปรียบเทียบรายคู่ โดยใช้การทดสอบของเชฟเฟ่ (Scheffe's method)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยสถิติต่าง ๆ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. การคำนวณขนาดตัวอย่าง จากสูตร (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2550, หน้า 147)

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ	n	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
	N	แทน	จำนวนประชากร
	e	แทน	ความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้นได้ 0.05

2. การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เพื่อวัดความเที่ยงตรง (validity) จากสูตร (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2550, หน้า 147)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหาหรือลักษณะพฤติกรรม
	$\sum R$	แทน	ผลรวมของคะแนนของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

3. ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยวิธีหาสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น (alpha coefficient method) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach, 1971, p.160)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right\}$$

เมื่อ	α	แทน	สัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
	n	แทน	จำนวนข้อคำถาม
	S_i^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนแต่ละข้อ
	S_t^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนทั้งฉบับ

4. การหาค่าร้อยละ (percentage) จากสูตร (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2550, หน้า 52)

$$P = \frac{f}{n} \times 100$$

เมื่อ	P	แทน	ร้อยละ
	f	แทน	ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ
	n	แทน	จำนวนความถี่ทั้งหมด

5. ค่าเฉลี่ย (mean) จากสูตร (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2550, หน้า 65)

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{n}$$

เมื่อ	x	แทน	คะแนนเฉลี่ย
	X	แทน	ค่าหรือคะแนนของข้อมูล
	$\sum x$	แทน	ผลรวมของค่าหรือคะแนนทั้งหมด
	n	แทน	จำนวนหน่วยในกลุ่มตัวอย่าง

6. ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)
(ศิริชัย กาญจนวาสี, 2550, หน้า 147)

$$S.D. = \sqrt{\frac{n \sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S.D.	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
X	แทน	คะแนนแต่ละข้อ
$\sum x$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
n	แทน	จำนวนข้อมูลทั้งหมด

7. สูตรทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย 2 กลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน
(ศิริชัย กาญจนวาสี, 2550, หน้า 217-227)

$$1) \quad F = \frac{S_1^2}{S_2^2}, \quad df_1 = n_1 - 1, \quad df_2 = n_2 - 1, \quad S_1^2 > S_2^2$$

S_1^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่มีค่ามาก
S_2^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่มีค่าน้อย

ถ้าทดสอบแล้วมีนัยสำคัญทางสถิติ ($\sigma_1^2 \neq \sigma_2^2$)

$$2) \quad t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}, \quad df = \frac{\left[\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2} \right]^2}{\frac{\left[\frac{S_1^2}{n_1} \right]^2}{n_1 - 1} + \frac{\left[\frac{S_2^2}{n_2} \right]^2}{n_2 - 1}}$$

ถ้าทดสอบแล้วไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($\sigma_1^2 = \sigma_2^2$)

$$3) \quad t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{(n_1 - 1)S_1^2 + (n_2 - 1)S_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \left[\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right]}}, \quad df = n_1 + n_2 - 2$$

เมื่อ	t	แทน	สถิติทดสอบที (t-test)
	$\bar{X}_1$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1
	$\bar{X}_2$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ 2
	S^2_1	แทน	ค่าความแปรปรวนของกลุ่มที่ 1
	S^2_2	แทน	ค่าความแปรปรวนของกลุ่มที่ 2
	n_1	แทน	จำนวนหน่วยในกลุ่มที่ 1
	n_2	แทน	จำนวนหน่วยในกลุ่มที่ 2

8. การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way analysis of variance)
(ศิริชัย กัญจนวสี, 2550, หน้า 217-227)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

F	แทน	ค่าสถิติทดสอบ (F-test)
MS_b	แทน	ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม (mean of sum squares between groups)
MS_w	แทน	ความแปรปรวนภายในกลุ่ม (mean of sum squares within groups)

9. สถิติทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่ม ด้วยวิธีการทดสอบรายคู่ของเชฟเฟ (Scheffe's method) โดยการทดสอบค่าเอฟ (F – test) จากสูตร (ประคอง กรรณสูตร, 2542, หน้า 120)

$$F_1 = \frac{(\bar{X}_1 - \bar{X}_2)^2}{MS_w \left(\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right) (k - 1)}$$

เมื่อ	F_1	แทน	ค่าสถิติทดสอบเอฟ
	$\bar{X}_1$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	$\bar{X}_2$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 2
	k	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
	n_1	แทน	จำนวนในกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1
	n_2	แทน	จำนวนในกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 2
	MS_w	แทน	ความแปรปรวน (mean square) ภายในกลุ่ม

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผู้วิจัยได้จัดลำดับขั้นตอนการนำเสนอ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมาย ผู้ศึกษาได้ใช้สัญลักษณ์ ดังนี้

n	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (sample size)
$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย (mean)
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)
t	แทน	สถิติทดสอบที (t-test)
F	แทน	สถิติทดสอบเอฟ (F-test)
df	แทน	ชั้นแห่งความอิสระ (degrees of freedom)
SS	แทน	ผลรวมกำลังสอง (sum of squares)
MS	แทน	คะแนนเฉลี่ยกำลังสองของคะแนน (mean of squares)
$p \leq .05$	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
$p > .05$	แทน	การไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 258 คน ซึ่งสามารถแบ่งผลการศึกษาได้เป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (frequency) และร้อยละ (percentage)

ตอนที่ 2 การบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (mean : $\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation : S.D.) และแปลความหมาย

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยใช้การทดสอบที (t-test) สำหรับตัวแปรที่มี 2 กลุ่ม และการวิเคราะห์ทางเดียว (one-way ANOVA) โดยใช้สถิติทดสอบเอฟ (F-test) สำหรับตัวแปรที่มีมากกว่า 2 กลุ่ม เมื่อพบความแตกต่างของนัยสำคัญทางสถิติจะทำการทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่ ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's method)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างจำนวน 258 คน แสดงรายละเอียดในตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละจำแนกตามสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง

สถานภาพ	จำนวน (n = 258)	ร้อยละ
1. เพศ		
1) ชาย	195	75.58
2) หญิง	63	24.42
2. อายุ		
1) ต่ำกว่า 30 ปี	58	22.48
2) 30-39 ปี	69	26.74
3) 40-49 ปี	74	28.68
4) 50 ปีขึ้นไป	57	22.10
3. วุฒิการศึกษา		
1) ปริญญาตรี	215	83.33
2) สูงกว่าปริญญาตรี	43	16.67
4. สถานภาพ		
1) ผู้บริหารสถานศึกษา/หัวหน้าแผนก	77	30.00
2) ครู	181	70.00

ตาราง 2 (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน (n = 258)	ร้อยละ
5. ประสบการณ์ในการทำงาน		
1) 1 – 5 ปี	62	24.03
2) 6 – 10 ปี	48	18.60
3) 11 – 15 ปี	42	16.28
4) 16 ปี ขึ้นไป	106	41.09
รวม	258	100.00

จากตาราง 2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 75.58 มีอายุ 40-49 ปี คิดเป็นร้อยละ 28.68 มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 83.33 มีสถานภาพเป็นครู คิดเป็นร้อยละ 70.00 และมีประสบการณ์ในการทำงาน 16 ปี ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 41.09

ตอนที่ 2 การบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

การบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ 1) ด้านคุณภาพผู้เรียน 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านการบริหารจัดการ 4) ด้านความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับเครือข่าย และ 5) ด้านความดีเด่นของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี โดยหาค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผลตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ดังตาราง 3 – 8

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้านคุณภาพผู้เรียน

ด้านคุณภาพผู้เรียน	ระดับการดำเนินงาน		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. มีกระบวนการคัดเลือกผู้เรียนเข้าศึกษาในอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอย่างเป็นระบบ	4.24	0.78	มาก
2. สร้างผู้เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีให้มีความรู้ความสามารถ ทักษะ และประสบการณ์วิชาชีพ ตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ	4.09	0.75	มาก
3. ส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยสะสม 2.00 ขึ้นไป	4.18	0.79	มาก
4. ส่งเสริมให้ผู้เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีมีคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์	4.29	0.73	มาก
5. ส่งเสริมให้ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมที่สถานศึกษาและสถานประกอบการจัดขึ้น	4.28	0.78	มาก
6. มีการทดสอบผู้เรียนตามมาตรฐานวิชาชีพของสถานศึกษา และหน่วยงานภายนอกตามเกณฑ์การประเมินผล	4.43	0.74	มาก
7. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการปฏิบัติหรือแนวทางการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงพอ	4.22	0.83	มาก
8. กำกับติดตามให้ผู้เรียนที่เข้าศึกษาในระบบอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร	4.05	0.95	มาก
9. สนับสนุนให้ผู้เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีที่สำเร็จการศึกษา มีงานทำ หรือประกอบอาชีพอิสระ หรือมีการเข้าศึกษาต่อในสาขาที่เกี่ยวข้อง	4.14	0.88	มาก
ภาพรวม	4.21	0.59	มาก

จากตาราง 3 พบว่า การบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ด้านคุณภาพผู้เรียน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.59) เมื่อพิจารณารายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรกดังนี้ 1) มีการทดสอบผู้เรียนตามมาตรฐานวิชาชีพของสถานศึกษา และหน่วยงานภายนอกตามเกณฑ์การประเมินผล ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = 0.74) 2) ส่งเสริม

ให้ผู้เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีมีคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.73) และ 3) ส่งเสริมให้ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมที่สถานศึกษาและสถานประกอบการจัดขึ้น ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.78) ตามลำดับ ส่วนรายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยลำดับสุดท้าย คือ กำกับติดตามให้ผู้เรียนที่เข้าศึกษาในระบบอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.95)

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอน

ด้านการจัดการเรียนการสอน	ระดับการดำเนินงาน		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. คณะกรรมการสถานศึกษามีการวางแผนการดำเนินงานและประเมินผลร่วมกัน	4.16	0.79	มาก
2. มีการจัดทำและปรับปรุงพัฒนาแผนการเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอย่างต่อเนื่อง	4.12	0.87	มาก
3. แผนการเรียนสอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ	4.21	0.82	มาก
4. ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกันระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ	4.33	0.71	มาก
5. มีการสร้างกิจกรรมตามแผนการฝึกอาชีพและคู่มือการฝึกอาชีพ	4.34	0.77	มาก
6. มีการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้ที่ตั้งไว้	4.34	0.75	มาก
7. มีการดำเนินงานตามแผนการเรียนรู้ที่วางไว้อย่างต่อเนื่อง	4.32	0.68	มาก
8. มีการประเมินผลผู้เรียนตามมาตรฐานวิชาชีพ	4.33	0.71	มาก
9. มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีสมรรถนะตามแผนการฝึกอาชีพ	4.21	0.77	มาก
10. มีการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง	4.45	0.74	มาก
11. จัดให้มีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	4.22	0.85	มาก

ตาราง 4(ต่อ)

ด้านการจัดการเรียนการสอน	ระดับการดำเนินงาน		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
12. สร้างนวัตกรรมเพื่อการจัดการเรียนรู้ ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้	4.40	0.77	มาก
13. มีการประเมินผลการใช้นวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน	4.33	0.77	มาก
14. ส่งเสริมการมีส่วนร่วม วางแผน การผลิต นำไปใช้ และเทคโนโลยี หรือนวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง	4.39	0.71	มาก
15. ส่งเสริมการค้นคว้า วิจัย นวัตกรรม ร่วมกันระหว่างผู้เรียนและสถานประกอบการในการพัฒนาวิชาชีพ	4.45	0.71	มาก
16. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการค้นคว้า วางแผน การจัดทำ การผลิต เผยแพร่ ถ่ายทอด การนำโครงการหรือโครงการวิชาชีพไปใช้ให้เกิดประโยชน์	4.25	0.78	มาก
ภาพรวม	4.30	0.55	มาก

จากตาราง 4 พบว่า การบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ด้านการจัดการเรียนการสอนรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$, S.D.= 0.55) เมื่อพิจารณารายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรกดังนี้ 1) ส่งเสริมการค้นคว้า วิจัย นวัตกรรม ร่วมกันระหว่างผู้เรียนและสถานประกอบการในการพัฒนาวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.45$, S.D.= 0.71) 2) มีการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.45$, S.D.= 0.74) และ 3) สร้างนวัตกรรมเพื่อการจัดการเรียนรู้ ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.40$, S.D.= 0.77) ตามลำดับ ส่วนรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยลำดับสุดท้ายคือ มีการจัดทำและปรับปรุงพัฒนาแผนการเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.12$, S.D.= 0.87)

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้านการบริหารจัดการ

ด้านการบริหารจัดการ	ระดับการดำเนินงาน		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. มีการกำหนดยุทธศาสตร์ กลยุทธ์สอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา	4.14	0.82	มาก
2. มีการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องเป็นระยะ	4.25	0.69	มาก
3. มีการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีในแต่ละปีให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาสถานศึกษา	4.17	0.71	มาก
4. มีการจัดทำแผนปฏิบัติการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอย่างต่อเนื่องเป็นระยะ	4.22	0.75	มาก
5. มีการบริหารจัดการด้านงบประมาณให้เกิดประสิทธิผลต่องานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	4.16	0.72	มาก
6. มีการบริหารจัดการวัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์	4.17	0.74	มาก
7. มีสำนักงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษาเพื่อใช้ในการติดต่อประสานงานอย่างต่อเนื่อง	4.16	0.75	มาก
8. มีการบริหารจัดการสำนักงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอย่างเป็นระบบ	3.92	0.84	มาก
9. สร้างระบบข้อมูลสารสนเทศในการบริหารจัดการ	3.98	0.84	มาก
10. สร้างระบบข้อมูลสารสนเทศในการจัดการเรียนการสอน	4.20	0.81	มาก
11. ส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรในด้านทักษะวิชาชีพ	4.14	0.82	มาก
12. มีความร่วมมือในการพัฒนาบุคลากรภายในสถานศึกษา	4.24	0.76	มาก
13. มีความร่วมมือในการพัฒนาบุคลากรในสถานประกอบการ	4.39	0.74	มาก
ภาพรวม	4.16	0.58	มาก

จากตาราง 5 พบว่า การบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ด้านการบริหารจัดการ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.16$, S.D.= 0.58) เมื่อพิจารณารายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรกดังนี้ 1)มีความร่วมมือในการพัฒนาบุคลากรในสถานประกอบการ ($\bar{X} = 4.39$, S.D.= 0.74) 2)มีการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องเป็นระยะ ($\bar{X} = 4.25$, S.D.= 0.69) และ 3)มีความร่วมมือในการพัฒนาบุคลากรภายในสถานศึกษา

($\bar{X} = 4.24$, S.D.= 0.76) ตามลำดับ ส่วนรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยลำดับสุดท้ายคือ มีการบริหารจัดการสำนักงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอย่างเป็นระบบ ($\bar{X} = 3.92$, S.D.= 0.84)

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้านความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับเครือข่าย

ด้านความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับเครือข่าย	ระดับการดำเนินงาน		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในการบริหารจัดการ	4.33	0.73	มาก
2. มีการสำรวจความต้องการของภาคีเครือข่ายในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	4.24	0.74	มาก
3. มีการประสานความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับภาคีเครือข่ายในการจัดการเรียนรู้	4.25	0.79	มาก
4. มีการบริหารงานภาคีเครือข่ายที่มีประสิทธิภาพ	4.23	0.81	มาก
5. มีการประเมินความพึงพอใจของภาคีเครือข่าย ที่มีต่อการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	4.23	0.78	มาก
6. มีการนำแผนการประเมินมาพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีได้อย่างชัดเจน เป็นรูปธรรม	4.05	0.89	มาก
7. มีการพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีร่วมกับสถานประกอบการของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง	4.10	0.75	มาก
8. ส่งเสริมการเพิ่มปริมาณผู้เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	4.03	0.79	มาก
ภาพรวม	4.18	0.61	มาก

จากตาราง 6 พบว่า การบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ด้านความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับเครือข่าย ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$, S.D.= 0.61) เมื่อพิจารณารายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรกดังนี้ 1) ส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในการบริหารจัดการ ($\bar{X} = 4.33$, S.D.= 0.73) 2) มีการประสานความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับภาคีเครือข่ายในการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.25$, S.D.= 0.79) และ 3) มีการสำรวจความต้องการของภาคีเครือข่ายในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

($X = 4.24$, $S.D. = 0.74$) ตามลำดับ ส่วนรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยลำดับสุดท้ายคือ ส่งเสริมการเพิ่มปริมาณผู้เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ($\bar{X} = 4.03$, $S.D. = 0.79$)

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้านความดีเด่นของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

ด้านความดีเด่นของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	ระดับการดำเนินงาน		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. มีการจัดทำโครงการ หรือกิจกรรมดีเด่นของการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษา	4.04	0.79	มาก
2. โครงการหรือกิจกรรมดีเด่นที่จัดทำขึ้นมีความโดดเด่น มีวิธีการริเริ่มสร้างสรรค์ขึ้นมาใหม่ หรือประยุกต์ขึ้นมาใหม่ บรรลุผลสำเร็จ	4.08	0.80	มาก
3. มีการดำเนินโครงการโดยเน้นการทำงานตามวงจรคุณภาพ PDCA	4.15	0.76	มาก
4. สนับสนุนการสร้างผลงานที่เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน	4.19	0.75	มาก
5. สร้างผลงานได้รับการยอมรับจากผู้เกี่ยวข้องและมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์อย่างแพร่หลายเพื่อให้เกิดประโยชน์ในวงกว้าง	4.19	0.80	มาก
ภาพรวม	4.13	0.67	มาก

จากตาราง 7 พบว่า การบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ด้านความดีเด่นของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$, $S.D. = 0.67$) เมื่อพิจารณารายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรกดังนี้ 1) สนับสนุนการสร้างผลงานที่เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ($\bar{X} = 4.19$, $S.D. = 0.75$) 2) สร้างผลงานได้รับการยอมรับจากผู้เกี่ยวข้องและมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์อย่างแพร่หลายเพื่อให้เกิดประโยชน์ในวงกว้าง ($\bar{X} = 4.19$, $S.D. = 0.80$) และ 3) มีการดำเนินโครงการโดยเน้นการทำงานตามวงจรคุณภาพ PDCA ($\bar{X} = 4.15$, $S.D. = 0.76$) ตามลำดับ ส่วนรายข้อที่มีค่าเฉลี่ย

ลำดับสุดท้ายคือ มีการจัดทำโครงการ หรือกิจกรรมดีเด่นของการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.04$, S.D.= 0.79)

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาพรวม

การบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	ระดับการดำเนินงาน		แปลผล
	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านคุณภาพผู้เรียน	4.21	0.59	มาก
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน	4.30	0.55	มาก
3. ด้านการบริหารจัดการ	4.16	0.58	มาก
4. ด้านความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับ เครือข่าย	4.18	0.61	มาก
5. ด้านความดีเด่นของการจัดการอาชีวศึกษาระบบ ทวิภาคี	4.13	0.67	มาก
รวม	4.20	0.52	มาก

จากตาราง 8 พบว่า การบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สรุปในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$, S.D.= 0.52) เมื่อพิจารณาเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1)ด้านการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.30$, S.D.= 0.55) 2)ด้านคุณภาพผู้เรียน ($\bar{X} = 4.21$, S.D.= 0.59) 3)ด้านความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับเครือข่าย ($\bar{X} = 4.18$, S.D.= 0.61) 4)ด้านการบริหารจัดการ ($\bar{X} = 4.16$, S.D.= 0.58) และ 5)ด้านความดีเด่นของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ($\bar{X} = 4.13$, S.D.= 0.67)

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

การเปรียบเทียบการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยใช้การทดสอบที (t-test) สำหรับตัวแปรที่มี 2 กลุ่ม และการวิเคราะห์ทางเดียว (one-way ANOVA) โดยใช้สถิติทดสอบเอฟ (F-test) สำหรับตัวแปรที่มีมากกว่า 2 กลุ่ม เมื่อพบความแตกต่างของนัยสำคัญทางสถิติจะทำการทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่ ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe's method) ดังแสดงในตาราง 9-13

ตาราง 9 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย การบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำแนกตามเพศ

การบริหารงานอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี	เพศ				t	p
	ชาย (n=195)		หญิง (n=63)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านคุณภาพผู้เรียน	4.17	0.61	4.33	0.51	1.90	.059
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน	4.27	0.55	4.40	0.53	1.69	.092
3. ด้านการบริหารจัดการ	4.14	0.58	4.23	0.57	1.11	.268
4. ด้านความร่วมมือระหว่าง สถานศึกษากับเครือข่าย	4.14	0.61	4.33	0.59	2.19	.030*
5. ด้านความดีเด่นของการจัดการ อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	4.07	0.67	4.32	0.62	2.65	.009*
ภาพรวม	4.16	0.53	4.32	0.48	2.21	.028*

$p^* \leq .05$

จากตาราง 9 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในภาพรวมแตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับ

เครือข่าย และด้านความดีเด่นของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านคุณภาพผู้เรียน ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการบริหารจัดการ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 10 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว การบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำแนกตามอายุ

การบริหารงาน	แหล่งความ					
อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	แปรปรวน	SS	df	MS	F	p
1. ด้านคุณภาพผู้เรียน	ระหว่างกลุ่ม	1.52	3	0.51	1.47	.223
	ภายในกลุ่ม	87.50	254	0.34		
	รวม	89.02	257			
2. ด้านการจัดการเรียน	ระหว่างกลุ่ม	0.75	3	0.25	0.83	.476
การสอน	ภายในกลุ่ม	75.65	254	0.30		
	รวม	76.40	257			
3. ด้านการบริหารจัดการ	ระหว่างกลุ่ม	0.23	3	0.08	0.22	.880
	ภายในกลุ่ม	86.11	254	0.34		
	รวม	86.34	257			
4. ด้านความร่วมมือ	ระหว่างกลุ่ม	0.45	3	0.15	0.40	.754
ระหว่างสถานศึกษากับ	ภายในกลุ่ม	94.59	254	0.37		
เครือข่าย	รวม	95.03	257			
5. ด้านความดีเด่นของ	ระหว่างกลุ่ม	0.38	3	0.13	0.28	.839
การจัดการอาชีวศึกษา	ภายในกลุ่ม	114.63	254	0.45		
ระบบทวิภาคี	รวม	115.01	257			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	0.36	3	0.12	0.44	.727
	ภายในกลุ่ม	70.33	254	0.28		
	รวม	70.69	257			

$p^* \leq .05$

จากตาราง 10 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู

สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านคุณภาพผู้เรียน ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการบริหารจัดการ ด้านความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับเครือข่าย ด้านความดีเด่นของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 11 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย การบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำแนกตามวุฒิการศึกษา

การบริหารงานอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี	ระดับการศึกษา				t	p
	ปริญญาตรี		สูงกว่า			
	(n=215)		ปริญญาตรี			
			(n=43)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านคุณภาพผู้เรียน	4.23	0.58	4.12	0.63	1.07	.287
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน	4.33	0.54	4.17	0.55	1.73	.085
3. ด้านการบริหารจัดการ	4.17	0.59	4.12	0.50	0.57	.570
4. ด้านความร่วมมือระหว่าง สถานศึกษากับเครือข่าย	4.20	0.60	4.10	0.64	0.92	.358
5. ด้านความดีเด่นของการจัดการ อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	4.15	0.65	4.04	0.75	0.98	.327
ภาพรวม	4.22	0.52	4.11	0.55	1.19	.236

$p^* \leq .05$

จากตาราง 11 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ที่มีระดับการศึกษาดังกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านคุณภาพผู้เรียน ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการบริหารจัดการ ด้านความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับเครือข่าย ด้านความดีเด่นของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 12 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย การบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำแนกตามสถานภาพ

การบริหารงานอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี	สถานภาพ				t	p
	ผู้บริหารสถานศึกษา/ หัวหน้าแผนก (n=77)		ครู (n=181)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านคุณภาพผู้เรียน	4.15	0.59	4.24	0.59	1.17	.243
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน	4.41	0.47	4.26	0.57	2.05	.041*
3. ด้านการบริหารจัดการ	4.22	0.58	4.14	0.58	0.99	.323
4. ด้านความร่วมมือระหว่าง สถานศึกษากับเครือข่าย	4.28	0.54	4.14	0.63	1.64	.102
5. ด้านความดีเด่นของการจัดการ อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	4.17	0.70	4.11	0.66	0.65	.516
ภาพรวม	4.24	0.51	4.18	0.53	0.93	.353

$p^* \leq .05$

จากตาราง 12 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าแผนก และครู ที่มีสถานภาพต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านคุณภาพผู้เรียน ด้านการบริหารจัดการ ด้านความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับเครือข่าย ด้านความดีเด่นของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 13 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว การบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

การบริหารงาน อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	p
1. ด้านคุณภาพผู้เรียน	ระหว่างกลุ่ม	1.07	3	0.36	1.03	.387
	ภายในกลุ่ม	87.95	254	0.35		
	รวม	89.02	257			
2. ด้านการจัดการเรียน การสอน	ระหว่างกลุ่ม	1.23	3	0.41	1.39	.248
	ภายในกลุ่ม	75.17	254	0.30		
	รวม	76.40	257			
3. ด้านการบริหารจัดการ	ระหว่างกลุ่ม	0.41	3	0.14	0.41	.747
	ภายในกลุ่ม	85.93	254	0.34		
	รวม	86.34	257			
4. ด้านความร่วมมือ ระหว่างสถานศึกษากับ เครือข่าย	ระหว่างกลุ่ม	1.99	3	0.66	1.81	.145
	ภายในกลุ่ม	93.04	254	0.37		
	รวม	95.03	257			
5. ด้านความดีเด่นของ การจัดการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี	ระหว่างกลุ่ม	2.76	3	0.92	2.08	.040*
	ภายในกลุ่ม	112.25	254	0.44		
	รวม	115.01	257			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	1.19	3	0.40	1.45	.230
	ภายในกลุ่ม	69.50	254	0.27		
	รวม	70.69	257			

$p^* \leq .05$

จากตาราง 13 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความดีเด่นของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านคุณภาพผู้เรียน ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับเครือข่าย ด้านการบริหารจัดการไม่แตกต่างกัน

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผู้วิจัยได้สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ตามลำดับดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สมมุติฐานการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำแนกตาม เพศ อายุ วุฒิทางการศึกษา สถานภาพและประสบการณ์ในการทำงาน

สมมุติฐานการวิจัย

การบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษา และครูสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา แตกต่างกันเมื่อจำแนกตามเพศ อายุ วุฒิทางการศึกษา สถานภาพ และประสบการณ์ในการทำงาน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประกอบไปด้วย 7 สถานศึกษา ดังนี้ วิทยาลัยเทคนิคลพบุรี วิทยาลัยเทคนิคอ่างทอง วิทยาลัยเทคนิคสิงห์บุรี วิทยาลัยเทคนิคสิงห์บุรี แห่งที่ 2 วิทยาลัยเทคนิคชัยนาท วิทยาลัยอาชีวศึกษาสิงห์บุรี วิทยาลัย

อาชีวศึกษาลพบุรี จำนวนทั้งสิ้น 729 คน ประกอบไปด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 104 คน ครู จำนวน 625 คน โดยผู้วิจัยได้คำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากประชากรทั้งหมด ซึ่งได้กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 258 คน เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษามีจำนวนน้อย ผู้วิจัยจึงได้กำหนดสัดส่วนกลุ่มตัวอย่าง 30:70 โดยประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา ร้อยละ 30 จำนวน 77 คน และครู ร้อยละ 70 จำนวน 181 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ สร้างตามแบบการวัดของลิคเคอร์ต (Likert) จำนวน 51 ข้อ ที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.60 – 1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.945 ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง และได้แบบสอบถามกลับคืน จำนวน 258 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ (frequency) ร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) สถิติทดสอบที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA) โดยใช้สถิติทดสอบเอฟ (F-test) เมื่อมีนัยสำคัญทางสถิติจึงเปรียบเทียบรายคู่ โดยใช้การทดสอบของเชฟเฟ (Scheffe's method)

สรุปผลการวิจัย

การบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษา และครูสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สรุปผลได้ดังนี้

1. การบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษา และครูสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา พบว่าในภาพรวมและทุกรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยดังนี้

1.1 ด้านการจัดการเรียนการสอน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ดังนี้ 1) มีการทดสอบผู้เรียนตามมาตรฐานวิชาชีพของสถานศึกษา และหน่วยงานภายนอกตามเกณฑ์การประเมินผล 2) ส่งเสริมให้ผู้เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี มีคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และ 3) ส่งเสริมให้ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมที่สถานศึกษาและสถานประกอบการจัดขึ้น ตามลำดับ ส่วนรายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยลำดับสุดท้าย คือ กำกับติดตามให้ผู้เรียนที่เข้าศึกษาในระบบอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร

1.2 ด้านคุณภาพผู้เรียน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ดังนี้ 1) ส่งเสริมการค้นคว้าวิจัย นวัตกรรม ร่วมกันระหว่างผู้เรียนและสถานประกอบการในการพัฒนาวิชาชีพ 2) มีการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง และ 3) สร้างนวัตกรรม

เพื่อการจัดการเรียนรู้ ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ตามลำดับ ส่วนรายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยลำดับสุดท้ายคือ มีการจัดทำและปรับปรุงพัฒนาแผนการเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอย่างต่อเนื่อง

1.3 ด้านความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับเครือข่าย ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ดังนี้ 1) ส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในการบริหารจัดการ 2) มีการประสานความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับภาคีเครือข่ายในการจัดการเรียนรู้ และ 3) มีการสำรวจความต้องการของภาคีเครือข่ายในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตามลำดับ ส่วนรายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยลำดับสุดท้ายคือ ส่งเสริมการเพิ่มปริมาณผู้เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

1.4 ด้านการบริหารจัดการ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ดังนี้ 1) มีความร่วมมือในการพัฒนาบุคลากรในสถานประกอบการ 2) มีการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง เป็นระยะ และ 3) มีความร่วมมือในการพัฒนาบุคลากรภายในสถานศึกษา ตามลำดับ ส่วนรายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยลำดับสุดท้ายคือ มีการบริหารจัดการสำนักงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอย่างเป็นระบบ

1.5 ด้านความดีเด่นของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ดังนี้ 1) สนับสนุนการสร้างผลงานที่เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 2) สร้างผลงานได้รับการยอมรับจากผู้เกี่ยวข้องและมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์อย่างแพร่หลายเพื่อให้เกิดประโยชน์ในวงกว้าง และ 3) มีการดำเนินโครงการโดยเน้นการทำงานตามวงจรคุณภาพ PDCA ตามลำดับ ส่วนรายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยลำดับสุดท้ายคือ มีการจัดทำโครงการ หรือกิจกรรม ดีเด่นของการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษา

2. การเปรียบเทียบการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ดังนี้

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในภาพรวมแตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับเครือข่าย และด้านความดีเด่นของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านคุณภาพผู้เรียน ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการบริหารจัดการ ไม่แตกต่างกัน

2.2 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสถาบันการ

อาชีวศึกษาภาคกลาง 2 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านคุณภาพผู้เรียน ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการบริหารจัดการ ด้านความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับเครือข่าย ด้านความดีเด่นของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ไม่แตกต่างกัน

2.3 ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านคุณภาพผู้เรียน ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการบริหารจัดการ ด้านความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับเครือข่าย ด้านความดีเด่นของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ไม่แตกต่างกัน

2.4 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีสถานภาพต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการจัดการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วน ด้านคุณภาพผู้เรียน ด้านการบริหารจัดการ ด้านความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับเครือข่าย ด้านความดีเด่นของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ไม่แตกต่างกัน

2.5 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความดีเด่นของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านคุณภาพผู้เรียน ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับเครือข่าย ด้านการบริหารจัดการไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

การบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษา และครูสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผู้วิจัยมีหัวข้อในการอภิปรายผล ดังนี้

จากผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษา และครูสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีถือเป็นกระบวนการที่สำคัญยิ่งต่อการนำไปปฏิบัติให้เกิดประโยชน์สูงสุดของการ

จัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี มีความสำคัญต่อการผลิตกำลังคนเข้าสู่ตลาดแรงงาน เพราะกระบวนการบริหารที่ดีย่อมส่งผลให้นักเรียน นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรทวิภาคีมีคุณภาพ และตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของปราโมทย์ คำทิพย์ (2548, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารโครงการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในวิทยาลัยเทคนิค กลุ่มภาคใต้ สังกัดกรมอาชีวศึกษา ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารโครงการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ในวิทยาลัยเทคนิคกลุ่มภาคใต้ สังกัดกรมอาชีวศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูอาจารย์ พบว่า โดยภาพรวมและรายชั้นตอน อยู่ในระดับปานกลาง 2) ระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารโครงการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีตามความคิดเห็น กลุ่มภาคใต้ สังกัดกรมอาชีวศึกษา พบว่า โดยภาพรวมและรายชั้นตอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยผู้บริหาร มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าครูอาจารย์ 3) ระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารโครงการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูอาจารย์ในวิทยาลัยเทคนิคกลุ่มภาคใต้ สังกัดกรมอาชีวศึกษา ระหว่างสถานศึกษาขนาดเล็กและสถานศึกษาขนาดใหญ่ พบว่าโดยภาพรวมและรายชั้นตอน ไม่แตกต่างกัน พิมพ์พิชชา ทรัพย์เจริญ (2551, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องแนวโน้มการบริหารอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี กลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา จากการวิจัยครั้งนี้ ผลการวิจัยพบว่า แนวโน้มการบริหารอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี กลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีกมีแนวโน้มเป็นบวก ประภาศิริ โสภกา (2553) ได้ศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิคอุตสาหกรรมยานยนต์ ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิคอุตสาหกรรมยานยนต์ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ปุณยาพร แสงทอง (2554, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องความพึงพอใจของผู้ประกอบการต่อการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิคชุมพรผลการศึกษาค้นคว้า พบว่า ผู้ประกอบการมีความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิคชุมพรโดยรวมอยู่ในระดับมาก วิชัย กงพลนันท์ (2554, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิคเชียงรายสู่ความเป็นเลิศเพื่อศึกษาสภาพปัญหาการจัดอาชีวศึกษาทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิคเชียงราย พบว่า 1) สภาพปัญหาการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษาและสถานประกอบการตามทัศนะของนักศึกษาโดยภาพรวมมีปัญหายุ่งยากอยู่ในระดับน้อย และข้อที่มีปัญหายู่งยากในระดับมาก คือ การแจ้งข่าวสารต่างๆ ของสถานศึกษาให้นักศึกษาทราบดำเนินการได้ไม่ทั่วถึง 2) สภาพปัญหาการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานประกอบการตามทัศนะของครูฝึกในสถานประกอบการโดยภาพรวมมีปัญหายู่งยากในระดับน้อย 3) สภาพปัญหาการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษาตามทัศนะของครูผู้สอนโดยภาพรวมมีปัญหายู่งยากในระดับน้อย และข้อที่มีปัญหายู่งยากในระดับมาก คือ นักศึกษาไม่สามารถ

ปฏิบัติตนตามกฎระเบียบของสถานศึกษา สุภักดิ์นิตร รุ่งเรือง (2556, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความพึงพอใจของภาคีเครือข่ายต่อการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี วิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลา ผลการวิจัยปรากฏว่า ความพึงพอใจของภาคีเครือข่ายต่อการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลา ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

1.1 ด้านคุณภาพผู้เรียน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่า คุณภาพผู้เรียน มีความสำคัญต่อการวัดผลการปฏิบัติงานในสถานศึกษา เป็นผลที่ได้จากการวางแผนการปฏิบัติงาน การจัดการเรียนการสอน เพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่มีประสิทธิผล สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พิมพ์พิชชา ทรัพย์เจริญ (2551, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องแนวโน้มนโยบายการบริหารอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี กลุ่มวิชาชีพธุรกิจค้าปลีก ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ด้านคุณภาพผู้เรียนภาพรวมอยู่ในระดับมาก และประภาศิริ โสภา (2553, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิคอุตสาหกรรมยานยนต์ ผลการวิจัยพบว่า ด้านคุณภาพผู้เรียนภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่า การจัดการเรียนการสอนเป็นกระบวนการ หรือวิธีการต่าง ๆ ที่เป็นระบบ หรือกระบวนการสร้างความรู้ใหม่อย่างต่อเนื่อง การคัดสรรหนทางที่ทำให้การสอนบรรลุจุดมุ่งหมายตามความต้องการที่ได้รับการจัดไว้ให้มีความสัมพันธ์และส่งเสริมกันอย่างเป็นระเบียบ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้แสดงออกถึงความสามารถของตนและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้นั้น ครูจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนองค์ประกอบของระบบการสอนให้สอดคล้องกันทั้งระบบ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปุณยาพร แสงทอง (2554, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องความพึงพอใจของผู้ประกอบการต่อการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัย เทคนิคชุมพรผลการศึกษาค้นคว้า ผลการวิจัยพบว่า ด้านการจัดการเรียนการสอนภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสุภักดิ์นิตร รุ่งเรือง (2556, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความพึงพอใจของภาคีเครือข่ายต่อการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี วิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลา ผลการวิจัยปรากฏว่า ความพึงพอใจของภาคีเครือข่ายต่อการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลา ผลการวิจัยพบว่า ด้านการจัดการเรียนการสอนภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

1.3 ด้านการบริหารจัดการ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่า การบริหารจัดการเป็นกระบวนการที่ใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ของกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ได้ร่วมปฏิบัติ เพื่อเป็นการพัฒนากระบวนการทำงานให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่โรงเรียนตั้งไว้ โดยยึดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติ การบริหารจัดการจำเป็นต้องมีระบบบริหารจัดการที่เป็นระบบและมีประสิทธิภาพ มีการพัฒนาข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับทุกฝ่าย ระบบบริหารจัดการที่ดีผู้บริหารจะต้องมีทักษะที่สำคัญคือ ทักษะด้านเทคนิค ทักษะด้านมนุษย์ ทักษะด้านความคิด สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พิมพ์พิชชา

ทรัพย์เจริญ (2551, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องแนวโน้มการบริหารอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี กลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ด้านการบริหารจัดการภาพรวมอยู่ในระดับมาก วิชัย กงพลนันท์ (2554, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิคเชียงรายสู่ความเป็นเลิศเพื่อศึกษาสภาพปัญหาการจัดการอาชีวศึกษาทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิคเชียงราย ผลการวิจัยพบว่า ด้านการบริหารจัดการภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสุภคณิศร รุ่งเรือง (2556, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความพึงพอใจของภาคีเครือข่ายต่อการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี วิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลา ผลการวิจัยปรากฏว่า ความพึงพอใจของภาคีเครือข่ายต่อการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลา ผลการวิจัยพบว่า ด้านการบริหารจัดการภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับเครือข่าย ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับภาคีเครือข่ายนั้นคือการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นหรือร่วมพัฒนางานกับเครือข่ายในการพัฒนางานกับสถานศึกษาของรัฐ เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์กรอื่น สถานศึกษาที่จัดการศึกษาร่วมมือกับเครือข่ายทำให้เครือข่ายได้เข้ามามีส่วนร่วมในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร การกำหนดนโยบาย การวางแผนการจัดการ การได้รับผลประโยชน์ร่วมกันระหว่างสถานศึกษา เพื่อพัฒนากำลังคนสู่ตลาดแรงงานได้ตรงตามความต้องการมากที่สุด สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุภคณิศร รุ่งเรือง (2556, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความพึงพอใจของภาคีเครือข่ายต่อการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี วิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลา ผลการวิจัยพบว่า ด้านความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับเครือข่าย ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

1.5 ด้านความดีเด่นของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่า เกียรติยศ ความสำเร็จ รางวัลด้านต่างๆ ของโรงเรียนได้รับมาจากผู้บริหาร ครู นักเรียนทั้งปัจจุบันและศิษย์เก่า และความสำเร็จในด้านต่างๆ ของการดำเนินชีวิตที่เกิดจากการอบรมสั่งสอนจากโรงเรียน ผู้บริหารต้องสร้างความเป็นเลิศทางการศึกษา โดยเฉพาะทางด้านระบบทวิภาคี โดยสร้างชื่อเสียง ผลงาน เกียรติยศ ความภาคภูมิใจและได้รับการยอมรับจากสังคม ผ่านการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ สอดคล้องกับผลการวิจัยของปราโมทย์ คำทิพย์ (2548, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารโครงการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในวิทยาลัยเทคนิค กลุ่มภาคใต้ สังกัดกรมอาชีวศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ด้านความดีเด่นของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสุภคณิศร รุ่งเรือง (2556, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความพึงพอใจของภาคีเครือข่ายต่อการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี วิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลา ผลการวิจัยปรากฏว่า ความพึงพอใจของภาคีเครือข่ายต่อการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลา ผลการวิจัยพบว่า ด้านความดีเด่นของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา และครูที่มีเพศ ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผู้บริหารสถานศึกษา และครูที่มีอายุ วุฒิการศึกษา สถานภาพ และประสบการณ์ในการทำงาน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ธนวิกร สง่างศรี (2551, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารงานวิชาการตามโครงการทวิภาคีของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 3 ผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารสถานศึกษา และครู มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกตามสถานภาพ และประสบการณ์ในการทำงาน

ข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาเรื่อง การบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากผลการศึกษาพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านความดีเด่นของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ซึ่งผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1.1 ด้านความดีเด่นของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี รายการที่มีค่าเฉลี่ย 3 ระดับสุดท้ายเรียงจากมากไปน้อย คือ 1) มีการดำเนินโครงการโดยเน้นการทำงานตามวงจรคุณภาพ PDCA 2) โครงการหรือกิจกรรมดีเด่นที่จัดทำขึ้นมีความโดดเด่น มีวิธีการริเริ่มสร้างสรรค์ขึ้นมาใหม่ หรือประยุกต์ขึ้นมาใหม่บรรลุผลสำเร็จ 3) มีการจัดทำโครงการ หรือกิจกรรมดีเด่นของการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษา ดังนั้นการจะพัฒนางานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีให้บรรลุวัตถุประสงค์ ผู้บริหารควรให้ความสำคัญในเรื่องการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีให้โดดเด่น ซึ่งจะสามารถช่วยให้มีข้อมูลส่งผลให้เกิดการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีที่ตรงตามวัตถุประสงค์ยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

2.2 ควรมีการศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

บรรณานุกรม

- กนก จันทรีขจร. (2550). **คู่มือครูเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและการปฏิบัติงานในหน้าที่ครู**. กรุงเทพฯ: บุญช่วยการพิมพ์.
- กรมอาชีวศึกษา. (2545). **การเขียนข้อกำหนดของมาตรฐานสมรรถนะทางวิชาชีพ**. กรุงเทพฯ: ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาชีวศึกษา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. (2552). **คู่มือการปฏิบัติงานข้าราชการครู**. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. (2553). **แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. (2554). **แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา**. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. (2556). **นโยบายการจัดการศึกษา พุทธศักราช 2556**. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- จักรภพ ไทยมณี. (2549). **ปัจจัย ที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาเอกชนให้บุตรหลานของผู้ปกครองนักเรียน ระดับประถมศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- เจริญ งามดี. (2547). **การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- เฉลิมชัย เลิศทวีพรกุล. (2551). **ธุรกิจใหม่ เจ้าของกิจการ**. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- เฉลิมศักดิ์ นามเชียงใต้. (2544). **เล่มนี้เป็นตำนาน**. มหาสารคาม: อภิชาติ.
- ชัยพฤกษ์ เสรีรักษ์. (2558). **ปัญหาแรงงานไทย**. กรุงเทพฯ: ธนาเพลส.
- ชูศรี ถนอมกิจ. (2550). **ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร กับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา**.
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2550). **เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย (พิมพ์ครั้งที่ 7)**. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ณมาตร เปี่ยมสุวรรณ. (2548). ปัจจัยของผู้ปกครองในการตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้าเรียน
ในโรงเรียนเปี่ยมสุวรรณ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรังสิต.
- ณัฐพล คำหาพล. (2549). สภาพการดำเนินงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ช่วงชั้นที่ 1-3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ดนัย เทียนพุฒ. (2551). การบริหารทรัพยากรบุคคลในทศวรรษหน้า. กรุงเทพฯ:
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดูลา มหาพสุธานนท์. (2547). หลักการจัดการและการบริหาร. กรุงเทพฯ : พ.ศ. พัฒนา.
- ถวิล มาตรฐาน. (2550). การปฏิรูปการศึกษาโรงเรียนเป็นฐานการบริหารจัดการ.
กรุงเทพฯ: เสมาธรรม.
- ถวิล อรัญเวศ. (2550). สถาบันกับการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการ. กรุงเทพฯ:
พีรพัสณา.
- ทวีศักดิ์ บังคม. (2550). ปัญหาและแนวทางแก้ไขการบริหารงานบุคคลของโรงเรียน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ทองเดิน เผ่าดี. (2547). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลาน
เข้าเรียนในโรงเรียนอนุบาลในอำเภอเมืองเชียงราย. วิทยานิพนธ์ปริญญา
โทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- ทิตนา แคมมณี. (2553). ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มี
ประสิทธิภาพ (พิมพ์ครั้งที่ 12). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธงชัย สันติวงษ์. (2553). การจัดการองค์การและการบริหาร. กรุงเทพฯ: บพข.
- ธนวิกร สว่างศรี. (2551). ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารงานวิชาการตามโครงการทวิภาคีของ
สภามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย
ราชภัฏเทพสตรี.
- ธำนิษฐ์ ศรีชมพู. (2557). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ธีระ รุณเจริญ. (2553). การบริหารโรงเรียนยุคปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ: ธนาเพลส.
- นพดล เหล่าโพธิ์. (2549). ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมภาวะผู้นำทางการเรียนการสอน
ของผู้บริหารโรงเรียนและความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานด้านการเรียน
การสอนของครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรธานี.

- นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. (2549). **โน้ตย่อการบริหาร**. กรุงเทพฯ : ปันณรัตน์.
- นิสคารก์ เวชยานนท์. (2549). ความคิดเชิงบวก.วารสารวงการครู, 12(2), 76-78.
- เนตรรุ่ง อยู่เจริญ. (2553). **ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของครู สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.**
- บรรจงศักดิ์ พิณชะ. (2550). **สภาพและปัญหาการบริหารงานบุคคลในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.**
- บงอร จันกรม. (2552). **การบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการเขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.**
- บุญเชิด แยมสัจจา. (2547). **สภาพและปัญหาการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.**
- บุษบา หินธารี. (2544). **การศึกษากาแฟลักษณะสถาบันราชภัฏพิบูลสงครามพิษณุโลก ในสายตาของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขต จ.สุโขทัย. พิษณุโลก: สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม.**
- ประคอง กรรณสูตร. (2542). **สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.**
- ประกาศิรี โสภา. (2553). **ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิคอุตสาหกรรมยานยนต์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.**
- ประมวล พงษ์ภูมิกุล. (2552). **ความเป็นครู. กรุงเทพฯ: ก. พลพิมพ์.**
- ประเวศ วะสี. (2550). **วิถีมุขยี่ในศตวรรษที่ 21 สู่ทฤษฎีใหม่แห่งการพัฒนา. วารสารหมออนามัย, 12(4), 7-21.**
- ปราโมทย์ คำทิพย์. (2548). **การบริหารโครงการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในวิทยาลัยเทคนิค กลุ่มภาคใต้ สังกัดกรมอาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.**
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). **จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.**
- ปารวี ไพบูลย์ยิ่ง. (2549). **เกี่ยวย่อยพาลูก (หลาน) เข้าโรงเรียนทางเลือก. กรุงเทพฯ: ทะเลจันทร์.**

- บุญยาพร แสงทอง. (2554). ความพึงพอใจของผู้ประกอบการต่อการจัดการเรียนการสอน
อาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิคชุมพร. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- ผจญ เฉลิมสาร. (2548). คุณภาพชีวิตการทำงาน. วารสารเพื่อการพัฒนาผลผลิต Productivity
World, 2(7), 23.
- ผ่องพรรณ ดรีเนตร. (2550). การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของโรงเรียนเทคโนโลยี
หมู่บ้านครู ภาคเหนือ กับสถานประกอบการเอกชนในจังหวัดลำพูน
วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- พจณี รัตนมณี. (2547). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้าเรียนโรงเรียน
อนุบาลเอกชนเขตบางรัก กรุงเทพฯ กรณีศึกษาโรงเรียนอนุบาลชวนชื่น.
ภาคินพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- พนม พงษ์ไพบูล. (2555). กฎหมายการศึกษาเข้าสู่โครงสร้างใหม่. กรุงเทพฯ:
ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- พรรณเพ็ญแข อุดลยพันธ์. (2548). การตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้า
เรียนในสถานศึกษาเอกชน ระดับประถมศึกษา เขตบางกอกน้อย
กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- พรสันต์ เลิศวิทยาวิวัฒน์. (2550). รูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์ของ
นักเรียนอาชีวศึกษาเอกชน. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พรศักดิ์ สุจริตรักษ์. (2551). ตัวบ่งชี้การบริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมทักษะการคิดของ
นักเรียน. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุณบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พิมพ์จรรย์ สุระชัยปัญญา. (2548). คุณภาพชีวิตในการทำงานกับความผูกพันต่อองค์การ
ของพนักงานระดับปฏิบัติการในโรงกลั่นน้ำมันในประเทศไทย. กรุงเทพฯ :
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- พิมพ์พิชชา ทพยัเจริญ. (2551). แนวโน้มการบริหารอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี กลุ่มวิชา
ธุรกิจค้าปลีก ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการอาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- มนทิพย์ ทรงกิตติพิศาล. (2552). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาชั้น
พื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาในพื้นที่ภาคใต้ของประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- มานพ ดันติวงศ์ชัย. (2550). การสอนคิดสู่การเรียนรู้. กรุงเทพฯ: วิทยพัฒน์.

แมนสรวง แซ่ซิ้ม. (2554). ความรู้เกี่ยวกับการใช้งานโปรแกรม **Macromedia Flash**.

กรุงเทพฯ: ด้านสุทธา.

บงยุทธ แฉล้มวงษ์. (2555). **ไฮไลท์แรงงานไทยในปี 2555**. สืบค้น ธันวาคม 17, 2559,

จาก <http://www.v-cop.net/file/สปท>.

ยนต์ ชุ่มจิต. (2553). **วิชาชีพครู**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

บุษกร ไทยวรรณ. (2550). **สถิติเพื่อการวิจัย**. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.

บุษกรนา ชุตทองม้วน. (2550). **การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารของคณะ**

กรรมการบริหารโรงเรียนโปลีเทคนิคลานนา เชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

รัชพล คชชารุ่งโรจน์. (2550). **โรงเรียนทันสมัย**. กรุงเทพฯ: ด้านสุทธา.

ราชกิจจานุเบกษา. (2545). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไข
เพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545**. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2546**. กรุงเทพฯ:
นามมีบุ๊คพับลิเคชั่นส์.

ราชศักดิ์ กุลละวณิชย์. (2544). **การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพการฝึกอาชีพกับการ
เรียนรู้ของนักเรียนฝึกอาชีพตามโครงการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีระหว่าง
องค์การคำครูสภาและกรมอาชีวศึกษา**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต
สถาบันราชภัฏจันทรเกษม.

รุ่ง พูลสวัสดิ์. (2549). **จริยธรรมกับชีวิต**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

รุ่งรัชดาพร เวหะชาติ. (2552). **การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (พิมพ์ครั้งที่
3)**. สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ.

วรรณารณ แสงมณี. (2551). **องค์การและการจัดองค์การ**. กรุงเทพฯ: ระเบียบของการพิมพ์.

วัลภา ทับแก้ว. (2550). **การประสานงานในองค์กร**. กรุงเทพฯ: นามมีบุ๊คส์ พับลิเคชั่นส์.

วิชัย กองพลนันท์. (2554). **การพัฒนารูปแบบการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของ
วิทยาลัยเทคนิคเชียงรายสู่ความเป็นเลิศเพื่อศึกษาสภาพปัญหาการจัด
อาชีวศึกษาทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิคเชียงราย**. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

วิญญู เล้าพูนพิทยะ. (2544). **การประชาสัมพันธ์การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ครั้งที่ 6**.
กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.

วิทยา งานทวี. (2543). แนวการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี. เชียงใหม่: ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนา อาชีวศึกษาภาคเหนือ.

_____. (2555). แนวการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี. เชียงใหม่: ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีวศึกษาภาคเหนือ.

วิทยาลัยสารพัดช่างชุมพร. (2557). การจัดการศึกษาระบบทวิภาคี. ชุมพร: ผู้แต่ง.

วิภาพร มาพบสุข. (2545). วิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: วันทิพย์.

วิรุณ ตั้งเจริญ. (2551). วิสัยทัศน์การศึกษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

วิโรจน์ สารรัตนะ. (2555). แนวคิด ทฤษฎี และประเด็นเพื่อการบริหารทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ.

วิไล ทองแผ่. (2542). ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการวิจัย.ลพบุรี: ศูนย์การพิมพ์สถาบันราชภัฏเทพสตรี.

ศรีพร แก้วโขง. (2554). การบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในศูนย์เครือข่ายสถานศึกษารัตนมิตรสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลำพูน เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย เชียงใหม่.

ศิริ จันบำรุง. (2551). การศึกษามทบทและหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานความร่วมมือกับสถานประกอบการ (ทวิภาคี) อาชีวศึกษาจังหวัด ฉะเชิงเทรา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ศิริชัย กาญจนวาสี. (2550). สถิติประยุกต์สำหรับการวิจัย. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.

ศิริวรรณ เสมอวงษ์. (2554).บทบาทในการส่งเสริมการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารและครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดนครสวรรค์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.

ศุภิสราพร สุชาติพยะรัตน์. (2548). ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ. กรุงเทพฯ: พิมพ์ลักษณ์.

สงวน บุญปียทัศน์. (2546). คำนิยามก้าวหน้าก้าวไกลสู่ ISO วิทยาลัยเทคนิคสุรินทร์.

สุรินทร์: รุ่งชนเกียรติออฟเซ็ท.

สงวน สุทธิเลิศอรุณ. (2553). ทฤษฎีและปฏิบัติการทางจิตวิทยา. กรุงเทพฯ: อักษรบัณฑิต.

สนอง อินทพันธ์. (2542). ศึกษาสภาพและความต้องการเกี่ยวกับคุณลักษณะของหัวหน้างานอาชีวศึกษาและผู้ควบคุมการฝึกในโครงการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี.

วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2. (2558). สถิติการสำรวจ.

สืบค้น มกราคม 28, 2558, จาก <http://www.ivecr2.ac.th/>

สมคิด มาวงค์. (2554). การศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนตามความคิดเห็นของครู สังกัดโรงเรียนเทศบาลในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

สมชาติ กิจยรรยง. (2555). สร้างบริการ สร้างความประทับใจ. กรุงเทพฯ: เดช-เอน.

สมยศ นาวิการ. (2550). การบริหารและพฤติกรรมองค์กร. กรุงเทพฯ: ประชาอุทิศการ.

สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์. (2541). การปรับปรุงคุณภาพการทำงานอย่างต่อเนื่อง. สารพัฒนาหลักสูตร, 128, 79-80.

สัมฤทธิ์ กางเพ็ง. (2549). การวิจัยกับการพัฒนาการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: สำนักงานปฏิรูปการศึกษา.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). คู่มือการดำเนินงานควบคุมภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. (2556). คู่มือการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอาชีวศึกษา. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2550). รายงานวิธีการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.

_____. (2551). พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ.2551. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.

_____. (2556). คู่มือการประเมินสถานศึกษาที่จัดการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสู่ความเป็นเลิศ พุทธศักราช 2556. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.

_____. (2557). แนวทางปฏิบัติการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่องมาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี พ.ศ. 2557. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2550). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554). กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.

_____. (2559). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564).

กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.

สำนักงานโครงการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี. (2545). การประเมินผลโครงการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของกรมอาชีวศึกษา. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.

สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้. (2555). แนวทางการจัดการเรียนการสอน.

กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.

_____. (2556). การจัดการศึกษาอาชีวศึกษาแบบทวิภาคี “อาชีวศึกษาสร้างคน – พัฒนาชาติ”. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.

สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา. (2550). การวิจัยและประเมินคุณภาพ. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.

สิริมนต์ นกมลสิริ. (2557). กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยรัตนสุรินทร์.

สุขุม เฉลยทรัพย์. (2549). การส่งเสริมการอ่าน. กรุงเทพฯ: แมคกรอฮิล.

สุจินดา ขจรรุ่งศิลป์. (2551). การจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาการเด็กปฐมวัยด้านร่างกาย. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

สุชิน เรืองบุญส่ง. (2551). ภาวะผู้นำ. ฉะเชิงเทรา: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครินทร์.

สุนันทา สังขทัต. (2556). การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยใช้ Balanced Scorecard (BSC). วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสยาม.

สุภัคคณิศ รุ่งเรือง. (2556). ความพึงพอใจของภาคีเครือข่ายต่อการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี วิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

สุรัสวดี ราชกุลชัย. (2551). การวางแผนและการควบคุมทางการบริหาร. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุวริย์ ศิริโกคาภิรมย์. (2546). การวิจัยทางการศึกษา. ลพบุรี: ฝ่ายเอกสารการพิมพ์ สถาบันราชภัฏเทพสตรี.

สุวิทย์ มูลคำ, และอรทัย มูลคำ. (2550). 21 วิธีจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาระบบความคิด. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.

เสนาะ ดิยาว. (2552). หลักการบริหาร(พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- โสภณ เกียรติพคุณ. (2555). การบริหารงานบุคคลในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของ
ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ชัยนาท. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- อภิญา พันธ์สุวรรณ. (2550). จิตวิทยาเด็ก. กรุงเทพฯ : รักลูกแฟมิลีกรุ๊ป.
- อรรถัย แสงทอง. (2552). หลักธรรมาภิบาลกับการบริหารสถานศึกษาสังกัด
กรุงเทพมหานคร กรณีศึกษาสถานศึกษาในเขตตลิ่งชัน. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- อำนาจ สิทธิแสง. (2545). สภาพการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล
ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาและคณะกรรมการการ
บริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อุทุมพร จามรมาน. (2550). แบบและเครื่องมือการวิจัยทางการศึกษา : การวิจัยรายกรณี.
กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Ausubel,D.P. (2000). **Educational Psychology: A Cognitive View**. New York : Rinehart
And Winston.
- Bartol, K.M., & Martin, D.C. (1991). **Management**. New York: McGraw-Hill.
- Becerra, G.V. (1974). Role perceptions of administrators and community representatives
In participatory decision making. **Dissertation Abstracts International**, 34(4),
6887-A.
- Bailey, G.D. (1999). Outlining diagramming and storyboarding or how to Create great
educational websites. **Learning & Leading with Technology**, 25(8), 7-11.
- Bernadin, & Russell. (2003). **Research in Education**. Englewood Cliffs.
New Jersey: Prentice-Hall.
- Bono, Joseph, Daniel. (1996, June). The Effects of a First – time College Cooperative
EducationWork Experience on Maturity, Self – Esteem, and Problem – Solving
Skill. **Dissertation Abstracts International**, 28 (4), 12-34.
- Bovee. G., Strater, et al. (1979). **Information systems : Theory and practice**
(3rd ed.). New York: John Wiley & Sons.
- Callan. V., & Ashworth, P. (2004). **Working Together : Industry and VET Provider
Training Partnerships**. New Jersey: Pearson.
- Campbell, Roald. (2001). **Introduction to Educational Administration**. Boston:
Allyn and Baca.

- Candoli, I.C., et al. (1992). **School business administration: A planning approach** (4th ed.). Massachusetts: Allyn and Bacon.
- Carroll, S.J. (2000). Are the classical management functions useful in describing managerial work. **Academy of management review**, 1(8), 12.
- Casley, D, & Lury, D A. (2002). **Monitoring and Evaluation of Agricultural and Rural Development Projects**. Baltimore: Johns Hopkins University Press.
- Cronbach, Lee J. (1971). **Essentials of psychological testing** (4th ed.). New York: McGraw-Hill.
- Davis Hunger, & Thomas L. (2001). **Strategic Management**. New York: Harper and Row.
- Davis, Keith, & John W. Newstrom. (1989). **Human Behavior at Work : Organization Behavior**. New York: McGraw – Hill.
- Dessler, Gary. (2004). **Management : Principles and Practices for Tomorrow's Leaders**. Florida : UG/GGS Information Services.
- Drucker, P.F. (2013). **The age of discontinuity**. New York: Harper and Row.
- Erbe, C.S. (1996). Enhancing the Benefits of Cooperative Education through Structured Learning Experiences. **Dissertation Abstracts International**, 57(7), 2891.
- English, J.A. (1992). **Organizational planning and control systems**. New York: The Macmillan.
- Fayol Henry. (1967). **General and Industrial Management**. New York: Pitmans Publishing.
- Fester James. (1991). **The Politics of The Administrative Process** . New Jersey: Chatham House Publishers.
- Gagne, R.M., & Briggs, L.J. (2001). **Principle of instruction design**. New York: McGraw – Hill.
- Good, Carter V. (1998). **Dictionary of Education**. New York: McGraw Hill Book.
- Grossi, D.L. (2001, May). The role of superintendents in engaging the public in defining the goals of education. **Dissertation Abstracts International**, 61(11), 4241 - A
- Gulick, Luther, & L. Urwick, eds. (2005). **Paper on the Science of Administration**. New York: Columbia University.

- Hardy, M., & Sophie, G. (1995). **Incoherence in the Collaboration between Government, School and Workplace : Cooperative Education in Quebec.** New Jersey: Pearson.
- Hakanen., V. (1988). **Contract Farming in Southeast Asia Three Country Sduties.** Malasia: Vinlin Press Sdu.
- Haugh, & Duncan. (1999). **Encyclopedia of educational research.** New York: Macmillan.
- Hill, Park. (1982). **Principles if secondary education.** New York: McGraw-Hill.
- Hoy, Wayne K., & Cecil G, Miskel. (2001). **Educational Administration Theory, Research and Practice** (6th ed.). New York: McGraw-Hill.
- Huse, E.F., & Cummings, T.G. (2005). **Organizational Development and Change.** St.Paul, Minn : West.
- Imove, M., (2002). **Energetics of chemisorption and conversion of methane on transition.** New Jersey: Pearson.
- Kimbrough, Ralph B., & Nunnery, Michael Y. (1988). **Educational Administration : An Introduction.** New York: Macmillan Publishing.
- Knezevich, Stephen J. (1998). **Administration of Public Education.** New York: Harper and Row.
- Lunenburg, F.C., & Ornstein, A. C. (2011). **Educational Administration Concepts and Practices.** New York: Thomson Learning.
- Mann, Michael K. (1995). Accessing opportunities in apparel retail sectors in India: Porter's diamond approach, **Journal of Fashion Marketing and Management: An International Journal**, 15(2), 194-210.
- _____. (1999). The Autonomous Power of the State : Its Origins, Mechanisms and Results. **Archives Europeennes de Sociologie**, 25, 185-213.
- Marquardt, M., & Reynolds, A. (2004). **The global learning organization.** New York : Irwin.
- Mathieu, & James. (1991). **Introduction to management Information System.** New Jersey: Prentice Hall.
- McCoshan, A., & Otero, M.S. (2003). **Further Education Colleges' View on FE-Employer Links.** New Jersey: Pearson.

- Morrison, G.S. (2000). **The Tourism System.: and Introductory Text.** New Jersey: Prince – Hall.
- Mott, P.E. (2000). **The characteristic effective organization.** New York: Harper and Row.
- Nonaka, I., & Takeuchi, K. (2004). **The Knowledge Creating Company.** New York: Oxford.
- P.Young, M.B.King, Ramseyer., & John A. (2002). **Factor affecting education administration.** Ohio: Ohio State University.
- Reynolds, D., & Creemers, B. (1990). School effectiveness and school improvement: A mission statement. **School Effectiveness & School Improvement**, 1(1), 1-3.
- Robbins, S.P. (2007). **Management.** New Jersey: Pearson.
- Robinson, & Barlow. (1999). **Learning Experiences of Senior Travellers.** New York: West Publishing.
- Simon, H.A., Smithburg, D.W., & V.A. Thompson. (2002). **Public administration.** New York: Alfred A. Knopf.
- Trapp, H. (2000). **Benefits of and intranet3based knowledge management system Measuring the Effects.** New Jersey: Prentice Hall.
- Umstot, D.D. (1984). **Understanding Organizational Behavior.** New York: West Publishing.
- Walberg,H.J. (1984). Improving the Productivity of America's School. **Educational Leadership**, 41(5), 19-30.
- Walton, D. (1995). **Teambuilding Strategy.** Hampshire: Gower.
- Wenzel, A. (2000). **Prevalence of Generalized Anxiety at Eight Weeks Postpartum.** New Jersey: Prince – Hall.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

การบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตามทัศนะของผู้บริหารและครูสถาบัน
การอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีตามทัศนะของผู้บริหารและครูสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
2. ผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ผู้บริหารและครูสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
3. แบบสอบถามชุดนี้มี 2 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบตรวจรายการ ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิต่างทางการศึกษา สถานภาพ และประสบการณ์ในการทำงาน
 - ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตามทัศนะของผู้บริหารและครูสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ
4. ข้อมูลที่ได้รับจะนำไปใช้ในการศึกษาวิจัย โดยนำไปวิเคราะห์และใช้ประโยชน์ในการศึกษาเท่านั้น ไม่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติงานของท่าน และข้อมูลที่ท่านตอบจะถือเป็นความลับ ขอความกรุณาตอบแบบสอบถามทุกข้อด้วยความจริง จะทำให้การวิจัยมีความสมบูรณ์และเที่ยงตรง

ขอขอบพระคุณที่ให้ความร่วมมือ

นายชญานิน ส่องเพชร

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

แบบสอบถาม ตอนที่ 1
สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่านมากที่สุด ดังนี้

1. เพศ

- () ชาย
() หญิง

2. อายุ

- () ต่ำกว่า 30 ปี
() 30-39 ปี
() 40-49 ปี
() 50 ปีขึ้นไป

3. วุฒิการศึกษา

- () ปริญญาตรี
() สูงกว่าปริญญาตรี

4. สถานภาพ

- () ผู้บริหารสถานศึกษา/หัวหน้าแผนก
() ครู

5. ประสบการณ์ในการทำงาน

- () 1 – 5 ปี
() 6 – 10 ปี
() 11 – 15 ปี
() 16 ปี ขึ้นไป

សេចក្តីជូនដំណឹងសម្រាប់អង្គការសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ ២ ខែមិថុនា ២០២២

សេចក្តីជូនដំណឹងសម្រាប់អង្គការសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ ២ ខែមិថុនា ២០២២

ក្នុង ករណីនេះស្រីបែងចែកប្រាក់រង្វាន់
គេបង្គោលបែងចែកប្រាក់រង្វាន់គេបង្គោលបែងចែកប្រាក់រង្វាន់គេបង្គោលបែងចែកប្រាក់រង្វាន់
/ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម និងសេដ្ឋកិច្ច គេបង្គោលបែងចែកប្រាក់រង្វាន់
ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម និងសេដ្ឋកិច្ច គេបង្គោលបែងចែកប្រាក់រង្វាន់
រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម និងសេដ្ឋកិច្ច គេបង្គោលបែងចែកប្រាក់រង្វាន់
រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម និងសេដ្ឋកិច្ច គេបង្គោលបែងចែកប្រាក់រង្វាន់

1	หมายยิง	ผู้การวิสามัญในระดัปลัด
2	หมายยิง	ผู้การวิสามัญในระดัปลัด
3	หมายยิง	ผู้การวิสามัญในระดัปลัด
4	หมายยิง	ผู้การวิสามัญในระดัปลัด
5	หมายยิง	ผู้การวิสามัญในระดัปลัด

คณะผู้พิมพ์				
๑	๒	๓	๔	๕
ระดับการพิมพ์				
การพิมพ์แบบธรรมดา				

1.	ผู้กระบวนงานการคัดเลือกผู้เรียนเข้าศึกษาในอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีออกเป็นระบบ				
2.	สร้างผู้เรียนอาชีวศึกษาในระบบทวิภาคีให้ผู้มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ในการประกอบอาชีพ				
3.	ส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เฉลี่ยสะสม 2.00 ขึ้นไป				
4.	ส่งเสริมให้ผู้เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีมีคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์				
5.	ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมกิจกรรมที่สถานศึกษาและ สถานประกอบการจัดขึ้น				
6.	มีการทดสอบผู้เรียนตามมาตรฐานวิชาชีพของผู้ สถานศึกษาและหน่วยงานภายนอกตามเกณฑ์				
7.	ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการปฏิบัติหน้าที่ตามแนวทางดำเนิน ชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง				

ข้อ	การบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	ระดับการดำเนินงาน				
		5	4	3	2	1
8.	กำกับติดตามให้ผู้เรียนที่เข้าศึกษาในระบบอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร					
9.	สนับสนุนให้ผู้เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีที่สำเร็จการศึกษามีงานทำ หรือประกอบอาชีพอิสระ หรือมีการเข้าศึกษาต่อในสาขาที่เกี่ยวข้อง					
การจัดการเรียนการสอน						
10.	คณะกรรมการสถานศึกษามีการวางแผนการดำเนินงานและประเมินผลร่วมกัน					
11.	มีการจัดทำและปรับปรุงพัฒนาแผนการเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอย่างต่อเนื่อง					
12.	แผนการเรียนสอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ					
13.	ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกันระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ					
14.	มีการสร้างกิจกรรมตามแผนการฝึกอาชีพและคู่มือการฝึกอาชีพ					
15.	มีการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้ที่ตั้งไว้					
16.	มีการดำเนินงานตามแผนการเรียนรู้ที่วางไว้อย่างต่อเนื่อง					
17.	มีการประเมินผลผู้เรียนตามมาตรฐานวิชาชีพ					
18.	มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีสมรรถนะตามแผนการฝึกอาชีพ					
19.	มีการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง					
20.	จัดให้มีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี					
21.	สร้างนวัตกรรมเพื่อการจัดการเรียนรู้ ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้					
22.	มีการประเมินผลการใช้นวัตกรรมใช้นวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน					

ข้อ	การบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	ระดับการดำเนินงาน				
		5	4	3	2	1
23.	ส่งเสริมการมีส่วนร่วม วางแผน การผลิต นำไปใช้ และเทคโนโลยี หรือนวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง					
24.	ส่งเสริมการค้นคว้า วิจัย นวัตกรรม ร่วมกันระหว่างผู้เรียนและสถานประกอบการในการพัฒนาวิชาชีพ					
25.	ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการค้นคว้า วางแผน การจัดทำ การผลิต เผยแพร่ ถ่ายทอด การนำโครงการหรือโครงการวิชาชีพไปใช้ให้เกิดประโยชน์					
การบริหารจัดการ						
26.	มีการกำหนดยุทธศาสตร์ กลยุทธ์สอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา					
27.	มีการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องเป็นระยะ					
28.	มีการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีในแต่ละปีให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาสถานศึกษา					
29.	มีการจัดทำแผนปฏิบัติการอาชีวศึกษาระบบ ทวิภาคีอย่างต่อเนื่องเป็นระยะ					
30.	มีการบริหารจัดการด้านงบประมาณให้เกิดประสิทธิผลต่องานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี					
31.	มีการบริหารจัดการวัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์					
32.	มีสำนักงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษาเพื่อใช้ในการติดต่อประสานงานอย่างต่อเนื่อง					
33.	มีการบริหารจัดการสำนักงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอย่างเป็นระบบ					
34.	สร้างระบบข้อมูลสารสนเทศในการบริหารจัดการ					
35.	สร้างระบบข้อมูลสารสนเทศในการจัดการเรียนการสอน					
36.	ส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรในด้านทักษะวิชาชีพ					
37.	มีความร่วมมือในการพัฒนาบุคลากรภายในสถานศึกษา					
38.	มีความร่วมมือในการพัฒนาบุคลากรในสถานประกอบการ					

ข้อ	การบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	ระดับการดำเนินงาน				
		5	4	3	2	1
ความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับเครือข่าย						
39.	ส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในการบริหารจัดการ					
40.	มีการสำรวจความต้องการของภาคีเครือข่ายในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี					
41.	มีการประสานความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับภาคีเครือข่ายในการจัดการเรียนรู้					
42.	มีการบริหารงานภาคีเครือข่ายที่มีประสิทธิภาพ					
43.	มีการประเมินความพึงพอใจของภาคีเครือข่าย ที่มีต่อการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี					
44.	มีการนำแผนการประเมินมาพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีได้อย่างชัดเจน เป็นรูปธรรม					
45.	มีการพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีร่วมกับสถานประกอบการของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง					
46.	ส่งเสริมการเพิ่มปริมาณผู้เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี					
ความดีเด่นของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี						
47.	มีการจัดทำโครงการ หรือกิจกรรมดีเด่นของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษา					
48.	โครงการหรือกิจกรรมดีเด่นที่จัดทำขึ้นมีความโดดเด่น มีวิธีการริเริ่มสร้างสรรค์ขึ้นมาใหม่ หรือประยุกต์ขึ้นมาใหม่บรรลุผลสำเร็จ					
49.	มีการดำเนินโครงการโดยเน้นการทำงานตามวงจรคุณภาพ PDCA					
50.	สนับสนุนการสร้างผลงานที่เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน					
51.	สร้างผลงานได้รับการยอมรับจากผู้เกี่ยวข้องและมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์อย่างแพร่หลายเพื่อให้เกิดประโยชน์ในวงกว้าง					

ภาคผนวก ข

ผลการวิเคราะห์คุณภาพของแบบสอบถามในการวิจัย

การบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตามทัศนะของผู้บริหารและครูสถาบัน
การอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ข้อ	รายการ	คะแนนจากผู้เชี่ยวชาญคนที่					ค่า IOC
		1	2	3	4	5	
ด้านคุณภาพผู้เรียน							
1.	มีกระบวนการคัดเลือกผู้เรียนเข้าศึกษาในอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอย่างเป็นระบบ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
2.	สร้างผู้เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีให้มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ และประสบการณ์วิชาชีพ ตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
3.	ส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยสะสม 2.00 ขึ้นไป	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
4.	ส่งเสริมให้ผู้เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีมีคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
5.	ส่งเสริมให้ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมที่สถานศึกษาและสถานประกอบการจัดขึ้น	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
6.	มีการทดสอบผู้เรียนตามมาตรฐานวิชาชีพของสถานศึกษาและหน่วยงานภายนอกตามเกณฑ์การประเมินผล	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
7.	ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการปฏิบัติหรือแนวทางการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงพอ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
8.	กำกับติดตามให้ผู้เรียนที่เข้าศึกษาในระบบอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร	+1	0	+1	0	+1	0.60
9.	สนับสนุนให้ผู้เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีที่สำเร็จการศึกษามีงานทำ หรือประกอบอาชีพอิสระ หรือมีการเข้าศึกษาต่อในสาขาที่เกี่ยวข้อง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00

ข้อ	รายการ	คะแนนจากผู้เชี่ยวชาญคนที่					ค่า IOC
		1	2	3	4	5	
ด้านการจัดการเรียนการสอน							
10.	คณะกรรมการสถานศึกษามีการวางแผนการดำเนินงานและประเมินผลร่วมกัน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
11.	มีการจัดทำและปรับปรุงพัฒนาแผนการเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	0	+1	0.80
12.	แผนการเรียนสอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
13.	ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกันระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
14.	มีการสร้างกิจกรรมตามแผนการฝึกอาชีพและคู่มือการฝึกอาชีพ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
15.	มีการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้ที่ตั้งไว้	+1	+1	+1	0	+1	0.80
16.	มีการดำเนินงานตามแผนการเรียนรู้ที่วางไว้อย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
17.	มีการประเมินผลผู้เรียนตามมาตรฐานวิชาชีพ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
18.	มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีสมรรถนะตามแผนการฝึกอาชีพ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
19.	มีการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
20.	จัดให้มีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
21.	สร้างนวัตกรรมเพื่อการจัดการเรียนรู้ ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้	0	+1	+1	+1	+1	0.80
22.	มีการประเมินผลการใช้นวัตกรรมใช้นวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน	0	+1	+1	+1	+1	0.80

ข้อ	รายการ	คะแนนจากผู้เชี่ยวชาญคนที่					ค่า IOC
		1	2	3	4	5	
23.	ส่งเสริมการมีส่วนร่วม วางแผน การผลิต นำไปใช้ และเทคโนโลยี หรือนวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
24.	ส่งเสริมการค้นคว้า วิจัย นวัตกรรม ร่วมกัน ระหว่างผู้เรียนและสถานประกอบการในการพัฒนาวิชาชีพ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
ด้านการบริหารจัดการ							
25.	ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการค้นคว้า วางแผน การจัดทำ การผลิต เผยแพร่ ถ่ายทอด การนำ โครงการหรือโครงการวิชาชีพไปใช้ให้เกิดประโยชน์	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
26.	มีการกำหนดยุทธศาสตร์ กลยุทธ์สอดคล้องกับ นโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
27.	มีการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องเป็นระยะ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
28.	มีการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีในแต่ละปี ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
29.	มีการจัดทำแผนปฏิบัติการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอย่างต่อเนื่องเป็นระยะ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
30.	มีการบริหารจัดการด้านงบประมาณให้เกิด ประสิทธิภาพต่องานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
31.	มีการบริหารจัดการวัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
32.	มีสำนักงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีใน สถานศึกษาเพื่อใช้ในการติดต่อประสานงาน อย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	0	0.80
33.	มีการบริหารจัดการสำนักงานอาชีวศึกษาระบบ ทวิภาคีอย่างเป็นระบบ	+1	+1	+1	+1	0	0.80
34.	สร้างระบบข้อมูลสารสนเทศในการบริหาร จัดการ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00

ข้อ	รายการ	คะแนนจากผู้เชี่ยวชาญคนที่					ค่า IOC
		1	2	3	4	5	
35.	สร้างระบบข้อมูลสารสนเทศในการจัดการเรียนการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
36.	ส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรในด้านทักษะวิชาชีพ	0	+1	+1	0	+1	0.60
37.	มีความร่วมมือในการพัฒนาบุคลากรภายในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
38.	มีความร่วมมือในการพัฒนาบุคลากรในสถานประกอบการ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
39.	ส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในการบริหารจัดการ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
ด้านความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับเครือข่าย							
40.	มีการสำรวจความต้องการของภาคีเครือข่ายในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
41.	มีการประสานความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับภาคีเครือข่ายในการจัดการเรียนรู้อ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
42.	มีการบริหารงานภาคีเครือข่ายที่มีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
43.	มีการประเมินความพึงพอใจของภาคีเครือข่ายที่มีต่อการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
44.	มีการนำแผนการประเมินมาพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีได้อย่างชัดเจน เป็นรูปธรรม	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
45.	มีการพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีร่วมกับสถานประกอบการของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
46.	ส่งเสริมการเพิ่มปริมาณผู้เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	+1	+1	+1	+1	+1	1.00

ข้อ	รายการ	คะแนนจากผู้เชี่ยวชาญคนที่					ค่า IOC
		1	2	3	4	5	
ด้านความดีเด่นของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี							
47.	มีการจัดทำโครงการ หรือกิจกรรมดีเด่นของ การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของ สถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
48.	โครงการหรือกิจกรรมดีเด่นที่จัดทำขึ้นมีความ โดดเด่น มีวิธีการริเริ่มสร้างสรรค์ขึ้นมาใหม่ หรือประยุกต์ขึ้นมาใหม่บรรลุผลสำเร็จ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
49.	มีการดำเนินโครงการโดยเน้นการทำงานตาม วงจรคุณภาพ PDCA	+1	0	+1	+1	+1	0.80
50.	สนับสนุนการสร้างผลงานที่เกิดประโยชน์ต่อ การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
51.	สร้างผลงานได้รับการยอมรับจากผู้เกี่ยวข้อง และมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์อย่าง แพร่หลายเพื่อให้เกิดประโยชน์ในวงกว้าง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00

ภาคผนวก ค

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. อาจารย์ ดร.ภัสกร เลาสวัสดิกุล	อาจารย์ คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมชัย หาญกล้า	รองอธิบดีฝ่ายบริหาร กิจกรรมนักศึกษา และ
บุคลากรทางการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ
เทพสตรี
3. อาจารย์ ดร.อภิสิทธิ์ ภาชนะวรรณ	ประธานสาขาวิชา การบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
เทพสตรี
4. อาจารย์ ดร.ภูวดล จุลสุคนธ์	อาจารย์ คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
5. อาจารย์ ดร.สรราช ชูชีพ	อาจารย์ คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ภาคผนวก ง
หนังสือขอความอนุเคราะห์
เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ที่ ๔๑๕/๖๐

วันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

เรียน อาจารย์ ดร.ภัสสร เลาสวัสดิ์กุล

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. คำโครงการวิทยานิพนธ์

๒. แบบหาค่า IOC

๓. แบบประเมินคุณภาพเครื่องมือ

ด้วยนายชฎานิน สว่างเพชร นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตาม ทศนะของผู้บริหารและครูสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การอาชีวศึกษา โดยมี ดร.ภัสสร เลาสวัสดิ์กุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และ อาจารย์ ดร.เฉลิมชัย หาญกล้า เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือใช้ในการ ทำวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้เรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือใน ครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ไกรขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย ตามเอกสารที่แนบมาพร้อมหนังสือฉบับนี้ และ ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทองศรี ตุ่นทอง)

คณบดีคณะครุศาสตร์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ที่ ๔๑๕/๖๐

วันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขออนุมัติเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

เรียน อาจารย์ ดร.เฉลิมชัย หาญกล้า

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. คำโครงการวิทยานิพนธ์

๒. แบบหาค่า IOC

๓. แบบประเมินคุณภาพเครื่องมือ

ด้วยนายชญานิน สว่างเพชร นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตาม ทัศนะของผู้บริหารและครูสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การอาชีวศึกษา โดยมี ดร.ภัสสกร เลาสวัสดิ์กุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และ อาจารย์ ดร.เฉลิมชัย หาญกล้า เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือใช้ในการ ทำวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้เรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือใน ครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ไคร่ขออนุมัติจากท่าน ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย ตามเอกสารที่แนบมาพร้อมหนังสือฉบับนี้ และ ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทรงศรี ตุ่นทอง)

คณบดีคณะครุศาสตร์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ที่ ๔๑๕/๖๐

วันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

เรียน อาจารย์ ดร.อภิสิทธิ์ ภาชนะวรรณ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. คำโครงการวิทยานิพนธ์

๒. แบบหาค่า IOC

๓. แบบประเมินคุณภาพเครื่องมือ

ด้วยนายชฎานิน สง่าเพชร นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตาม ทศนะของผู้บริหารและครูสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การอาชีวศึกษา โดยมี ดร.ภัสย์กร เลาสวัสดิ์กุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และ อาจารย์ ดร.เฉลิมชัย หาญกล้า เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือใช้ในการ ทำวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้เรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือใน ครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ไคร้ขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย ตามเอกสารที่แนบมาพร้อมหนังสือฉบับนี้ และ ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทองศรี ตุ่นทอง)

คณบดีคณะครุศาสตร์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ที่ ๔๑๕/๖๐

วันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

เรียน อาจารย์ ดร.ภูวดล จุลสุคนธ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. คำโครงการวิทยานิพนธ์

๒. แบบหาค่า IOC

๓. แบบประเมินคุณภาพเครื่องมือ

ด้วยนายชญานิน สว่างเพชร นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตาม ทศนะของผู้บริหารและครูสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การอาชีวศึกษา โดยมี ดร.ภัสยกร เสาสวัสดิ์กุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และ อาจารย์ ดร.เฉลิมชัย หาญกล้า เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือใช้ในการ ทำวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้เรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือใน ครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย ตามเอกสารที่แนบมาพร้อมหนังสือฉบับนี้ และ ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทรงศรี ดุ่นทอง)

คณบดีคณะครุศาสตร์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ที่ ๔๑๕/๖๐

วันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขออนุมัติเคราะห้เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

เรียน อาจารย์ ดร.สรรัชต์ ชูชีพ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. คำโครงการวิทยานิพนธ์

๒. แบบหาค่า IOC

๓. แบบประเมินคุณภาพเครื่องมือ

ด้วยนายชญานิน สว่างเพชร นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตาม ทศนะของผู้บริหารและครูสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การอาชีวศึกษา โดยมี ดร.ภัสสกร เสาร์สวัสดิกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และ อาจารย์ ดร.เฉลิมชัย หาญกล้า เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือใช้ในการ ทำวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้เรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือใน ครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ไคร้ขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย ตามเอกสารที่แนบมาพร้อมหนังสือฉบับนี้ และ ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทรงศรี ดุ่นทอง)

คณบดีคณะครุศาสตร์

ภาคผนวก จ
หนังสือขอความอนุเคราะห์
ทดลองใช้ (try out) เครื่องมือในการวิจัย

ผู้ตรวจการแผ่นดิน
หน้าอาคารศาลฎีกา กรุงเทพมหานคร
(ลงวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๒)

— 2 —

อรรถพร ฤกษ์พิบูลย์

ผู้ตรวจการ

พ. ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๒

หน้า ๑

เรื่อง การขอคำปรึกษาหารือจากหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ และร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๑

ตามที่ผู้ตรวจการแผ่นดินได้ได้รับแจ้งจากหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ และร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๑ ว่ามีข้อสงสัยเกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๑ ซึ่งได้เสนอให้แก้ไขเพิ่มเติมร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๑

๑. ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๒

๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๒

๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๒

๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๒

ภาคผนวก จ
หนังสือขอความอนุเคราะห์
เก็บข้อมูลในการวิจัย

ที่ ศธ ๐๕๔๙.๐๒/๓๐๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ถนนนารายณ์มหาราช
อ.เมือง จ.ลพบุรี ๑๕๐๐๐

๒๒ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขออนุญาตให้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์
เรียน ผู้อำนวยการสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง ๒

ด้วยนายชญานิน สง่าเพชร นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตาม ทศนะของผู้บริหารและครูสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การอาชีวศึกษา โดยมี ดร.ภัสยกร เลาสวัสดิ์กุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และ อาจารย์ ดร.เฉลิมชัย หาญกล้า เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนระหว่างการเก็บข้อมูล ซึ่งสถานศึกษาในสังกัดของท่านได้ถูกเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูลในครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ไคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน ให้นายชญานิน สง่าเพชร ดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์กับกลุ่ม ตัวอย่าง ซึ่งได้แก่ ผู้บริหารและครูสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 ในสถานศึกษาหวังอย่าง ยิ่งในความกรุณาและคงได้รับความอนุเคราะห์ด้วยดี

จึงเรียนมาเพื่อได้โปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทรงศรี ตุ่นทอง)
คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ประวัติผู้ทำวิทยานิพนธ์

ชื่อ สกุล	นายชญาณีน สง่าเพชร
วัน เดือน ปีเกิด	วันที่ 26 เดือน มิถุนายน พ.ศ.2533
ที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 28 หมู่ 10 ตำบลหินปัก อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี
สถานที่ทำงาน	วิทยาลัยเทคนิคสิงห์บุรี อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2556 ครุศาสตรอุตสาหกรรมบัณฑิต (ค.อ.บ.) สาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี พ.ศ. 2561 ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จังหวัดลพบุรี